

▽
65
F
68^D

1946

SCHAAK- TOURNOOI MAASTRICHT

45 MEESTERPARTIJEN LL
10 PARTIJEN HOOFDGROEP

BEWERKT DOOR
LOD. PRINS

65 F 68 d /
1946 / S.
STADSARCHIEF EN BIBLIOTHEEK
MAASTRICHT

65 F 68 d

Het Internationaal M.S.V. Schaaktournooi

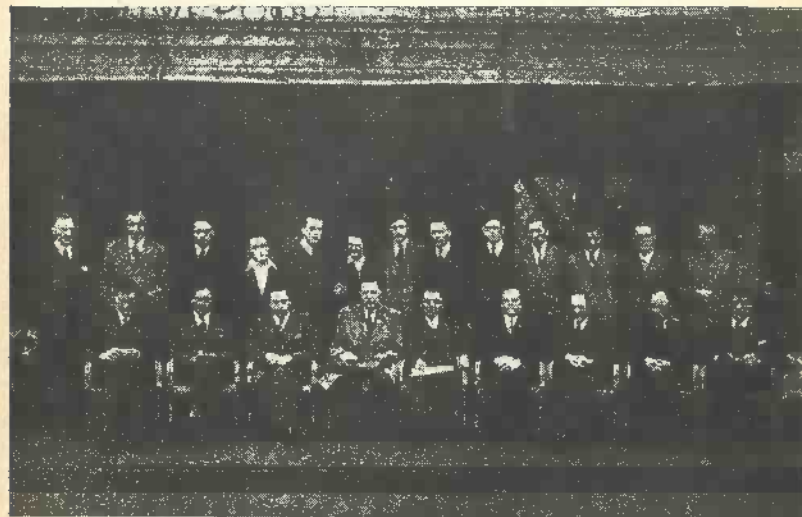
gehouden te Maastricht
van 20 - 29 April 1946

bewerkt door Lod. Prins

Uitgave van de Maastrichtsche Schaakvereniging M.S.V.

Jaar 1946

G. Claessens

Groepsfoto van de deelnemers aan het M.S.V. toernooi

Zeer gaarne voldoe ik aan het verzoek om in dit boekje iets te vertellen over de voorgeschiedenis van het Internationaal Paaschtournooi, georganiseerd door de Maastrichtse Schaakvereniging, waarvan ik eenige jaren voorzitter heb mogen zijn en waarvan ik thans bij mijn vertrek naar elders als onderscheiding het Eerevoorzitterschap mocht ontvangen.

Het was langzamerhand traditie geworden, dat Dr. Euwe eens per jaar naar Maastricht kwam om simultaan te spelen en na afloop van een van die seances vertelde ik aan Dr. Euwe, dat de M.S.V., die in 1945 haar 25-jarig bestaan ging vieren, wel eens aan de mogelijkheid had gedacht om een bescheiden internationaal tournooi te organiseren, doch dat de uitvoering van deze plannen niet wel mogelijk leek „pecunia causa“. Heel nuchter merkte Dr. Euwe toen op: „Maar waarom zoudt U het niet doen? Met die kosten loopt het wel los en als U b.v. een prijzenfonds van f 1000.— hebt, dan komt U al een heel eind. Laten we eens een schema opzetten.“

En toen was het ei bevrucht en was het Paaschtournooi in embryonale toestand aanwezig. Dat was in April 1944. In April 1946 was het tournooi er.

Het is achteraf gebleken een mooi en gezond kind te zijn geworden, al heeft het ter wereld brengen aan veel dokters nogal hoofdbrekens gekost, terwijl de moeder, de M.S.V., als gebruikelijk veel offers heeft moeten brengen en veel pijnen moeten doorstaan.

Maar zooals bij geboorten gebruikelijk is, was er veel medeleven en hebben alle naaste familieleden van de M.S.V. (haar leden) en enkele ooms en tantes (K.N.S.B., Limburgsche Schaakbond en V.V.V.), belangstelling getoond en omdat er nog al wat kraambezoek was, is er veel gedaan om het kostbare leven van het M.S.V.-kind zoo luisterrijk mogelijk te maken. Het tien daagsche leven was kort, maar gelukkig en schoon.

En als geschiedenis van dit korte leven kregen we nu dit boekje. Moge het zijn weg vinden en de herinnering bij U allen levendig houden en moge het zoo dikwijls als U het ter hand neemt U doen glimlachen bij het doen herleven van het schaakfestijn te Maastricht.

Mogen de deelnemende meesters en de deelnemers aan het hoofdtournooi, evenals de 4- en 6-kampers steeds weer met genoegen terugdenken aan hun verblijf in de oudste stad van Nederland. Mogen de bezoekers door dit boekje een aansporing vinden om aan het edele schaakspel steeds hun belangstelling te blijven geven.

Dan heeft ons tiendaagsch kind niet voor niets geleefd.

H. van der Eerden,
Eere-voorzitter Maastr. Schaakvereniging

De organisatoren van den internationalen wedstrijd te Maastricht hebben zich voor de schaakwereld in het algemeen en voor de deelnemers in het bijzonder heel verdienstelijk gemaakt. Niet alleen hebben onze vooraanstaande spelers zich eindelijk weer eens binnenlands met vreemde meesters kunnen meten, maar ook de Limburgsche prominenten, die in hun uithoek weinig gelegenheid vinden eenigerlei slag van betekenis te leveren zijn in de gelegenheid geweest voor hen waardevolle ervaringen op te doen.

Voor **dr. M. Euwe**, den winnaar, is dit toernooi een bruikbare oefening geweest, want de meeste eenen zijn hem er allerminst geschonken. In alle mogelijke situaties heeft hij een waar meesterschap getoond en partijen gelijk die tegen Doerner en Van Scheltinga, zoowel als het feit dat hij zulke wedstrijden steeds en steeds opnieuw met succes volbrengt (Londen, Maastricht, Zaandam) stempen hem temidden van deze groep concurrenten tot een klasse op zichzelf.

Van Scheltinga herstelde zich van een slecht begin en stevende tenslotte **Devos** op zijde, een prestatie die hij te danken heeft aan zijn zelfstandige bestudeering van de openingen en aan dikwijls knap positieospel. Wat **Devos** op dezelfde plaats heeft doen belanden is praktische bekwaamheid, vooral op het gebied van geduld en ingewikkeld verdedigingsspel.

Het onstuimige driemanschap dat met een half punt verschil bij het juist genoemde paar aansluit heeft zich te Maastricht in menig (schaak-) avontuur gewaagd. **Alexanders** grootste kracht ligt in scherpe aanvalssituaties waarin hij over verbluffende resources heeft blijken te beschikken. Hij is een belangrijk meester, getuige ook zijn 1½—½ met **Euwe** in 1939, en 1—1 met **Botwinnik** in Juni, 1946, maar werd te Maastricht geremd door jarenlang gebrek aan oefening. Gedurende den oorlog heeft hij geheim regeeringswerk gedaan, waarvoor hem kortelings een onderscheiding te beurt is gevallen. Ik vroeg hem of hij tot Knight was geslagen en hij antwoordde: „Ik ben geen Knight“ (= ridder, maar ook schaakpaard) „en zelfs geen pion; hoogstens zooiets als een tempo!“ Hij vertelt verder, zich te hebben uitgesloofd om de Spaansche en Italiaansche opening van zijn eerste twee tegenstanders te bestrijden, bovendien zelf de Pruisische verdediging te hebben vermeden teneinde zijn afkeer van fascistische stelsels te demonstreeren. Iets dergelijks als **Thomas**, Engelsch deelnemer der reservegroep, die als waardeering voor de hem geboden gastvrijheid eenmaal de Engelsche opening en eenmaal de Hollandsche verdediging zou hebben gekozen. Mocht het niet waar zijn, goed gevonden is het zeker.

Prins had de voldoening, **dr. Euwe** zijn eenige nederlaag toe te brengen.

Vinkens debuut in dit gezelschap was een verrassing die hoge verwachtingen heeft doen rijzen. Voor die verwachtingen is menig goed argument aan te voeren, want **Vinken** beschikt over allerlei sterk verschillende wapenen — behendigheid in combinatie — zoowel als positieospel, voortvarendheid zoowel als geduld en list, intuïtie zoowel als kennis van de theorie — die hij met groote beslistheid en nog grootere onvermoeibaarheid in toepassing brengt. Voor de

praktijk is zulk een arsenaal reeds nuttig ook al zou het nog niet tot een zeer hooge klasse mogen worden gerekend. In de analyse worden zwakten veel genadelooser blootgelegd dan in de praktijk en daarom zal **Vinken**, al naarmate hij in sterker gezelschap geraakt, waar de praktijk al dichter en dichter de critische kracht der analyse nadert, aan inzicht moeten winnen om zijn supporters te kunnen blijven tevredenstellen.

Het is zestien jaar geleden dat **Soultanbeieff** **Rubinstein**, **Nimzowitsch** en **Marshall** aan zijn zegekar wist te binden. In die jaren hebben zijn vernuft en fantasie minder geleden dan zijn snelheid en uithoudingsvermogen. Toch heeft **Soultanbeieff** ook in dit toernooi een behoorlijke rol gespeeld.

Doerner vertegenwoordigde een merkwaardig element dat geenszins mag worden geringschat en uit de partijen met aantekeningen duidelijk zal worden.

Het is te betreuren dat **Vlagsma** en **Wolthuis** in dezen wedstrijd niet productief zijn geweest. Beiden zijn sterke spelers en vooral **Wolthuis** heeft menig staaltje van boeiend en geïnspireerd schaak te zien gegeven.

Er is te Maastricht niet altijd even onfetbaar, maar wel grootendeels belangwekkend, strijdlustig en vol onuitputtelijke denkbeelden geschaakt. Dat heeft mijn taak veraangenaamd maar ook bemoeilijkt. Het critisch onderzoeken van schaakpartijen waarin de krachtsverhoudingen dikwijls fundamentele wijzigingen ondergaan is een buitengewoon tijdroovend en ondankbaar werk. Met de bekoorlijkheden der partijen in het oog springend, en haar moeilijkheden opgelost voor zich, blijft de nietsvermoedende lezer voor des samenstellers zorgen gespaard. Moge, mede op dien grond, van dit boekje de propaganda en de leering uitgaan die ermede zijn beoogd.

Loting	N a a m	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Punten- totaal
1	W. J. Wolthuis . . .	M	0	1/2	0	0	1	0	0	0	1/2	2
2	Dr. M. Euwe . . .	1	A	1	0	1/2	1	1	1	1	1	7 1/2
3	Chr. Doerner . . .	1/2	0	A	0	1/2	1/2	0	1/2	0	1/2	2 1/2
4	L. Prins	1	1	1	S	1	0	0	0	1	0	5
5	A. Vinken	1	1/2	1/2	0	T	0	1/2	1	1	1/2	5
6	C. H. O' D. Alexander	0	0	1/2	1	1	R	1/2	0	1	1	5
7	P. Devos	1	0	1	1	1/2	1/2	I	1	1/2	0	5 1/2
8	V. Soultanbeieff . .	1	0	1/2	1	0	1	0	C	1	0	4 1/2
9	Chr. Vlagsma . . .	1	0	1	0	0	0	1/2	0	H	0	2 1/2
10	T. D. van Scheltinga	1/2	0	1/2	1	1/2	0	1	1	1	T	5 1/2

NUMMERS DER PARTIJEN

Vette druk wijst op wit.

Loting	N a a m	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	W. J. Wolthuis . . .	M	10	12	19	23	28	34	37	45	1
2	Dr. M. Euwe . . .	10	A	20	22	29	33	38	44	2	11
3	Chr. Doerner . . .	12	20	A	30	32	39	43	3	9	21
4	L. Prins	19	22	30	S	40	42	4	8	13	31
5	A. Vinken	23	29	32	40	T	5	7	14	18	41
6	C. H. O' D. Alexander	28	33	39	42	5	R	15	17	24	6
7	P. Devos	34	38	43	4	7	15	I	25	27	16
8	V. Soultanbeieff . .	37	44	3	8	14	17	25	C	35	26
9	Chr. Vlagsma . . .	45	2	9	13	18	24	27	35	H	36
10	T. D. van Scheltinga	1	11	21	31	41	6	16	26	36	T

EERSTE RONDE

20 April 1946

W. J. Wolthuis-T. D. van Scheltinga	1—1
Dr. M. Euwe-Chr. Vlagsma	1—0
Chr. Doerner-V. Soultanbeieff	1—1
L. Prins-P. Devos	0—1
A. Vinken-C. H. O' D. Alexander	0—1

Misschien onder invloed van de hartelijke ontvangst en voortreffelijke organisatie werd het toernooi al dadelijk ingezet met vier levendige partijen van dikwijls uitnemend gehalte. Het wildst ging het toe bij Wolthuis en Prins, die tenslotte beiden afstand moesten doen van de vruchten hunner ondernemingen. **Wolthuis** was tegen **van Scheltinga** brillant begonnen, ging een nogal druk bezet eindspel in met drie pionnen tegen lichten officier, zag zich zijn prooi geleidelijk ontglippen, kwam toch nog goed terecht maar schoot in de allerlaatste minuut van acht uren verwoeden strijd juist zooveel tekort dat de welverdiende 1 hem moest ontgaan. **Prins** had aldra een onheilspellende attaque, in het belang waarvan hij — onnoodig trouwens — de kwaliteit offerde. Ten minste drie malen miste hij zijn kans, totdat **Devos**, die, ook in hevigen tijdnood, zijn koelbloedigheid bleef bewaren, met groot geweld terug ging slaan. **Vlagsma** rocheerde te vroeg, kwam in het nauw, zag een pion naar de eeuwige jachtvelden verdwijnen, werd in zijn schijnbare misère door een vonk van vernuft geïnspireerd en zat kort daarna te analyseren om te vinden waarom het tegenspel toch had gefaald. Maar daar ondervond **Euwe** geen hinder meer van. Het debuut van **A. Vinken** maakte een goeden indruk, ofschoon **Alexander** in de opening wel het beste deel voor zich wist op te eischen. Met verscheiden opmerkelijke zetten, waaronder een tijdelijk pionoffer, hield de Spekholzerheidenaar zich de zwarte benden van het lijf, en had hij de zaken niet juist voor het einde van den crisis verkeerd beoordeeld dan was een sierlijk remise wel zijn deel geworden. Nu liep het op den langen duur mis, al had de uitslag tijdens eenige ondeugdelijke intermezzi (zetten 33-36 en 42-44) nog licht anders kunnen uitvallen. **Doerner-Soultanbeieff** stond remise na den dertienden zet, na den twintigsten, kortom na een geheele reeks zetten, die tenslotte met wits 57sten bij gebrek aan beter, werd besloten.

Stand na de eerste ronde: Alexander, Devos, Euwe, elk 1; Doerner, van Scheltinga, Soultanbeieff, Wolthuis, elk 1; Prins, Vinken, Vlagsma, elk 0.

1. d2--d4	Pg8--f6
2. c2--c4	e7--e6
3. Ph1--c3	Lf8--b4
4. Dd1--c2	Ph8--c6
5. Pgl--f3	d7--d6
6. a2--a3	Lb4xc3+
7. De2xc3	a7--a5
8. Lcl--g5	b7--h6
9. Lg5--h4	

Over de Züricher variant (4 Pc6) is nog niet zooveel bekend als over de meeste andere varianten van het Nimzo-Indisch ofschoon zij nog steeds als de beste wordt aanbevolen. 's Loopers terugtocht is een verbetering van Lasker Aljechin, Nottingham 1936, waarin wit met 9. Lf6: niets bleek te kunnen bereiken.

9. g7 g5
Beter misschien 9 De7 ter voorbereiding van e6 e5, terwijl d4--d5 met Ph8 zou kunnen worden beantwoord. Zolang zwart niet heeft gerocheerd blijft g7--g5 toch redelijk in reserve.

10. d4--d5
Uit deze penning van Pf6 hoopt wit voordeel te behalen. Toch had ook 10. Lg3, Pe4, 11. De2, f5 12. e3, h5, 13. h4, g4, 14. Pd2 zeer goed onder het oog kunnen worden gezien.

10. Pc6--b8
11. Lh4--g3 e6--e5

Hetzelfde effect (ontpenning) maar met behoud van de spanning in het centrum wordt bereikt niet 11 Tg8, reden waarom die zet waarschijnlijk de voorkeur verdient.

12. Pf3--d2
Ook 12. Pe5:, de5:, 13. De5: + en 14. De7: was mogelijk (13 Kd7, 14. Df5+).

12. Pf6--h5

Provocatie zonder den waarborg van een veiligen aftocht. Te beproeven was 12. a4, 13. f3!

Phd7, 14. e4. Pc5, 15. Lf2, De7, met Pf6--h5 enz.

13. Lg3xc5

Zeer kansvol (dank zij de pointe, vier zetten later) en, met f7--f5 op handen, ook wel het aangewezen strijdmiddel.

13.	d6xc5
14. De3xc5+	Ke8--d7
15. De5--f5+	Kd7--e8
16. Df5--e5+	Ke8--d7
17. h2--h4!	

Zoo veroverd wit een derden pion (dreiging: hg5:, hg5:, Pe4! of eventueel g2--g4). Het antwoord is praktisch gedwongen.

17.	Th8--c8
18. De5--f5+	Kd7--e7
19. Df5--e5+	Ke7--d7
20. De5--d4	Ph5 f6

Weer gedwongen wegens de dreiging Dg4+ en omdat 20 Pf4, 21. g3, Pg6, 22. Lh3+, Ke7, 23. h5, Lh3, 24. hg6:, g4, 25. Pe4 nog slechter zou zijn.

21. h4xc5	h6xc5
22. Th1--h6	

22. g3 haalt wegens 22.....De7,

23. 0--0--0, g4 niets uit.	
22.	Pf6--g8
23. Dd4--g4+	Kd7--e7
24. Dg4xc5+	Ke7--f8
25. Dg5xd8	Te8xc8
26. Th6--h4	

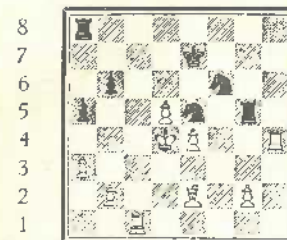
Door het voortdurend werkzame gevaar van wits pionnen bevindt de partij met den extra officier zich ongetwijfeld in het nadeel. Beide spelers behandelen het vervolg bekwaam en hardnekkig, maar waarom aan zwarts zijde a5--a4 en aan die van wit b2--b3 achterwege blijft is niet duidelijk.

26.	f7--f5
27. f2--f3	c7--c6
28. e2--e4	f5xc4
29. f3xc4	c6xc5
30. c4xd5	Ph8--d7
31. Pd2--c4	b7--b6
32. Lf1--d3	Lc8--a6
33. Ke1--d2	La6xc4

34. Ld3xc4	Pd7--e5
35. Lc4--e2	Pg8--f6
36. Ta1--c1	Kf8--e7
37. Kd2--e3	Td8--g8
De beste kans bestond in 37.....Tac8	
38. Ke3--d4!	Tg8--g5

Stelling na 38 Tg8--g5

ZWART

A B C D E F G H

WIT

Wit: W. J. Wolthuis
Zwart: T. D. van Scheltinga.

Zwart vermijdt de diepe val 38 Tg2:, 39. Ke5:

A. 39 Te2:, 40. d6+, Kf7, 41. Te7+, Kg6, 42. Tf4!
Pg8 (42 Pe8 dan 43. Te6), 43. d7, Pe7, 44. d8D, Td8:, 45. Te7: met goede winkansen.

B. 39. Pd7+, 40. Kd4, Te2:, 41. Th7+, Ke8, 42. Th8+, Pf8, 43. Te7 als boven.

Vergelijk nog 38 Pfd7, 39. Lb5, Tg2:, 40. Ld7:, Pd7:, 41. Th7+ als B.
39. Te1--c7+ Pf6--d7
40. Th4--h6 Ta8--g8

En weer: 40 Tg2: dan 41. Lb5 (+1 Kd8, 42. Td7+:, Pd7:, 43. Th8+). Na den tekstzet staat de ressource Kd8 zwart wel ter beschikking, ofschoon zij ook nu niet veel tot redding kan bijdragen.
41. d5--d6+ Ke7--d8
42. Le2 a6 Kd8--e8
43. Th6--e6+ Ke8--f7

Noodzakelijk, omdat na 43 Kf8, 44. Te7 niet aan mat te komen zou zijn.
44. Te6--e7+ Kf7--f6
45. Te7xd7 Tg5xc7

De kansen op remise na 45 Pd7:, 46. Td7:, Ke6, 47. Th7, Kd6:, 48. Lb7 zijn misschien grooter dan na den tekstzet, die inleiding is van een taai verdediging, maar voorloopig niets aan het algemeene aspect verandert.

46. Td7--h7	Tg2--d2+
47. Kd4--e3	Td2xc6
48. Th7--h6+	Tg8--g6
49. Th6xc6+	Pe5xc6
50. La6--c4	Kf6--e5
51. Lc4--d5	Td6--f6
52. Ke3--d3	Tf6--f2
53. Kd3--c3	Pg6--f4
54. Ld5--c4	Ke5xc4
55. Te7--e7	Ke4--f5
56. Te7--b7	Kf5--e5
57. Th7xc6	Tf2--f3+
58. Kc3--c2	Ke5--d4
59. Lc4--a6	Tf3--f2+
60. Kc2--b3	Pf4--d5
61. Th6--b5	Tf2--f6
62. Tb5xc5	Tf6--b6+
63. Kb3--a2	Tb6--h6
64. La6--b7	Pd5--e3
65. Ta5--b5	Kd4--c4
66. a3--a4	Th6--h2
67. Lb7--a6	Pe3 d5
68. Ka2--a3	Ke4--d4
69. La6--b7	Th2--h3+
70. Tb5 b3	Pd5--e3
71. Tb3--c3	Th3--h6
72. a4--a5?	

In tijdnood maakt wit nog juist (laatsten zet voor de controle!) de beslissende fout. Na 72. Te3:, ke3:, 73. a5, Th5, 74. b4 ha dzwart het kunnen opgeven.

72.	Pe3--c4+
73. Ka3--b4	Pc4xc2
74. Te3--c8	Pb2--d3+
75. Kb4--b5	Th6--h5+
76. Kb5--b6	Pd3--b4
77. Lb7--c6	Th5--g5
78. Lc6--b5	Tg5--g6+
79. Kb6--b7	Kd4--d5
80. Lb5--c4+	Kd5--d6
81. Te8--c7	Tg6--g5
82. a5--a6	Pb4xc6
83. Lc4xc6	Tg5--e5

Remise.
Met de haven in zicht is verbeeldingskracht op volharding gestrand.

Partij no. 2.

Dr. M. Euwe

Chr. Vlagsma

Spaansch

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pb8 c6
3. Lf1—b5	a7—a6
4. Lb5—a4	Pg8—f6
5. 0—0	Pf6×e4
6. d2—d4	b7—b5
7. La4—b3	d7—d5
8. d4×e5	Lc8—e6
9. c2—c3	Lf8—c5
10. Dd1—d3	

Wel de eenvoudigste methode tegen den modezet 9 Lc5. Wit voltooit snel de ontwikkeling en behoudt een klein voordeel.

10.	0—0

Blijkbaar verdient 10 Pe7, ten einde 11. Le3 met 11 Le3, 12. De3, c5 te kunnen beantwoorden, de voorkeur. Het zal verder blijken dat c7—c5 alleen bevredigend had kunnen worden doorgezet als zwart de rochade voorloopig achterwege had gelaten.

11. Lc1—e3	Lc5×e3
12. Dd3×e3	Pc6—e7
13. Pbi—d2	Pe7—f5

Na 13 Pd2, 14. Pd2: had zwart eveneens van c7—c5 moeten afzien: 14 Pf5, 15. Dc5.

14. De3—e2	Pe4×d2

Misschien eveneens bruikbaar was 14 Pc5, 15. Lc2, Pd7.

15. De2×d2	c7 c5
16. Tal—d1	Dd8—b6?

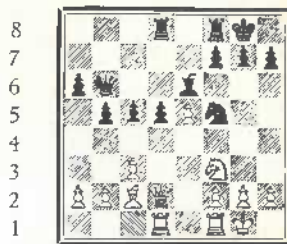
Van dit oogenblik af is voor zwart geen deugdelijk verzet meer te vinden. Zwarts probleem bestaat in het verdedigen zoowel van zijn centrum als, binnenkort, van zijn koning.

Juist was 16 Pe7, zoo spoedig mogelijk gevolgd door Dd7, ten einde Lc2 met Lf5 te kunnen beantwoorden. Zwarts taak is dan moeilijk, maar misschien niet onvervulbaar.

17. Lb3—c2	Ta8—d8

Stelling na 17 Ta8—d8

ZWART

A B C D E F G H

WIT

Wit: Dr. M. Euwe.

Zwart: Chr. Vlagsma.

Er dreigde Lf5, en voor 17. Pe7 was het te laat (18. Pg5, h6, 19. Ph7 en Pf6+!)

18. Dd2—f4	Pf5—e7

Om nu 19. Pg5 met 19 Pg6 te beantwoorden, een riposte die zooveel wegens h2—h4 zou hebben gafaald.

Zwart had trouwens weinig keus, want 18. Ph6 kost na 19. Pg5 ook een pion en 18. g6 zelfs dadelijk de partij (19. g4, Pg7, 20. Dh6 en Pg5).

19. Lc2×h7+	Kg8×h7
20. Dh4—h4†	Kh7—g8
21. Dh4×e7	f7—f6

Een zeer snedige tegengedachte. Er dreigt Tf7.

22. b2—b4	gedwongen
22.	Tf8—f7

Wellicht was 22. cb4: beter te verdragen.

23. b4×c5	Tf7×e7
24. c5×b6	Lc6—g4?

Dit doet de partij snel verloren gaan. Na 24 Tb7 zou wit nog zeer moeilijk werk hebben moeten verrichten.

Vergelijk den tekstzet met 24 fe5, 25. Pe5:

a. 25 Tb7, 26. c4, bc4, 27. Pe4, Tf8, 28. Tf1, Lf7, 29. Pe5.

b. 25 Td6, 26. c4, bc4, 27. Pe4, Tc6, 28. b7, Te8, 29. Pe3.

25. e5×f6	g7×f6
26. Td1—d3	Lg4×f3
27. Td3×f3	Td8—d6
28. Tf3—d3	Td6×b6
29. Td3×d5	Te7—e4
30. Td5—d7	Tb6—c6
31. Td7—a7	Te4 a4
32. Tf1—d1	Tc6—c8
33. g2—g3	Ta4×a2
34. h2—h4	Ta2—a3
35. Td1—d7	Ta3×c3
36. Td7—g7+	Kg8—f8
37. Tg7—h7	Kf8—g8
38. Ta7—g7+	Kg8—f8
39. h4—h5	

Zwart geeft het op, gezien h5—h6 en Th8 mat.

Partij No. 3

Chr. Doerner

V. Soultanbeieff

Slavisch

1. Pg1—f3	d7—d5
2. d2—d4	Pg8—f6
3. c2—c4	c7—c6
4. Pbi—c3	d5×c4
5. a2—a4	c7—e6
6. e2—e3	

Ook 6. e2—e4 is een heel goede reactie op de weinig aanbevelenswaardige insluiting van zwarts looper. De tekstzet stuurt aan op schema's, ontleend aan het aangenomen damegambiet, met de beschikking over veld b4 als lichtzijde voor zwart en de schaduwzijde, dat de op den duur onvermijdelijke weg c7—c5 twee zetten zal hebben gekost in plaats van een.

6.	Pb8—d7
7. Lf1×c4	Lf8—b4
8. Lc1—d2	

Consequent is 8. 0—0 benevens De2, waarmede wit in het voordeel moet komen. Het verstoppen van de d-lijn doet c6—c5 aan uitwerking winnen.

8.	0—0
9. Dd1—e2	c6—c5
10. 0—0	b7—b6
11. Tf1—d1	Lc8—b7
12. Ld2—e1	c5×d4

13. Pf3×d4	Dd8 e7

Nu staat zwart volkomen bevredigend.

14. f2—f3	Ta8—c8
15. Ta1—c1	Tf8—d8
16. Pc3—a2	Lb4×e1
17. De2×e1	Pd7—e5
18. Lc4—e2	Pf6—d5
19. Lc2—f1	De7—f6
20. Tc1×c8	

Terecht stuurt wit op vereenvoudiging aan. Al het overige bevat niet veel spanning meer.

20.	Td8×c8
21. Pa2—b4	h7—h6
22. Pb4×d5	Lb7×d5
23. De1—g3	Df6—g5
24. Dg3×g5	h6×g5
25. e3—e4	Ld5—c4
25. Lb7, dan eenvoudig Pd4—b5—c3.	

Fennovoudig genoeg was ook 26. Tc1.

26.	Lc4×f1
27. Kg1×f1	Tc8—d8
- Slechts schijnbaar veelbelovend is 27 Pg6, waarop 28. Pe2 en dan Tc1 volgt (28 Tc2? dan 29. Td8+, Kh7, 30. Td7).

28. Kf1—e2	a7—a6
29. Td1—d2	g7—g6
30. Ke2—e3	Td8—c8
31. Td2—c2	Tc8×c2
32. Pd4×c2	Kg8—f8
33. Ke3—d4	Pe5—c6+
34. Kd4—c3	Kf8—e7
35. Pc2—b4	Pc6—b8
36. Kc3—c4	Ke7—d6
37. Pb4—d3	e6—e5
38. Pd3—e1	Kd6—c6
39. Pe1—c2	b6—b5+
40. Kc4—b4	Kc6—b6
41. a4—a5+	Kb6—c6

Wie van de twee nog hoopt te zullen winnen is moeilijk te raden.

42. Kb4—c3	Kc6—c5
43. b3—b4+	Kc5—d6
44. Pc2—e1	Ph8—d7
45. Pe1—d3	Kd6—c6
46. Kc3—d2	Kc6—d6
47. Kd2—e3	f7—f5
48. g2—g4	

48. ef5:; gf5:; 49. g3, g5—g4, 50. fg4:; fg4:; 51. Ke4, Ke6 zou in zwarts voordeel uitvallen.

48.	f5—f4+
49. Ke3—d2	Kd6—c6
50. Kd2—e2	Kc6—d6
51. Ke2—f2	Kd6—e6
52. Kf2—g2	Ke6—d6
53. h2—h4	g5×h4
54. g4—g5	Kd6—e6
55. Kg2—h3	Ke6—d6
56. Kh3×h4	Kd6—e6
57. Kh4—g4	

Remise.

Partij No. 4

Wit: L. Prins Zwart: P. Devos
Siciliaansch

1. e2—e4	c7—c5
2. Pg1—f3	Pb8—c6
3. d2—d4	c5×d4
4. Pf3×d4	Pg8—f6
5. Pb1—c3	d7—d6
6. Lc1—g5	e7—e6
7. Dd1—d2	Lf8—e7
8. 0—0—0	0—0
9. f2—f4	

Dit is beter dan 9. Pdb5, zooals te Hastings tusschen dezelfde tegenstanders voorkwam. Zwart moet nu 9 a6 antwoorden. De speelwijze die hij kiest is dubieus.

9.	Pc6×d4
10. Dd2×d4	Dd8—a5
11. Lf1—c4	h7—h6

Weer was a7—a6 het best.

12. Lg5—h4	a7—a6
------------	-------

En nu is het juist slecht. Er had iets tegen e4—e5 moeten worden gedaan, b.v. 12 e6—e5!

13. e4—e5	d6×e5
14. f4×e5	Le7—c5

Immers 14 Pd5 15. Pd5:; Lh4: 16. Dh4:; ed5: 17. Td5: zou een pion kosten.

15. Dd4—f4	Pf6—d7
16. Th1—f1	

Versterkt schijnbaar den aanval, maar kan niet worden vergeleken met 16. Pe4!, dat vrijwel een einde aan de partij zou hebben gemaakt. Zie

16. Pe4, Pe5: 17. Pf6+, gf6: 18. Lf6: enz. Respectievelijk 16. Pe4, Lb4 17. Pf6+, gf6: 18. Dh6:, gevolgd door Td7:, of Td3, of Lf6:

16.	Lc5—b4
17. Td1×d7	

Pointe van wits vorigen zet. Voor de kwaliteit behoudt wit den aanval, want 17 Lc3: zou wegens 18. Td8! falen.

17.	Lc8×d7
18. Pc3—e4	Ld7—c6

Minder goed is 18 Lb5 wegens 19. Pf6+:; Kh8 (of 19..... gf6: 20. Dg4+:; Kh7 21. De4+, f5 22. Tf5:; ef5: 23. Df5+:; kg8. 24. Dg6+) 20. De4, g6 21. Lb5:; Db5: 22. Tf2 met de onweerstaanbare dreiging Df4. 19. Pe4—f6+

De meeste uitwerking zou 19. Ld3 hebben gehad, omdat zwart niet op a2 mag slaan wegens 20. Pf6+!, Kh8 21. Db4: en niet op e4 wegens 20. De4:; g6 21. Tf6, Kh7 21. Ld3+:; f5 22. Tf5:

19.	Kg8—h8
19. gf6: dan 20. Dg4+:	
20. Pf6—g4	Ta8—c8!

In hevigen tijdnood vindt Devos een listige verdediging.

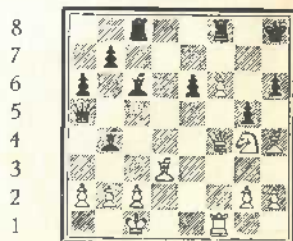
21. Lc4—d3	
------------	--

Met de dreiging Dh6+, gh6: 23. Lf6+:; Kg8 24. Ph6: mat

21.	f7—f5!
22. e5×f6 e.p.	g7—g5

Stelling na 22 g7—g5

ZWART

A B C D E F G H

WIT

23. Df4—e3?

Dit kost wit de partij. Vele kanssen zou nog 23. f7!, Ld2+ (gedwongen) 24. Dd2:, Dd2+: 25. Kd2: gh4: 26. Tf6 hebben geboden.

23.	Da5×a2
----------	--------

24. Kc1—d1

Of 24. c3, La4, dreiging: Tc3+:

24.	Lc6×g2
----------	--------

Zoo kan zwarts tegenspel zich volledig ontplooiën. Speculeerende op zwarts tijdnood had wit nu nog het best 25. Lg3, Db1+ 26. Dc1 kunnen doen. Na het achterwege blijven van dien zet krijgt deze uiterst opwindende partij een dwingend besluit.

25. Tf1—g1	Da2—b1+
------------	---------

Wit geeft het op, want mat is plotseling niet meer te ontgaan: 26. Ke2, Tc2+:, respectievelijk 26. Dc1, Lf3+.

Partij No. 5

A. Vinken C. H. O' D. Alexander
Spaansch

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pb8—c6
3. Lf1—b5	a7—a6
4. Lb5—a4	Pg8—f6
5. 0—0	Lf8—e7
6. Dd1—e2	b7—b5
7. La4—b3	0—0

In plaats hiervan wordt 7 d6 aanbevolen, opdat tegen 8. c3 met 8 Pa5 zal kunnen worden opgetreden (e5 is gedekt). 8. a4 wordt dan als gebruikelijk met 8 ... Tb8 beantwoord.

8. c2—c3	d7—d6
----------	-------

8 d5 faalt zooals bekend wegens 9. ed5:; Pd5:, 10. Pe5:; Pf4, 11. De4, 10. Lc2, c5, 11. d4, Dc7 enz.

9. h2—h3	Lc8—e6
----------	--------

Een aardige inval, die wel meer belooft dan het cliché 9 Pa5, 10. Lc2, c5, 11. d4, Dc7 enz.

Op 10. Le6:; fe6:; 11. d4 kan volgen 11 ed4:; 12. cd4:; Ph5 met zekere aanknoopingspunten voor zwart.

10. Lb3—c2 d6—d5!

Consequentie van zwarts vorigen zet, ofschoon ook 10 Pa5, 11. Td1, c5, 12. d4, Dc7 nog wel speelbaar zou zijn geweest. De tekstzet is gebaseerd op 11. ed5:; Ld5:, 12. Pe5:; Pe5:; 13. De5:; Ld6 benevens Te8 met een werkelijk zeer sterk spel voor zwart.

11. Pf3 g5	
------------	--

Gevatte riposte: dekking van e4 en aanval op den gewichtigen looper e6, die bezwaarlijk kan wijken (11 Lc8, 12. d4! h6, 13. de5:; Pe5:; 14. ed5: ten gunste van wit).

11.	Pf5×e4
----------	--------

Alles in aantrekkelijken stijl. Na 12. Pe6:; fe6:; 13. Le4:; de4:; 14. De4:; Dd5 zou zwart opeens weer uitstekend staan.

12. Pg5×e4	d5×e4
------------	-------

13. De2×e4	g7—g6
------------	-------

De pointe: Pc6 is taboe wegens Ld5. Mocht zwart nu in het voordeel zijn dan kan de verklaring bijna niet anders worden gezocht dan in wits negenden zet. Overigens bewijst Vinken dat wits hulphronnen nog lang niet uitgeput zijn.

14. d2—d3	Dd8—d7
-----------	--------

15. f2—f4!	
------------	--

Het is zeer juist gezien dat die tirannij die hem zijn hert (d4) doorwondt moet worden verdreven, en dat het na 15. Lh6, Tfd8 wegens Lf5 niet alleen voor f2—f4 maar ook voor Pd2 te laat zou zijn.

Het pleit voor den witspeler dat hij den tekstzet verkiest boven 15. Pd2.

15.	Le7—c5+
----------	---------

16. Kg1—h2	
------------	--

Gedwongen zooals blijkt uit 16. Kh1, Ld5 en Db3+:.

16.	Lc6—f5
----------	--------

17. De4—f3	
------------	--

17. De2, Tfe8, 18. fe5:; Pe5: zou slecht zijn.

17.	Ta8—d8
----------	--------

18. Pb1—d2!	
-------------	--

Tijdelijk ten koste van een pion (niet den d-pion, zie 18 Ld3:).

19. Ld3, Dd3; 20. Dc6, Le3, fe5;) weet wit zich ten slotte toch van den druk te ontdoen.

18. e5×f4
19. Pd2-e4

19. Df4?? Ld6.
19. Lf5×e4
20. d3×e4

Niet 20. Dc4: wegens 20 Tfe8, 21. Df3, Pe5, 22. Df4, Pd3, dreiging Ld6.

20. g6-g5

20. Pe5, 21. Df4, Ld6, 22. g3 levert geen tastbare resultaten op. Maar ook met den tekstzet kan de extra pion niet worden behouden.

21. Df3-h5 f7-f6

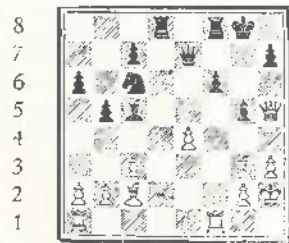
Tegen 21 De7 zou 22. e5, tegen 21 Le7 daarentegen 22. h4 een onaangename uitwerking hebben.

22. Lc1×f4 Dd7-e7

23. Lf4-g3?

Stelling na 23. Lf4-g3?

ZWART

A B C D E F G H
WIT

Wit. A. Vinken.

Zwart: C. H. O' D. Alexander.

Na zooveel fijn tegenspel een betreurenswaardige misstap waardoor de herovering van den pion alle betekenissen verliest. Wie kleur zou mogen kiezen in de stelling na 23. Lc1! (inplaats van den tekstzet) behoeft niet juist een ezel te zijn om zich te gevoelen als tusschen twee schelven hooi. Bijvoorbeeld 23. ... De5+,

24. g3, Ld6, 25. Tg1 respectievelijk 23. Pe5, 24. h4.

Na het binnendringen van zwarts toren gaat Vinken zich wel weer goed verdedigen.

23. Td8-d2
24. Lc2-b3

Zoo gaat een pion verloren, maar 24. Tac1, Pe5 en Pc4 is niet beter.

24. Kg8-h8
25. Tal-d1 Td2×b2
26. Td1-d5 Lc5-d6

Vooraf niet 26 Pe5 wegens 27. Te5, fe5, 28. Tf8+. En er dreigde e4-e5.

Na 26 De4, 27. Df3 zou wit ten minste een pion terug hebben gewonnen (27. Df3, 28. Tf3, Pe5, 29. Tf6; respectievelijk 27. 27 De7, 28. Tel, Pe5, 29. Tde5, fe5, 30. Df8+ enz.)

27. Lg3×d6 c7×d6

28. Dh5-f3 Pc6-e5

29. Df3-e3

29. Dd1, Pc4 helpt ook weinig.

29. Pe5-g6

Dit is wel een heel goede partij. Wit verdedigt zich vol list en toch houdt zwart de leidsels in handen. Niet 29 f5 wegens 30. Dd4, fet., 31. Tf8+, Df8, 32. Td6: en zwart is ten einde raad.

Na den tekstzet dreigt Pf4.

30. Td5 d2 Th2×d2

31. De3×d2 De7×e4

32. Dd2×d6 De4-e5+

33. Dd6×e5 Pg6×e5?

Eindelijk een fout. Zwart had met den pion moeten nemen, om na 34. Tf8+ het paard naar c5 te boegseeren of, in geval van 34. Td1, zelf met 34 Tf2 dreigingen te scheppen. De tekstzet had zwart licht de vruchten van zijn werk kunnen doen ontgaan.

34. Tf1-d1 Tf8-c8

35. Td1-d6 Tc8-e6

36. Td6-d8+?

Verkeerd ingezien, waarschijnlijk in tijdnood. Na 36. Tc6, Pc6, 37.

Kg3 of wellicht 37. Ld5 zou eerder wit dan zwart de aanvallende partij zijn geweest omdat de looper overheerscht.

36. Kh8-g7

37. Td8-a8 f6-f5

38. Ta8-a7+ Kg7-g6

39. Ta7-e7 Kg6-f6

40. Te7×h7 Tc6×c3

41. Th7-h6+ Pe5-g6

42. Lb3-d1 g5 g4?

Beide spelers zien over het hoofd dat wit hierna met 43. hg4, fg4: 44. Lg4, Kg5, 45. Th3, Tc2 46. Tg3 het materiele evenwicht had kunnen herstellen. Noodzakelijk was 42. Tc6. Tc6.

43. h3×g4 f5×g4

44. Lg4, Kg5, 45. Th3, Tc2, 46. Pg6-e5

45. Th6-h7 Kg5-f5

46. Th7-g7+ Kf5-e4

47. Tg7 g8 Tc3-c2+

48. Ld1×g4 Tc2×a2

49. Kh2-h3 b5-b4

50. Lg4 c8 Ke4-d4

51. Lc8-b7+ Kd4-c3

52. Tg8-d8+ Kc3 d2

53. Td8-c8+ Pe5-d3

54. Tc8-d8+ Ta2-a3

55. g3-g4 Kd2-e3

56. Lb7-e4

57. Le4-h7

Zie ook 57. Lf5, Pe5, 58. Kg3, Pg4: en wint. Deze wending was trouwens ook na den tekstzet mogelijk. 57 Pe5, 58. g5, Kf4+, 59. Kh4, Pf3+, 60. Kh5, Pg5, 61. Tf8+, Ke3 enz.

57. Ta3-c3

58. Lh7×d3

Gemakkelijker voor zwart zou 58. Ta8, Tc6, 59. g5, b3 zijn geweest. Minder gemakkelijk, maar eveneens overtuigend verloopt 58. g5, b3, 59. g6, b2, 60. Th8, Tc7, respectievelijk 58. g5, b3, 59. Ld3, Td3: 60. Tb8, Kd4+, 61. Kg4, Kc4 enz.

58. Tc3×d3

59. Kh4, Pf3+, 60. Kh5, Pg5, 61. Td6-b6

60. g4-g5 Ke3-d4

61. Ta8 e8+ Kd4-e5

62. Te8-d8+ b4-b3

63. Kh3-g4 Ke5-d4

64. Td8-e8+ Kd4-c3

65. Te8-d8+ Kc3-b4

66. Td8-c8+ b3-b2

67. Tc8-c1 Kb4-a3

68. Tc1-f1

Wit geeft het op. Een prachtige partij.

TWEDE RONDE

21 April 1946

T. D. van Scheltinga-C.H.O'D. Alexander	0-1
P. Devos-A. Vinken	½-½
V. Soultanbeieff-L. Prins	1-0
Chr. Vlagsma-Chr. Doerner	1-0
W. J. Wolthuis-Dr. M. Euwe	0-1

Voorloopig heeft een groep van vier zich duidelijk aan het hoofd gesteld. Het meest heeft Devos zijn overwinningen uit het vuur moeten sleepen. Sleepen geldt vooral zijn lange partij met Vinken — zie verder — en vuur meer in het bijzonder zijn lang verloren staande Siciliaan uit de eerste ronde. Onze kampioen Dr. Euwe, paart aan een reeds befaamde kennis der openingstheorie de reserve van een uitgebreid aantal resources voor een gunstigen overgang van opening naar middenspel. Met die wapens heeft hij eerst Vlagsma en vervolgens Wolthuis snel weten te verslaan, vooral vandaag als vanzelf doordat de eenentwintig zetten die **Wolthuis** deed ditmaal volstrekt geen problemen inhielden. **Alexander** herstelde zich van zijn onzeker begin met de heftigheid en bravour waarmede hij een fout van **Van Scheltinga** in een der Italiaansche gambieten aan den kaak stelde. Nog gemakkelijker was de taak van **Soultanbeieff**, ofschoon hij na een pionoffer van **Prins** geruimen tijd op zijn hoede moest zijn. Toen hij zich hiervan behoorlijk had gekwetend en **Prins** bleef aanvallen inplaats van remise af te dwingen, was het omsingelen van een plotseling onverdedigbaar kasteel een kwestie van solo-spel. Dat het resultaat Nederlanders-Buitenlanders, 0-2, der eerste ronde vandaag tot 1½-2½ kon worden teruggebracht was te danken aan Vinken en **Vlagsma**, vooral aan laatstgenoemde, die een Siciliaansche aanval tegen gebrekkigen afweer onafgebroken met de juiste middelen bleef voeren. **Vinken** zou, na een slecht begin waarvan **Devos** zich de voor hem gunstige perspectieven liet ontrukken, hooge verwachtingen hebben mogen koesteren als hij op het kritieke oogenblik zijn weifeling had kunnen overwinnen. Nu moest hij, nadat de wind opnieuw was gekeerd, alle zeilen bijspannen om in veilig vaarwater te blijven.

Stand na de tweede ronde: Alexander, Euwe, elk 2; Devos, Soultanbeieff, elk 1½; Vlagsma, 1; Doerner, Van Scheltinga, Vinken, Wolthuis, elk ½; Prins 0.

Partij No. 6

Wit: T. D. van Scheltinga

Zwart: C. H. O' D. Alexander
Italiaansch

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pb8—c6
3. Lf1—c4	

Van Scheltinga speelt deze ouderwetsche opening tegenwoordig bij voorkeur, en wel met het oog op 3 Pf6 4. Pg5, een eveneens zeer oude variant, waarin hij voor wit versterkingen meent te hebben gevonden. Alexander maakt er Giuoco Piano van, zoodat aan de ouderwetscheid van het strijdbeeld zeker geen afbreuk wordt gedaan.

3.	Lf8—c5
4. 0-0	Pg8—f6
5. d2—d4	

Een gambiet, dat na vele eeuwen analyse wel als hoog riskant mag worden gekenschetst. Met 5.d3 daarentegen, het zoogenaamde Giuoco Pianissimo, zou het eigenlijke gevecht uit den weg worden gegaan, hetgeen in een strijdspel uit den toon valt. Wit stond dus wel voor een dilemma.

5.	Lc5×d4

Ook 5 ed4: 6. e5, d5, den Max Lange aanval, kan zwart goed verdragen.

6. Pf3×d4	Pc6×d4
7. f2—f4	d7—d6
8. f4×e5	d6×e5
9. Lc1—g5	

Als compensatie voor den verloren pion kan wit de zwarte stelling eenigszins compromitteren. Maar Alexander vindt den juiststen uitweg onder opoffering van den hui.

9.	Lc8—e6
10. Pb1—d2	

Bijna onnoodig te zeggen, dat 10. Lc6, Pe6: 11. Dd8:+, Td8: 12. Lf6: gfb: 13. Tf6: slecht zou zijn wegens 13. Pf4 en binnendringen van Td8. Maar in deze variant geeft 11. Lf6: (inplaats van 11. Dd8:+) 11. gfb: 12. Pc3: wit allerlei kan-

sen. Ook 10. Pa3 is speelbaar.

10. Dd8 d7!

Dreigt Lg4, wat tot nu toe zou zijn gestrand op Lf6:. Bovendien wordt wit door de op handen zijnde rochade voor de onaangename keus gesteld voorgoed van den achterstalligen pion af te zien of zich schadeloos te stellen onder opening van de gevaarlijke g-lijn.

11. Lg5×f6	g7×f6
12. Tf1×f6	

Op 12. c3 zou eveneens 12 0-0-0! zijn gevolgd.

12. 0-0-0

Strategisch is wit verloren, zie bijvoorbeeld 13. c3, Lg4 14. Dc1 (14. Df1, dan 14. Pc2) 14. Pe6 15. Le6: (dadelijk 15. Pf1, dan 15. ... De7 benevens Td1), 15. Le6: 16. Pf1, Dd3 enz. Zie ook 13. h3, Lh3: etc.

13. Lc4×e6	Pd4×e6
14. Tf6—f2	

Noodzakelijk.

14.	Th8—g8

Verlies van wit materiaal is niet af te wenden. Op 15. Kh1, om aan de gevolgen van zwarts volgenden zet te ontkomen, kan 15 Dd4 volgen.

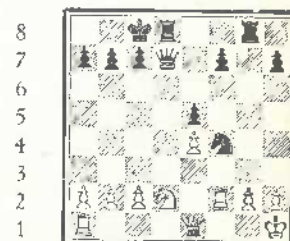
15. Dd1 e1	Pe6—f4

Met twee dreigingen, o.a. Ph3:

16. Kgl—h1	

Stelling na 16. Kgl—h1.

ZWART

A B C D E F G H
WIT

16. Tg8×g2
 17. Pd2—f3
 of 17. Tg2:, Pg2: 18. Kg2:, Dd2:+,
 19. Kh1, Df4 enz.
 17. Dd7—h3
 18. De1 f1 Td8—g8
 19. Ta1×f2 Tg8—g2
 20. Df1×f2 Tg8—g2
 21. Df2—f1 Tg2×c2
 22. Df1×h3 Pf4×h3
 23. Td1—d3 Tc2—c1+

Wit geeft het op.

Partij No. 7

Wit: P. Devos Zwart: A. Vinken

Slavisch

1. c2—c4 c7—c6
 2. Pg1—f3 d7—d5
 3. e2—e3 e7—e6
 4. d2—d4 a7—a6
 5. Pb1—c3 Pg8—f6

Alles is nu gereed voor de zoogenaamde versnelde Meraner variant, waarin de manoeuvre de4., b7—b5 en c6—c5 vooraf gaat aan de ontwikkeling van Pb8. In weerwil van een algemeene voorkeur voor het antwoord 6. c4 c5 is meer dan eens gebleken, dat wit dc4: in het geheel niet behoeft te duchten.

6. Lf1—d3 d5×c4
 7. Ld3×c4 b7—b5
 8. Lc4—d3

In geval van c6—c5—c4 (zooals in deze partij) is b3 of d3 den looper om het even. Voor andere gevallen (en dan in het bijzonder met het oog op c6—c5, d4—d5) is veld b3 te verkiezen, nu wit 8. b5—b4 met 9. Pa4 kan beantwoorden (wat in de gewone Meraner, met Pb8—d7 in plaats van a7—a6, minder goed zou zijn wegens La6).

8. c6—c5
 9. Dd1—e2 c5—c4

Laat wit op den duur de vrije hand aangaande e3—e4. Juist was 9 Lb7.

10. Ld3—c2 Pb8—c6

11. 0—0 Lc8—b7
 Merk op, dat met 11 Pb4
 12. Td1 een variant van het aangenomen damegambiet (Fnuwe-Grünfeld Zandvoort 1936) zou zijn ingezwenkt. Natuurlijk is tegen 11 Pb4 ook 12. Lb1 heel goed.

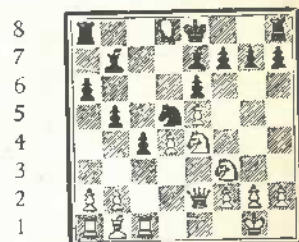
12. Tf1—d1
 Strategisch verkeert zwart wegens het dreigende e3—e4 in groot gevaar.
 12. Pc6—b4
 13. Lc2—b1 Lf8—e7
 14. e3—e4?

Daarop was zwarts hoop gevestigd. Had wit den tekstzet met a2—a3 ingeleid, dan zou hij overwegend hebben gestaan.

14. Pb4—d3!
 Maakt zoowel het looperpaar als het pionnencentrum onschadelijk (er dreigt b4, al dan niet na Ld3: cd3:). Het gevaar is afgewend.
 15. e4—e5 Pd3×c1
 16. Td1×c1 Pf6—d5
 17. Pc3—e4

Stelling na 17. Pc3—e4.

ZWART

A B C D E F G H

WIT

Een moeilijke stelling, vol tactische en strategische problemen. Zwart bezit troeven in de pionnenmeerderheid a6, b5, c4 plus de groote diagonaal, waarvan vooral veld d5, maar hij kan wegens allerlei gevaren moeilijk rocheeren en wordt gehinderd door de formatie d4—e5. Al met al zijn de kansen wel gekeerd.

17. Ta8—c8
 18. h2—h4! h7—h6
 19. a2—a4 Dd8—b6
 20. a4×b5 a6×b5
 Vgl. met 20 Db5: 21. Lc2
 (21 Pb6 22. Pc3)
 21. Pe4—g3 g7—g6
 22. De2—d2?

Aangewezen was 22. Le4 om c3 te verhinderen en te trachten met Dc2 tegenkansen te scheppen.

22. b5—b4
 22. Lb4 benevens c4—c3 zou wel ter overwinning hebben gevoerd.
 23. Pg3—e4

Nu kan zwart weer niet verder. Zie 23. c3 24. bc3:, bc3:, 25. Pc3:, Lb4. 26. Pd5:!

23. b4—b3
 Ook hiertegen kan wit zich weren. Het komt mij voor, dat de partij op een dood punt was aangeland.
 24. Ta1—a4 Lb7—a5
 24. Lb4, dan 25. Tb4: en 26. Pd6+.

25. Dd2—a5 La6—b5
 26. Da5×b6 Pd5×b6
 27. Ta4—a7 Pb6—a4
 28. Pf3—d2!

Alles sluit nauwkeurig. Er dreigt Pc4: en zwart kan niet tegelijkertijd c8, e7 en c4 blijven dekken. ...

28. Pa4×b2
 29. Pd2×b3 Lb5—c6
 30. Pb3—d2 Lc6—d5

31. Lb1—c2
 31. La2, dan 31 Pd3 enz.

31. c4—c3
 32. Pd2—b1 Ld5×e4

Vgl. nog met 32 Lb4 33. Pbc3:, Lc3: 34. La4+ enz.

33. Lc2×e4 Le7×h4
 34. Tc1×c3 Tc8×c3
 35. Pb1×c3 0—0
 36. Pc3—b5

Op 36. d5 hetzelfde antwoord als in de partij.

36. Pb2—c4
 37. g2—g3 Lh4—d8
 38. Ta7—b7 h6—h5

39. Kg1—g2 h5—h4
 40. Pb5—a7 h4×g3
 41. Kg2×g3 f7—f5

Remise, want 42. ef6: e.p. gaat niet goed wegens 42. Pd6.

Partij no. 8

Wit: V. Soultanbeieff Zwart: L. Prins

Weensch

1. e2—e4 e7—e5
 2. Pb1—c3 Lf8—e7

Een psychologische poging. Wit, geloovende in een voorbereidende variant, laat f2—f4 achterwege.

3. Pg1—f3 Pb8—c6
 4. Lf1—b5

Ziedaar de Spaansche partij, waarin zeker Pc3 ongebruikelijker is dan Le7.

4. Pg8—f6
 5. 0—0 0—0?

Er was geen enkele reden om 6. Lc6:, dc6: 7. Pe5:, Pe4: 8. Pc6: toe te laten, evenmin als te verklaren is, waarom wit dit buitenkansje versmaadt.

6. Tf1—e1 d7—d6
 7. Lb5×c6 b7×c6
 8. d2—d4 Pf6—d7

9. Lc1—e3

Verleidelijk was het alternatief 9. de5:, de5: 10. Le3, maar de opstelling Ld6, De7 en Pd7 c5—e6 schijnt ook zwart volop kansen te geven.

9. f7—f6
 10. Dd1—d3 Pd7—b6

Al te ondernemend, ofschoon misschien niet juist heel slecht. In plaats van het pionoffer zou 10 Kh8 duurzamer zijn geweest.

11. d4×e5 f6×e5
 12. Le3×b6 a7×b6
 13. Dd3—c4+ Kg8—h8
 14. Dc4×c6 Lc8—g4
 15. Te1—e3

Noodzakelijk, want na 15. Pd2, Lh4 gevolgd door Df6, of Dg5 zou zwarts aanval den doorslag geven.

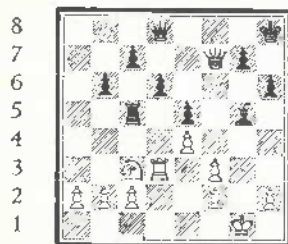
15. Ta8—a5
Om c7 nog eens te kunnen dekken en ook de dekking van veld a8 door dame en anderen toren overbodig te maken, wat in menige variant van belang kan zijn. Bovendien komt de toren op c5 buitengewoon sterk te staan.
16. Dc6—c4 Lg4×f3
17. Te3×f3 Tf8×f3
18. g2×f3 Le7—g5
19. Dc4—f7 Ta5—c5
20. Tal—d1 h7—h6

Zwart heeft inderdaad iets bereikt, want gezien den achtergebleven dubbel en f-pion staan de partijen materieel eigenlijk op gelijken voet, terwijl zwart o.a. met b6 b5 b4 zijn druk dreigt uit te buiten.

21. Td1—d3

Stelling na 21. Td1—d3

ZWART

A B C D E F G H

WIT

21. Lg5—c1?
Ofschoon 21 b5 niet meer goed was wegens 22. a3, Db8 23. b4, Tc4 24. a4, bevond wit zich nog allerminst in veiligheid. Correct was 21 Ld2, waarna de partij wel remise zou zijn geworden (22.Td2:??, Dg5+). Na den tekstzet moet zwart materiaal verliezen.

22. b2—b4 Tc5—c6
23. Df7—d5 Dd8—e8
24. Dd5—b5 Lc1—b2
25. Kgl—f1

Er dreigde Lc3, Tc3: Dg5+ enz.
25. De8—a8

26. Db5—d5 Da8—e8
27. Pc3—d1! Lb2—c1
Of 27 Tc2: 23. Db3.
28. c2—c4 Lc1—f4
29. Pd1—c3 Lf4×h2
30. Pc3—b5 Lh2—f4
31. Pb5—a7 Dd8—h5
32. Kf1—e2 Dh4—h1
33. Td3—d1

Zwart geeft het op.

Partij No. 9

Wit: Chr. Vlagsma

Zwart: Chr. Doerner

Siciliaansch

1. e2—e4 c7—c5
2. Pg1—f3 e7—e6
3. d2—d4 c5×d4
4. Pf3×d4 Pg8—f6
5. Pbl—c3 d7—d6
Al geruimen tijd is 5 Lb4 uit de gratie wegens 6. e5, Pd5 7. Dg4, Pc3: 8. Dg7, Tf8 9. a3!
6. Lf1—e2 Lf8—e7
7. 0—0 a7—a6
8. f2—f4 Pb8—d7

Dit afwijken van de bekende Scheveningsche opstelling (met Dc7 en Pc6) is wegens den verminderden invloed in het centrum af te keuren, daar Lb7 toch niet de gelegenheid krijgt van de ongeblokkeerde lange diagonaal te profiteren.

9. Le2—f3 Dd8—c7
10. Kgl—h1 h7—h5
Voor 10 ... Th8, om b5 en Lb7 te laten volgen, kan zwart geen tijd vinden gezien het dreigende g2—g4 g5. Maar 10. 0—0 was altijd nog beter dan de tekstzet, die de rochade practisch uitschakelt.
11. Lc1—e3 Ta8—b8
12. Le3—g1!

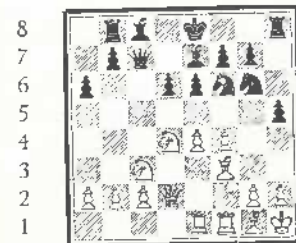
Opnieuw tegen 12. b5 gericht, waarop nu namelijk met kracht 13. e4—e5 zou volgen (met den looper op g1 heeft 13. Pg4 dan geen storenden invloed). Toch had zwart zich misschien wel op 12.

b5 13. e5, de5: 14. Pc6, ef4: kunnen inlaten. Alles dat hij bereikt met de manoeuvre die hij onderneemt is de uitschakeling van Pf5 als rechtstreeksch antwoord op e6—e5. Maar e6—e5 is een blijk van wanhoop, waarvoor het niet loont twee kostbare zetten te verliezen.

12. Pd7—f8?
Een vrij onoverdachten indruk maakt 12. Pb6.
13. Dd1—d2 Pf8—g6
14. Tal—e1

Stelling na 14. Tal—e1

ZWART

A B C D E F G H

WIT

14. e6—e5?
Als zwart dan al niet 14 b5, of 14. 0—0, of 14. Pf4: 15. Df4, e5 16. Dg5! aandurfde, had hij toch tenminste het neutrale 14.... Ld7 kunnen beproeven. De tekstzet heeft disastreus gevolgen.
15. f4×e5 Pg6×e5

Nog het ergste van twee kwaden. Moeilijker zou wits taak zijn geweest na 15. de5: 16. Pf5, Lf5: (of 16. 0 0 17. Pe7+, De7: 18. Pd5), 17. ef5, Pf4 18. La7, Ta8 19. De3, Pd7 20. g3, Pd5. Maar zwarts levenskansen zijn in elk geval al een eindweegs heen.

16. Pd4—f5 Pe5×f3
Waarom dit laatste holwerk vrijwillig opgeruimd? Pf5 moest wel verdwijnen (16 0 0 17. Dg5), maar van e5 had zwart moeten afblijven. Ofschoon na 16. Lf5:

17. ef5: de slechte pionnenstelling en de onmogelijkheid te rocheeren (wegens Dg5) zwart evenmin veel uitzicht biedt op het afwenden van de catastrofe.

17. Tf1×f3 Lc8×f5
18. Tf3×f5 0—0

Er dreigde e5, en 18 g6 zou zijn bestraft met 19. Tf6, Lf6: 20. Pd5, Dd8 21. Pf6+: enz.
19. Lgl—d4 Pf6—e8
20. Tf5×h5

Met den val van een pion is zwarts lot definitief bezegeld.

20. Dc7—d8
21. Te1—e3 Le7—g5
22. Te3—h3 f7—f6
23. Ld4—e3 Pb8—c7
24. Le3×g5 f6×g5
25. Th5—h8+ Kg8—f7
26. Th3—f3+

Zwart geeft het op.

Partij No. 10

Wit: W. J. Wolthuis

Zwart: Dr. M. Euwe

Konings-Indisch

1. d2—d4 Pg8—f6
2. c2—c4 g7—g6
3. Pbl—c3 Lf8—g7
4. e2—e4 d7—d6
5. Lf1—e2 0—0
6. Pg1—f3 Pb8—d7
7. 0—0 e7—e5
8. d4×e5

Hoe minder houvast zwart in zijn gedrongen stelling vindt, des te beter voor wit. Daarom moet zwart zoo lang mogelijk in het onzekere worden gelaten aangaande de toekomstige verhoudingen in het centrum. Aanbevolen wordt 8. Te1.

8. d6×e5
9. b2—b3

Om met La3 invloed op d6 te kunnen oefenen, zoodra zwart met c7—c6 veld d5 gaat betwisten.

9. c7—c6
Beter eerst 9. Te8.

10. Dd1—c2

Inconsequent, zooals uit de opmerking bij 9. b3 blijkt.

10. Tf8—e8

11. Lc1 a3 Lg7—f8

12. La3×f8

Voortgezette bevordering van zwarts plannen (tocht van een paard naar d4). 12. Db2 was het best.

12. Pd7×f8

13. c4—c5

Wit heeft nog te veel onvermijdelijke defensieve zetten op zijn programma staan, dan dat hij van deze scherpe opstelling zou kunnen profiteren. Eenvoudig 13. Td1 was niet kwaad.

13. Lc8—g4!

Alles ter verovering van veld d4, bijv. 14. Tad1. Da5 benevens Lf3: en Pf8 e6—d4.

14. Pf3—d2 Pf8 e6

Gegeven de dreiging Da5, Td8 enz. staat wit strategisch al zorgwekkend.

15. f2—f3 Pe6 d4

16. Dc2—d3 Lg4—e6

Stelling na 16., Lg4—e6

ZWART

A B C D E F G H

WIT

17. f3—f4?

Zoo kiest wit een snellen dood, liever dan een lang lijden. Behalve Pe2, De2, Dd4+ dreigde er Da5, b.v. 17. Kh1, Da5 18. Pa4, Tad8, of 17. Ld1, Pb5!, alles sterk in zwarts voordeel. De eenige kans op redding bestond in 17. Pa4.

17. Pd4×e2+

18. Dd3×e2 Dd8—d4+

19. Kg1—h1 Dd4×c3

20. f4—f5 g6×f5

21. e4×d5 Le6—d5

Wit geeft het op. Ditmaal is

Wolthuis onder de maat gebleven.

DERDE RONDE

22 April 1946

T. D. van Scheltinga-Dr. M. Euwe 0—1

Chr. Doerner-W. J. Wolthuis ½—½

L. Prins-Chr. Vlagsma 1—0

A. Vinken-V. Soultanbeieff 1—0

C. H. O' D. Alexander-P. Devos ½—½

Vandaag bleken alle meesters goed ingespeeld te zijn want er werd heftig slag geleverd en menige aantrekkelijke partij te zien gegeven. Een diepe valstrik legde **Euwe van Scheltinga**, die, eenmaal op de helling geraakt, al sneller en sneller naar onder gleed. Theoretisch, strategisch en tactisch een meesterstukje van den winnaar. Inzonderheid **Alexander en Devos** schaakten op leven en dood. Voor het geweld, dat de Engelschman spoedig na de Siciliaansche opening begon te gebruiken toonde Devos zich niet bevreesd en dit had hem wel eens een pijnlijke ervaring rijker kunnen maken. Maar niet zoodra waren de ergste gevaren gekeerd of hij begon zelf op de vijandelijke majesteit aan te drommen. Zonder zich van elkaar iets aan te trekken zochten beiden vervolgens naar mat en het was aardig te zien hoe de wederzijdsche dreigingen aan geheel verschillende zijden van het bord elkaar juist in evenwicht hielden. **Prins** won in 21 zetten nadat de Spaansche opening hem een gevaarlijk aanvalsspel had opgeleverd. De Limburgsche kampioen **Vinken** zag zijn stoer zwoegen eindelijk met succes bekroond. **Soultanbeieff** was zijn slachtoffer, maar niet dan na urenlang manoeuvreren in een zeer gesloten en moeilijke situatie, die uit een Siciliaansche verdediging met Vinken achter de witte stukken was ontstaan. Op een oogenblik waarop iedereen, Uwe marginalist inclus, aan een anderen uitslag dan remise was gaan twifelen liet de Belgo-Rus zich verleiden tot het snoepen van een pion, in ruil waarvoor de ander er weldra een geheele serie opslokte. Al met al was de overwinning niet onverdiend. **Doerner-Wolthuis** vertoont, wat den algemeenen aard van het gevecht betreft, overeenkomst met Doerner-Soultanbeieff uit de eerste ronde.

Stand na derde ronde: Euwe, 3; Alexander, 2½; Devos, 2; Soultanbeieff, Vinken, elk 1½; Doerner, Prins, Vlagsma, Wolthuis, elk 1; Van Scheltinga, ½.

Partij No. 11

Wit: T. D. van Scheltinga

Zwart: Dr. M. Euwe

Italiaansch

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pb8—c6
3. Lf1—c4	Lf8—c5
4. 0—0	d7—d6
5. c2—c3	Lc5—b6
6. d2—d4	Dd8—e7
7. a2—a4	a7—a6
8. h2—h3	Pg8—f6
9. Tf1—e1	0—0
10. b2—b4	Kg8—h8!

Nu deze opening weer meer en meer in de gratie begint te geraken, zullen vele langbewaarde troeven haar eindelijk op meer modernen leest kunnen schoeien. De tekstzet is een verbetering van het aanbevolen schema 10., Pd7 ter handhaving van veld e5. Voor Pf6 wordt een beter veld gezocht dan d7, waarna de ontpende pion f7 naar f6 kan gaan.

11. Lc1—a3

In plaats hiervan zou 11. Le3 (11., Pe4 12. d5) kunnen worden bestudeerd.

11. Pf6—g8

12. b4—b5

Aangewezen was 12. Dd3.

12. Pc6—a5

13. Pf3×e5?

Als deze plotselinge versterking van het strategische skelet correct was, zou zwarts opzet weinig zin hebben gehad. Snel kan de tekstzet weliswaar niet worden weerlegd, maar weerlegd wordt hij, en daarom zou 13. La2, f6 14. Phd2 de eenige juiste methode zijn geweest.

13. f7—f6

14. Lc4×g8

Tijdige erkenning van wits misvatting had wellicht de poging 14. Pf7+ opgeleverd. Op andere manieren kon de gerezen moeilijkheid niet goed onder de oogen worden gezien.

14. f6×e5

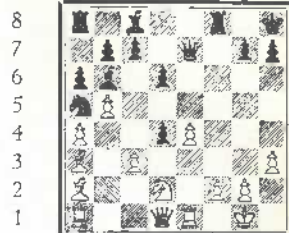
15. Lc8—a2 e5×d4

16. Pb1—d2

16. cd4. zou dadelijk stranden en wel op 16., Df6. Na 16. Te2, Df6 staat wit eveneens slecht.

Stelling na 16. Pb1—d2.

ZWART

A B C D E F G H

WIT

16. Lc8×h3!

Met fatale onafwendbaarheid gaat wits stelling ineen als een kaartenhuis. Zonder eenig betrouwbaar steunpunt, blootgesteld aan een kruisvuur van aanvallen en ook reeds materieel in het nadeel (17. gh3?, Dg5+ 18. Kf1—of 18. Kh1, Tf2:— 18., Tf2:— 19. Kf2, d3+) is wit reddeloos verloren. Zie bijvoorbeeld 17. Dh5, Le6 met verovering van een tweeden pion.

17. Pd2—f3 Lh3—g4

18. c3×d4 a6×b5

19. Dd1—d3

Ook 19. ah5, Lf3: 20. gf3, Dg5+ 21. Kf1, Db5: 22. De 2 (of 22 Kg1, Tf6) 22. ... Dh5 zou tot een achterstand van minstens twee pionnen leiden.

19. Lg×f3

20. g2×f3 De7—g5+

21. Kg1—f1 Pa5—c4

22. La3—c1

Vergelijk met 22. Lc4, bc4: 23. Dc3, La5 24. Lb4, Lb4: 25. Db4, Tf3: 26. Db7, Taf8 27. Ta2, Dh4 enz.

22. Dg5—h5

23. a4×b5

f3 en a4 konden niet gelijktijdig worden gedekt.

23. Tf8×f3

24. La2×c4

Tegen 24. Dc4: beslist 24. Th3

24. Ta8×a1

25. Dd3—d1 Ta1×c1

Wit geeft het op.

Voor deze partij werd aan Dr. Euwe den tweeden schoonheidsprijs toegekend.

Partij No. 12

Wit: Chr. Doerner

Zwart: W. J. Wolthuis

Halbslavisch

1. Pg1—f3	d7—d5
2. d2—d4	c7—c6
3. e2—e3	Pg8—f6
4. c2—c4	e7—e6
5. Pc1—c3	Pb8—d7
6. c4×d5	

Vermijding van de Meraner variant, en een tamme speelwijze.

6.	e6×d5
7. Lf1—d3	Lf8—d6
8. 0—0	0—0
9. Tf1—e1	Tf8—e8
10. e3—e4	

Gewoonlijk wordt in zulke stellingen de minderheidsaanval b2—b4 b5 voorbereid. Maar ook de tekstzet moet speelbaar zijn.

10.	d5×e4
11. Pc3×e4	Pf6×e4
12. Ld3×e4	h7—h6

Tegen 12., Pf6 vreesde de zwartspeler 13. Lg5, maar dat zou na 13., Lg4 ook wel te verdragen zijn geweest.

13. Lc1—d2	Pd7—f6
14. Le4—d3	Lc8—e6
15. Dd1—c2	Pf6—d5
16. a2—a3	Dd8—f6
17. Ld3—e4	Ta8—d8
18. Ta1—d1	Pd5—f4
19. Ld2—c3	Le6—d5
20. Le4×d5	Pf4×d5

De stelselmatige blokkeering van d5 heeft zwart natuurlijk een klein voordeel opgebracht, maar het strijdbeeld

is te eenvoudig, dan dat daar een beslissende wending uit zou zijn te distilleeren; dit laatste te minder omdat wit van nu af zonder aarzelen remise nastreeft.

21. Lc3—a5	Td8—c8
22. La5—d2	Tc8—d8
23. Kg1—f1	Ld6—c7
24. Te1×e8+	Td8×e8
25. Td1—e1	Te8×e1+
26. Ld2×e1	Df6—e6

Wit speelt eenvoudig en eigenlijk erg saai, maar toch niet zonder zijn oogen de kost te geven. Want dat 26., Lh2: wegens 27. Dh3! min of meer zou falen moet hij toch al die zetten eerder hebben voorzien.

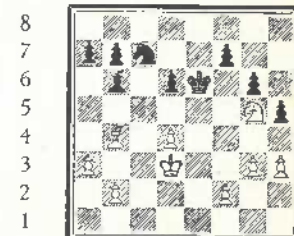
27. Dc2—e2	De6×e2
28. Kf1×e2	Pd5—f4
29. Ke2—f1	Kg8—f8
30. Le1—c3	g7—g6
30. Ke7 dan 31. d5.	
31. g2—g3	Pf4—d5

Mocht zwart de blokkade opgeven (bijvoorbeeld 31., Pe6) dan gaat Pf3 via d2 en c4 naar e3 om de vereenvoudiging d4—d5 te ondersteunen.

32. Lc3—d2	h6—h5
33. h2—h3	Kf8—e7
34. Kf1—e2	Lc7—b6
35. Ke2—d3	Pd5—c7
36. Ld2—b4+	Ke7—e6
37. Pf3—g5+	

Stelling na 37. Pf3—g5+

ZWART

A B C D E F G H

WIT

Remise.

Zwart was in hevigen tijdnood geweest en twijfelde aan de juistheid van 35..... Pc7. Ten onrechte, want hij had nu zeker nog een poging kunnen wagen met 37..... Kd5. Na 38. Lc3, f6 39. Pe4, f5 40. Pd2, Pe6 41. Pf1, 42. Ld4: Pd4, 43. Pe3+ kan wit toch wel remise maken evenals waarschijnlijk na (37., Kd5 38. Lc3) 38., f5 39. Pf7, Pe6 40. Pe5, g5 41. Pc4!

Partij no. 13

Wit: L. Prins Zwart: Chr. Vlagsma

Spaansch

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1 f3	Pb8—c6
3. Lf1 b5	a7—a6
4. Lb5—a4	Pg8—f6
5. 0 0	Pf6×e4
6. d2—d4	b7 b5
7. La4—b3	d7—d5
8. d4×e5	Lc8—e6
9. c2—c3	Lf8 c5
10. Pb1—d2	0—0
11. Lb3—c2	Pe4×d2

In deze tegenwoordig veel gespeelde variant moet het paard op e4 worden gehandhaafd. Ook 11.... Pf2: is niet meer dan een speculatie, maar 11. Lf5 of 11. f5 is wellicht goed genoeg om zwarts negenden zet te rechtvaardigen.

12. Dd1×d2 f7—f6

Waarschijnlijk beoogde zwart oorspronkelijk 12..... d4, maar was hij tot de slotsom gekomen, dat daaraan wegens 13. Pg5, Pe5: (13. g6, dan 14. Ph7!) 14. Lh7+, Kh8 15. De2 toch te groote gevaren verbonden waren.

13. e5×f6 Tf8×f6

Tegen 13. Df6: had ik 14. Pg5, g6 15. Ph7, Kh7: 16. Dh6+, Kg8 17. Lg6, Lf2+ 18. Kh1, Dg7 19. Lh7+, Dh7: 20. De6, Kh8 21. Dc6: willen doen, omdat 21., Lg3 faalt wegens 22. Lh6, Ld6 23. Lf4!

14. Dd2—e2 Dd8—d7

Er dreigde zoowel Lg5 als Pg5, Lf5, Lf5: Tf5, De6+

15. Lc1 g5 Tf6—f8

Na 15., Tf7 16. Tad1, zou zwart, behalve met Dd3, rekening moeten houden met Lh4, dreiging Pg5.

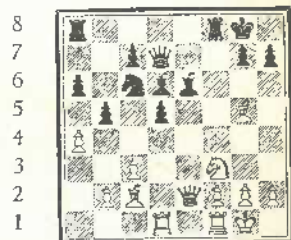
16. Tal—d1 Lc5 d6

In de hoop op 17. Dd3, g6 18. Lh6, Tf5, waarna de aanval op zwart overgaat.

17. a2—a4

Stelling na 17. a2 a4

ZWART

A B C D E F G H
WIT

17. Pc6—d8

Zwart verkeerde in vrij ernstigen nood, maar zoo snel als na den tekstzet had hij de partij niet behoeven te verliezen. Zekere vechtkansen kon hij behouden met 17., h4 18. Tfel, Lf7 19. Dd3, g6 20. Lh6, Tf8 21. Te8+, De8: (die onaangename verplichtingen ten opzichte van d5 en a6!) 22. Lb3, Pe7.

18. Lg5×d8 Ta8×d8
19. Lc2×h7+ Kg8×h7
20. Pf3—g5+ Kh7 g8
21. De2×e6+

Zwart geeft het op (21., Kh8 22. Dg6, Df5 23. Dh5+, Kg8 24. g4, Dc2 25. Td2).

Partij no. 14

Wit: A. Vinken

Zwart: V. Soultanbeieff

Siciliaansch

1. e2 e4	c7—c5
2. Pb1 c3	Ph8—c6
3. f2—f4	e7—e6
4. Pg1 f3	d7—d5
5. Lf1—b5	

Dr. Euwe heeft ontdekt: dat wit niets anders speelt dan Nimzo-Indisch met een zet extra. Daar Nimzo-Indisch een verdediging en wit wordt geacht de aanvallende partij te zijn, zal de gekozen speelwijze slechts ingang kunnen vinden, mits blijkt, dat de extra zet in dit geval werkelijk aanval waarborgt in plaats van verdediging.

5. a7—a6

Volgens Nimzo-Indische gebruiken had zwart met 5., Pge7 moeten voortzetten. Maar ook de tekstzet, gebaseerd op Siciliaansche beginselen, kan onmogelijk slecht zijn.

6. Lb5×c6 b7×c6
7. e4—e5

Voor het afsluiten van de stelling, ten einde bedrijvigheid van zwarts loopers onmogelijk te maken, kan natuurlijk slechts worden gespeit. Toch was eerst 7. d2—d3 het best, omdat de tekstzet met 7., c5—c4 had kunnen worden beantwoord.

7. Pg8—e7
8. d2—d3 h7—h5

Zou zwart wits plannen hebben voorzien, dan had hij alsnog op controle over veld c4 aangestuurd, opdat blokkade door c2—c4 te juister tijd had kunnen worden verhinderd. Juist was daarom 8., a5! 9. Pe2, La6 10. b3 (anders heeft c5—c4 nog meer uitwerking) 10., c4 11. bc4, dc4: 12. d4, c5! met kansen en tegenkansen.

9. 0 0 Pe7—f5

Na het verzuimen van deze laatste gelegenheid tot het voorkomen

van c2—c4 geraakt zwart op een hellend vlak. De helling is zwak en ruw, en de zwaartekracht wellicht niet eens onweersaanbaar, maar het is nu eenmaal moeilijker een helling op te klauteren, dan af te glijden. Aangewezen was 9., a5 10. Pe2, La6 als voren.

10. Pc3—e2 a6—a5

Te laat. Na de insluiting van zwarts loopers met c2—c4 beschikt wit over het grootste deel der manoeuvreerruimte, een voordeel, dat in dit geval bijna niet met succes kan worden bestreden. Nadat het eerste doel van zijn opzet is bereikt behandelt Vinken de partij heel goed.

11. c2—c4 a5 a4
12. Pe2—g3 Pf5×g3

Ook 12., Pd4 13. Le3 leidt tot ruil van den eenigen goed geplaatsten zwarten officier, zonder dat zwart zijn kansen kan verbeteren. Het best was 12., g6 benevens Le7 en 0—0. Soultanbeieff speelt heel dit moeilijke verdedigingsprogramma blijkbaar onder een pessimistische suggestie.

13. h2×g3 Lf8—e7
14. Lc1—e3 0—0
15. Dd1—c2 Dd8 b6
16. Tf1 b1 d5—d4

Veld e4 moest zeker nooit zonder noodzaak worden prijsgegeven. Afwachten was de boodschap, b.v. 16., La6 17. Tf8 enz., nog altijd met redelijke remisekansen. Na den tekstzet is zwart, zij het ook achter een sterke verschaning, practisch tot ledigheid gedoemd. Aan wits kant worden de slotmaatregelen met groote breedvoerigheid getroffen.

17. Le3—f2 Lc8 d7
18. Pf3—d2 Tf8—b8
19. Dc2—d1 g7—g6
20. Pd2—e4 Kg8—g7
21. Lf2—e1 Db6—c7
22. b2—b3 a4—a3

Anders verkrijgt wit een vrijen pion, die bovendien nog de rol van een extra pion zou spelen. Wit heeft zijn illusie (doelwitten voor zijn loo-

per) zoo goed mogelijk verwezenlijkt en is er van nu af op uit, dien looper toegang te verschaffen.

23. Le1—d2	Tb8—b7
24. Dd2—c2	Ta8—h8
25. Tb1—f1	Tb7—b8
26. Tf1—f3	Dc7—-a7
27. Ta1—b1	Tb8—b7
28. Dc2—d1	Tb7—b8
29. Dd1—e1	Da7—b6
30. Tf3—f1	Dh6—c7

Stelling na 30 Db6—c7

31. Pe4—f6 Le7 × f6?

Alle lof voor wits combinatie, die een niet alledaagsche diepte vertoont. Maar zij was geenszins dwingend. Na 31., Tb7 zou wit nog steeds zeer veel te bewijzen hebben gehad. Dat het zoo moeilijk is een winnende operatie voor wit aan te toonen, zwarts bijna consequent lijdelijke houding ten spijt, pleit niet voor de aanvalswaarde van het door Vinken ontworpen systeem ter bestrijding van de Siciliaansche verdediging.

32. e5 × f6 Kg7 × f6

Na 32 Kh7 33. f5 (dreigt Lf4) 33. e5 34. Dc1, Ta8 (34 Lf5; dan 35. Tf5; g5: 36. La5! en Dg5) 35. Lh6 zou de heling eveneens sterker en gladder zijn geworden.

33. Ld2—-a5 Dc7—d6

33. Db7 34. De5+, Ke7 35. Lc7 zou minstens de kwaliteit hebben gekost.

34. De1—e5+ Dc7 × e5
34. Ke7 dan weer 35. Lc7!

35. f4 × e5 Kf6—g7

Een van de voornaamste pointes is, dat de pion niet kon worden genomen wegens mat op c7. Dat veld is echter in elk geval de toegang tot victorie.

36. La5—c7	Tb8—b7
37. Lc7—d6	Th8—d8
38. Tf1—f2	Ld7—c8
39. Ld6 × c5	Td8—-a8
40. Tb1—d1	Tb7—d7
41. Tf2—f4	g6—g5
42. Tf4—e4	Ta8—a5
43. b3—b4	Ta5 × c5

Geen wonder, dat zwart der verwijfeling nabij is. 43., Ta4 44. Tb1, f5 45. Td4. Tb7 46. Td8, Kf7 47. Kf2 zou op den duur hetzelfde resultaat hebben gehad als de tekstzet. Zie ook 43., Ta4 44. Tb1, Kg6 45. Kf1, benevens Ke2 en dan Ld4. Later is dan zoo noodig pion a3 aan de beurt.

44. b4 × c5	Td7—b7
45. Td1—e1	Kg7—f8
46. Kg1—f2	Kf8—e7
47. Te4 × d4	f7—f6
48. e5 × f6+	Ke7 × f6
49. Td4—d8	Lc8—d7
50. Td8—-a8	e6—e5
51. Ta8 × a3	Ld7—g4
52. Ta3—b3	Tb7—a7
53. Te1—-a1	Ta7—a5
54. a2—a4	e5—e4
55. d3—d4	Lg4—e6
56. Tb3—b4	Kf6—f5
57. Kf2—e3	Kf5—g4
58. Ta1—a3	Kg4 × g3
59. Ke3 × e4+	Kg3—g4
60. d4—d5	Lc6—d7
61. Ke4—d4	h5—h4
62. Tb4—b7	

Zwart geeft het op.

Partij no. 15

Wit: C. H. O' D. Alexander

Zwart: P. Devos

Siciliaansch

1. e2—c4	c7—c5
2. Pg1—f3	e7—e6
3. d2—d4	c5 × d4
4. Pf3 × d4	Pg8—f6
5. Pb1—c3	d7—d6

Oorspronkelijk was dit verdedigingsstelsel gebaseerd op 5., Lb4, maar sinds is gebleken dat wit met 6. e5, Pd5 7. Pg4, Pc3: 8. Dg7, Tf8 9. a3 in het voordeel geraakt, verschijnt zelfs 2., e6 in de Siciliaansche Partij nog zelden ten tooneel. Immers het Scheveningsche systeem, waarop zwart zich nu moet inlaten, staat eveneens in een kwaden reuk.

6. Lf1—e2	a7—a6
7. f2—f4	Lf8—e7
8. 0—0	Dd8—c7
9. Le2—f3	Pb8—c6
10. Lc1—e3	Pc6—-a5
11. Dd1—e2	Lc8—d7

De valstrik 11., Pc4? 12. e5, de5: 13. Pdb5, ab5: 14. Pe5, die Alexander voor het bord had gevonden, is uit de praktijk bekend.

12. Ta1—d1

Daarna kan de looper zoo noodig naar c1 terug gaan zonder de ontwikkeling te belemmeren.

12., Ta8—c8
13. g2—g4

Dit alles is in beginsel bekend: bestorming door witte pionnen op den koningsvleugel contra actie langs de c-lijn. Men begrijpt waarom zwart de rochade achterwege heeft gelaten. Als consequentie daarvan had hij nu ook niet vrijwillig op de bestorming behoeven te reageeren, maar met 13. b5 zijn eigen weg kunnen blijven vervolgen. Na zijn volgenden zet moet alle aandacht voorloopig op de e.—f.—g. h.—helft van het bord worden geconcentreerd.

13.	h7—h6
14. g4—g5	h6 × g5
15. f4 × g5	Pf6—h7
16. g5—g6	f7 × g6 (?)

Vermoedelijk had zwart de herovering van den pion dien wit offert niet voorzien. Het paard had naar f6 terug moeten gaan, dan had zwart zijn tegenspel zelf kunnen blijven kiezen. Nu daarentegen zal hem de wet worden voorgeschreven.

17. Lf3—g4 Dc7—c4

Het best. Noch 17., e5 18. Pd5, noch 17., Pf8 18. Df2 komt ernstig in aanmerking. En zonder verweer kan e6, de vitale centrum, toch niet worden prijsgegeven.

18. Pd4 × e6 Ld7 × e6

Er dreigde Pg7:+

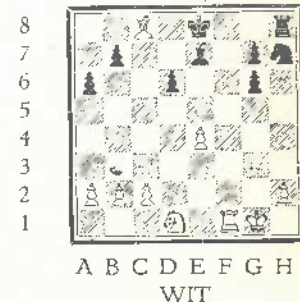
19. De2 × c4 Pa5 × c4

Weer het best, want na 19., Lc4: 20. Lc8: behoudt wit twee sterke loopers en 19., Tc4: 20. Le6: benevens Lf7+ kost bovendien een pion.

20. Lg4 × e6	Pc4 × e3
21. Le6 × c8	Pe3 × d1
22. Pc3 × d1?	

Stelling na 22. Pc3 × d1?

ZWART

Een merkwaardige inzinking, dank zij welke de gladder Devos weer eens kan ontglippen. Na 22. Td1., 0—0

23. Lb7: had wit op den duur wel de partij moeten winnen. Zou zwart niet een zeer doeltreffende samenwerking van zijn stukken kunnen ontplooiën, dan zou de positie waarin zijn pionnen zich bevinden hem ook nu de partij kosten. Gelukkig voor hem kunnen loopers op ongelijke kleur elkaar niet rechtstreeks tegenwerken, zoodat een aanval in zulke gevallen practisch met een klein overwicht aan materiaal wordt gevoerd. En aanval weet Devos zich te verschaffen.

22. Le7—f6

23. c2—c3

Ook 23. Lb7: Pg5 24. Pf2 (om Le5 met Pg4 te beantwoorden), 24., Lb2: 25. La6, Th4, dreiging Pe4: zoowel als Le5 leidt tot remise.

23. Ph7—g5

24. Pdl e3

De stelling is vol finesse. Ditmaal zou zwart zich na 24. Pf2 nog juist met 24., Pf3+ 25. Kg2, Ph2: 26. Th1, Le5 27. Pg4, Ke7! 28. Lb7: Th8! hebben gered.

24. Th8—h4

25. Lc8×b7

25. Pg4, dan 25., Kd8.

25. Lf6—e5

26. Pe3—d5

26. Tf2? dan 26., Ph3+. Na den tekstzet dreigt mat in twee zetten.

26. Ke8—d7

27. Lb7×a6 Th4×h2

Ook zwart dreigt mat.

28. La6 b5— Kd7—c8

29. Tf1—f8+ Kc8—b7

30. Tf8 e8 Pg5—f3+

31. Kg1—f1 Le5—g3

Remise. Met het oog op de matdreiging Tf2 houdt wit eeuwig schaak: Te8—e7+ e8+ enz.

Zeer onderhoudend.

VIERDE RONDE

23 April 1946

P. Devos-T. D. van Scheltinga	0—1
V. Soultanbeieff-C. H. O' D. Alexander	1—0
Chr. Vlagsma-A. Vinken	0—1
W. J. Wolthuis-L. Prins	0—1
Dr. M. Euwe-Chr. Doerner	1—0

Geen betere propaganda voor het schaakspel dan een toernooi waarin goede, korte, heftige en leerzame partijen worden gespeeld. Dat dit te Maastricht meerendeels het geval is geweest mag als een welverdiende belooning worden beschouwd voor de loffelijke organisatie der jubileerende plaatselijke vereeniging. Kort, goed en leerzaam waren de deze reis gespeelde partijen op een na alle. Maar de heftigheid der vorige ronden is in deze uitgebleven. Integendeel, bij drie deelnemers was een reactie te bemerken waaraan de inspanning der voorafgegane dagen wel niet vreemd zal zijn geweest. Het eerst faalde **Alexander**, die eerst de noodige vereenvoudigingen aanbracht ten einde met groote behoedzaamheid een aanval op te zetten, en in volle actie op een fata morgana begon af te stevenen, om tenslotte in zijn verwarring geheel vrijwillig een van zijn eigen stukken op 's tegenstanders zwaard te storten. Tot zichzelf gekomen gaf hij de partij op zonder den doodsteek af te wachten. In de partijen Devos-Van Scheltinga en Vlagsma-Vinken was het veeleer een oogenschijnlijk geringe storing in de subtiliteit van het oordeel die den doorslag gaf. Devos maakte in een stonewall-formatie verkeerde plannen en liet **Van Scheltinga** met een aantal pionnen op den damevleugel de vrije hand. Nauwelijks begon hij het gevaar in te zien of hij zocht zijn toevlucht in een wanhopigen aanslag dien Van Scheltinga slechts behoefde te pareeren om van de overwinning zeker te zijn. Deze liet zich niet onbetuigd. Het passieve spel in de Spaansche partij van **Vlagsma** gaf **Vinken** een pionoffer in, waarvan geen van beiden de ware gevaren beseften. Twee loopers, die hij had toegestaan een formidabele bedrijvigheid te ontplooiën, kostten Vlagsma te langen leste een toren. **Prins** had een ingewikkelde positiepartij met **Wolthuis** (Oost-Indisch) en dankte het aan een gunstige opstelling van stukken dat hij op den damevleugel kon doorbreken en wits spel beslissend binnendringen. Voor **Doerner** waren het eenige heel moeilijke uren. In de Lasker-variant van het geweigerd damegambiet liet **Euwe** zwarts dame haar tijd verspillen met het verorberen van pionnen en hield zich intusschen zelve onledig met het bouwen van een vervaarlijke klem rondom den zwarten koning. Toen de klem sterk genoeg was en **Euwe** zonder zorg ten aanval kon tigen beschikte geen enkel zwart stuk meer over verstandige zetten. Onvervalscht grootmeesterwerk, zij het ook een min of meer eenzijdige demonstratie, waarmede de nationale kampioen zich een voorsprong van anderhalf punt op den naasten concurrent verwierf.

Stand na de vierde ronde: **Euwe**, 4; **Alexander**, **Soultanbeieff**, **Vinken**, elk 2½; **Devos**, **Prins**, elk 2; **Van Scheltinga**, 1½; **Doerner**, **Vlagsma**, **Wolthuis**, elk 1.

Partij no. 16
Wit: P. Devos

Zwart: T. D. van Scheltinga
Engelsch

1. e2—c4	e7—e6
2. Pg1—f3	d7—d5
3. e2—c3	Pg8—f6
4. b2—b3	Pb8—d7
5. Lc1—b2	Lf8—d6
6. d2—d4	c7—c6
7. Lf1—e2	

Hoewel zwart de Colle-opstelling heeft gekozen, zal de karakteristieke centrumactie van den e-pion niet goed kunnen worden uitgevoerd. Het best had wit nu bovendien Pf6—e4 kunnen bemoeilijken, en wel door den looper op d3 te plaatsen.

7.	Pf6—e4
8. 0—0	f7—f5

Tegen een door pionnen belemmerden vijandelijken koninginnelooper is de Stonewall altijd bruikbaar.

9. Pf3—e5	0—0
10. f2—f4	Pd7×e5

Zwart verwerft een klein overwicht aan operatiekansen, na 11. fe5: op den konings-, na 11. de5: op den damevleugel. De eerstgenoemde mogelijkheid schijnt voor wit nog het verkieslijkst te zijn.

11. d4×e5	Ld6—c5
12. Lb2—d4	

Beter 12. Dd3

12.	Lc5—e7
13. c4×d5	

Het diende nergens toe, zwart vrijwillig eenige hinderlijke pionnen op den damevleugel te verschaffen, juist was 13. Pd2.

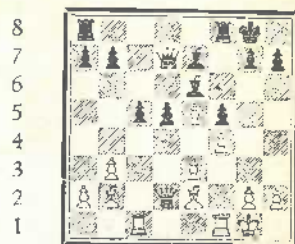
13.	e6×d5
14. Ph1—d2	Pe4×d2
15. Dd1×d2	c6—c5
16. Ld4—b2	Lc8—e6
17. Ta1—c1	

Ook 17. Td1, Dc7 18. Lf3, Td8 is niet geheel overtuigend. Zwart speelt practisch met een pion meer, terwijl wit moeilijk een vast plan kan vinden.

17.	Dd8—d7

Stelling na 17., Dd8 d7

ZWART

A B C D E F G H
WIT

18. Le2—d3

Om b7—b5 te verhinderen had wit op den duur toch moeten besluiten tot a2—a4, wat gezien de wankele positie waarin b3 dan komt te verkeerren eenietwat griezeligen indruk maakt. Misschien had een zeer beslist optreden met 18. g4, fg4:19. c4, de4: 20. Dd7:; Ld7: 21. Lc4+, Kh8 22. Ld5 wit redding kunnen brengen, zooal niet theoretisch, dan toch in het practische spel.

18.	b7—b5
19. Tfd1—f3	

Devos weigert nu verder een lijdelijke houding aan te nemen (19. Lb1, 20. Tfd1) en waarschijnlijk heeft hij wat dat betreft gelijk. Maar voor den tekstzet en de daaraan verbonden illusies (Th3, g2—g4) is evenmin vervulling weggelegd. De aangewezen kans was nog altijd 19. g2 g4 (fg4: 20. Dc2).

19.	a7—a5
20. Dd2—e2	

20. Th3 dan eenvoudig 20., g6.

20.	c5—c4
21. Ld3—c2	Ta8—c8
22. b3×c4	

Wit maakt het al erger en erger. In ieder geval, redding of geen redding, had hij 22. Ld4 moeten doen. Ofschoon tegen verdubbeling en zoo noodig tripleering op de c-lijn dan wel evenmin kruid gewassen zal zijn.

22.	d5×c4
23. Tcf—d1	Dd7—c6
24. Tf3—h3	

Dadelijk 24. e4 zou de kwaliteit hebben gekost na 24., fe4: 25. Le4: (25. De4: dan 25., De4: en Lg4), 25., Db6+ 26. Ld4, Lc5 27. Df2, Lg4, daar 28. Lh7: of 28. Dh4 van geen belang is.

24.	g7—g6
25. e3—e4	

Aantrekkelijk, maar ontoereikend. Devos erkent overigens terecht dat zijn beproefde koelbloedigheid aan het verdedigen van deze stelling verspild zou zijn.

25.	f5×e4
26. Lc2×e4	Dc6—b6+
27. Kg1—h1	

Of 27. Ld4, Lc5 28. Th7:; Ld4+: 29. Kh1, Tf4. 30. Lg6:; Lg4 en wint. 27., Le6×h3 28. Td1—d6

Nog meer koud vuur als treurig besluit. Maar 28. gh3:; Tf4: 29. Ld5+, Kg7 30. e6+, Lf6 helpt ook bitter weinig.

28.	Le7×d6
29. Lc4—d5+	Tf8—f7
30. g2×h3	c4—c3
31. Lb2—c1	Db6—d4
32. Ld5—e6	Ld6—c5

Wit geeft het op.

Partij no. 17

Wit: V. Soultanbeieff

Zwart: C. H. O' D. Alexander

Nimzo-Indisch

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Pb1—c3	Lf8—h4
4. e2—c3	b7—b6
5. Lf1—d3	

Tegen zwarts niet zeer hoog aangeslagen verdediging 4., b6 van de e3-variant kan het best de oorspronkelijke bedoeling, Pge2 en a2— a3 worden uitgevoerd. Nu belandt wit in een Dame-Indisch variant op

welke hij zich anders vermoedelijk nooit zou hebben ingelaten.

5.	Lc8—b7
6. Pg1—f3	Pf6—e4

Gelukkig maar dat het schaakspel bij wijlen door het al dan niet terecht overhoord werpen van vooroordeelen levend wordt gehouden. Ongetwijfeld hood 6., 0—0 en dan d7—d5 betere vooruitzichten dan de tekstzet, waarmede zwart ten slotte verzeild geraakt in een ouderwetsche behandeling der Hollandsche partij. Maar Alexander wist waarschijnlijk al, hoe later een ongebruikelijk strijdbeeld kon worden opgeroepen.

7. Dd1—c2	f7—f5
8. 0—0	Pe4×c3

8., Pf6 dan 9. Pd2 en e4.

9. b2×c3	Lb7×f3
10. f2×g3	

Niet 10. ch4: wegens 10., Dg5 11. g3, Dg4 11. Te1, Pe6 12. Ld2, h5 in zwarts voordeel.

10.	Lb4—d6

Ziedaar het bedoelde beeld. Voor het in evenwicht houden van wits looperpaar en sterk pionnencentrum eenzijdig met zwarts kansen tegen verdubbelde pionnen en verzwakten koningsvleugel anderzijds is een geestig gevecht onvermijdelijk. Met het oog op de dreiging Dh4, en omdat f3—f4 het onaangename g7—g5 zou uitlokken moet wit beginnen met op e5 een baricade neer te leggen en zodoende de stootkracht van zijn centrum ten deele te verspelen. Daarna een langzame periode waarin geen van beide partijen lijnen kan openen zonder zich te compromitteren.

11. e3—e4	Dd8—h5
12. e4—e5	Ld6—e7
13. Kg1—h1	

Na 13. f4 zou zwart desgewenscht voortdurend schaak kunnen geven.

13.	g7—g5
14. Dc2—e2	Pb8—c6
15. a2—a4	Ke8—f7
16. Lc1—d2	Ta8—e8

Een overbodige voorzorgsmaatregel. Dadelijk Tag8 was goed mogelijk, al is ook daarvan de uitwerking niet groot.

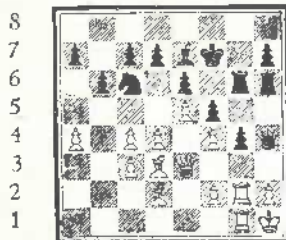
17. Tf1—g1 Th8—g8
18. Tal—e1

Zelfs nu dreigt nog niet eens Lf5; ef5: e6+, de6: +, Kg7, Dc6: wegens Ld6! Maar zwarts volgende zet loont letterlijk en figuurlijk, slechts terzijde naar e6, en in hoofdzaak naar de h-lijn.

18. Tg8—g6
19. Tg1—g2 Te8—g8
20. Tel—g1 Tg6—h6
21. De2—e3 Tg8—g6
22. f3—f4 g5—g4

Stelling na 22. g5—g4

ZWART

A B C D E F G H
WIT

23. Tg1—b1

Tempi tellen in deze gesloten stelling weinig mee, reden waarom wit (en ook de analysator) zich niet het hoofd heeft behoeven te breken over de noodzakelijkheid of overbodigheid van zijn opstelling tot nu toe. Hoofdzak is, dat na 23., Th5 24. Dg3 de dames zouden worden geruild, zoodat zwarts „aanval” zich niet kan ontwikkelen. Wat wit aan den linkerkant kan doen is natuurlijk eveneens een probleem.

23. Dh4—h3
24. De3×h3 Th6×h3
25. Tg2—g3

Wit had een klein voordeel ver-

kregen dat op den duur waarschijnlijk toch weer moest vervluchtigen. Bijvoorbeeld 25. Lf1 (in plaats van 25. Tg3) 25., Lh4 (dreigt g3) 26. Kg1, h5. 27. Le3, Le7 28. Kh1, Lh4 29. Kg1 (er dreigt weer g3 en op 29. Tg1 zou 29., Te3: 30. fe3; Lf2 zijn gevolgd). 29., Le7, eventueel gevolgd door h5—h4 en g4—g3. Toch zou een voortzetting in dien geest verre te verkiezen zijn geweest.

25. Le7—h4
Alexander werpt al zijn spitsvondigheid in den strijd om de spanning te laten voortbestaan. Ik geloof niet dat zwart de partij ook na 25. Tg3 26. hg3; h5 ooit zou hebben behoeven te verliezen.

26. Tg3×h3 g4×h3
27. Ld2—e3 Pc6—a5

Een poging om alle witte stukken te binden: Koning in den hoek, Le3 en den toren aan f2 (met het oog op Tg6—g2) en Ld3 aan c4 (opdat Ld3—f1×h3 geen schade zal aanrichten).

28. c4—c5

Ten onrechte gelooft wit nog altijd winpogingen te mogen ondernemen. Het ware wellicht wijs geweest — althans theoretisch beschouwd — 28. Tg1 te doen en remise aan te bieden.

28. Tg6—g2
29. c5×b6

Beter dadelijk 29. Tb2. Opening van de a-lijn kan alleen zwart ten goede komen.

29. a7×b6
30. Tb1—b2 Lh4—g3

Een tamelijk zeldzaam geval van schaakblindheid. Na 30., Tg8 had wit schielijk met 31. Lb5, Ke7 32. Tb1 en Tg1 remise moeten najagen op straffe van aan lager wal te geraken.

31. h2×g3

Treurige ontgoocheling: zwart geeft het op.

Partij no. 18

Wit: Chr. Vlagsma Zwart A. Vinken
Spaansch

1. e2—e4 e7—e5
2. Pg1—f3 Pb8—c6
3. Lf1—b5 a7—a6
4. Lb5 a4 Pg8—f6
5. Dd1—e2 Lf8—e7

Het goede oude recept schrijft voor, b7—b5 te doen voordat de looper naar c2 terug kan trekken.

6. c2—c3 b7—b5

Anders Lc6: en Pe5:

7. La4—c2 d7—d6
8. d2—d3

Zonderling. Hierom kan het toch niet te doen zijn geweest. De door het gebruik geheiligde manier bestond in 8. h3 gevolgd door 0—0 en d4.

8. 0—0
9. Pb1—d2 Pf6—h5!

Deze reactie op wits angstvalligheid is zeer terzake. Terwijl zwart stappen doet in de richting van Pf4 en f7 f5, ontbreekt het wit aan het geijkte tegengif 10. Pe5: op grond van 10., Pe5; 11. Dh5; Lg4.

10. Pd2—f1 Ta8—b8

Nog een weloverwogen zet. Met dadelijk 10., f5 zou zwart zich 11. d4 op den hals halen en daarop niet goed 12., fe4: kunnen antwoorden wegens 13. De4; Pf6 14. Dc6. Na den tekstzet zou in die variant wits dame verloren gaan (14., Lb7): zeer listig!

11. h2—h3

Dreigt Pe5: en helet f7—f5 wegens ef5: benevens g2 g4.

11. g7—g6
12. g2 g4

Begrijpelijk en ook niet slecht, maar met een nasleep van verantwoordelijkheid waarvan wit verzuimt zich rekenschap te geven. Rustig 12. Lh6, Te8, 13. Pe3 was een niet minder deugdelijke voortzetting.

12. Ph5—f4

Zwart kan bezwaarlijk achteruitgaan daar hij tegenover den dan te

verwachten aanval niet voldoende tegenkansen zou kunnen stellen. Dank zij de uitschakeling van Lc1 en de belemmering van Pf1 (pion f4) kan zwart in actie komen voordat wit troepen heeft kunnen verzamelen.

Met dat al leidt de tekstzet een pionoffer in waarvan de rechtvaardiging zal moeten worden bevochten.

13. Lc1×f4 e5×f4
14. De2 d2 b5—b4

14., g5 15. h4 is het overwegen niet waard.

15. Dd2×f4

Eerste onderschatting van de gevaren. Voorloopig had wit de stelling zoo gesloten mogelijk moeten houden, dus 15. c4 in plaats van den tekstzet. Tegen 15., f5 kan dan met 16. ef5; gf5: 17. g5 worden opgetreden.

15. b4×c3
16. b2×c3 d6—d5

Zwart heeft zijn doel bereikt, want de afsluitpoging 17. e5 zou met 17., f6 worden weerlegd.

17. Pf1—e3

Voor aanvallen (17. Dh6) heeft wit geen tijd (17., Te8) en ook 17. ed5; Dd5; dreiging Ld6 of Da5, zou niet goed zijn.

17. d5×e4

Met 17., d4 was veel meer te bereiken (18. cd4; Lb4+). Positioneële behandeling van een gambiet is altijd eenigszins twijfelachtig.

18. d3×e4 Dd8—d6

Ja, wat anders? Ook met deze positioneële behandeling moet echter terdege rekening worden gehouden.

19. Df4×d6 Le7×d6
20. Pf3—d4 Pc6—d8

Een extra pion behoort in eindspelen tot de hinderlijkste aller dingen. Hoe minder materiaal, des te grooter het deel dat hij er van uitmaakt. Vandaar dit gekunstelde ontwijken van een ruil.

21. 0—0

Tweede onderschatting van de ge-

varen. Na 21. Tb1 zou het zwart zijn die voor remise had moeten vechten. En deze overweging blijft voorshands geldig.

21. h7—h5
22. Kg1—g2

Waarom toch? 22. Tb1 was nog altijd de aangewezen zet.

22. h5×g4
23. h3×g4 Pd8 e6
24. Pe3—d5

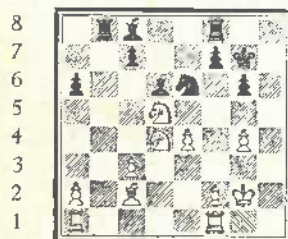
Een zekere wrevel is bij het naspelen van deze partij moeilijk te onderdrukken. Wat ter wereld weerhoudt wit van Tb1? Er was nog altijd niets ernstigs, hoegenaamd, aan de hand.

24. Kg8—g7

Elimineert Pf6+ (na Pd4, cd4, Lg4.), zoodat zwart dank zij de nevendreiging Th8 den minuspion met vertrouwen tot het verleden mag rekenen.

Stelling na 24. Kg8—g7

ZWART

A B C D E F G H
WIT

25. Pd4×e6

Zoetjesaan wordt het voor den annotator eentonig, op Tb1 te blijven hameren, maar de objectiviteit laat geen keus. Na 25. Tb1 had zwart den achterstalligen pion met 25. Pd4: 26. cd4, Lg4: 27. e5, Le6 28. Le4, Ld5: 29. Ld5: Lb4 nog juist terug kunnen winnen en daarmede basta.

25. Lc8×e6
26. f2—f3?

Zoo gaat het toch eindelijk mis.

Met 26. Tb1 zou wit nog wel remise hebben gemaakt. Een merkwaardig record van versmadingen.

26. Tf8—h8
27. Lc2—b3

Koorddansen op dit Vinken-touw zou zelfs den ervarensten acrobaat te machtig zijn! Tegen 27. Tb1 beslist 27. Tb2 28. Tacl, Th1: 29. Kh1, Ld5: 30. ed5, Lf4 en ook 27. f4, Tb2 28. Tf2, Lc5 29. Td2 Lg4, dreiging c6 en Le3, beloofde niet veel goeds.

27. Th8—h2+
28. Kg2—g1 Tb8—h8
29. Ta1—d1

Lc5+ eventueel voorafgegaan door Ld5: was niet met succes tegen te houden.

29. Le6×d5
30. Td1×d5

Aldus blijft de schade niet beperkt tot wat wit na 30. Ld5, Lc5+ had moeten afstaan.

30. Th2—h1+
31. Kg1—f2 Th8—h2+

Wit geeft het op (32. Ke1, Lg3+). Van de zijde van Vlagsma een indispositie zooals hij er wel weinigen zal kennen.

Partij no. 19

Wit: W. J. Wolthuis

Zwart: L. Prins

Konings-Indisch

1. d2 d4 Pg8—f6
2. c2—c4 g7—g6
3. g2 g3

Uitschakeling van Grünfeld-Indisch (3. Pc3, d5), anderzijds beperking van wits aanvalskracht voor het geval dat zwart de gebruikelijke Konings-Indische formaties zou najaagen (d6, Pbd7, e5 etc.).

3. c7—c5
4. d4—d5 e7—e5

Een derde mogelijkheid, welke herinnert aan Benoni's tegengambiet (1. d4, c5) met dien verstande dat veld c4 is versperd voor wits paarden.

5. Pb1—c3 d7—d6

6. Lf1—g2 Lf8—g7
7. e2—e4 0—0
8. Pg1—e2 a7—a6
9. 0—0 Pf6 h5
10. a2—a4

Hans Kmoch beveelt in plaats van dezen op dit oogenblik nutteloos zet 10. Le3 en na 10. f5 eenvoudig 11. Dd2 aan.

10. f7—f5
11. f2—f4

Dit is nu wel noodig, omdat zwart anders f5—f4 laat volgen.

11. Ph8—d7
18. e4×f5

Als wit zwart niet een geïsoleerden f-pion bezorgt wordt hij er zelf mee opgescheept. Van lieverlede gaat de leiding over op zwart, die een duidelijk programma voor zich heeft terwijl wit niets bijzonders kan ondernemen.

12. g6×f5
13. Lc1—e3 b7—b6
14. Dd1—c2

Belet Phf6, wat het antwoord op 14. Dd2 zou zijn geweest.

14. Pd7—f6
15. f4×e5

Hier slaat de schaal door ten gunste van zwart. Wit had 15. Lh3, Pg4 16. Lg4, moeten spelen.

15. Pf6—g4
16. Le3—d2 Lg7×e5
17. Th1—f3

Gericht tegen een eventueel offer op h2, te volgen door Dh4+. Voor dit doel zou 17. Pf4 niet geschikt zijn geweest wegens 17. Ld4+, maar 17. h3, Pgf6 18. Lf4 was redelijk mogelijk.

17. Le5—g7
18. b2—b3

Er dreigde Pe5. Nu wat den koningsvleugel betreft het sein op veilig staat kan zwart aan den anderen kant van het bord een doorbraak voorbereiden.

18. Lc8—d7
19. Ta1—e1 Ta8—b8

20. Pe3—d1 b6—b5
21. a4×b5 a6×b5
22. Pd1—e3

Dat wits spel moeilijk te verdedigen is blijkt ook uit 22. Lc3, bc4: 23. bc4, Pe5 24. Tf2, Db6 benevens Db3. Maar 22. cb5: zou zekere mogelijkheden van een goeden afloop hebben laten bestaan.

22. Pg4×e3
23. Ld2×e3

En ditmaal was nemen met den toren, met behoud van de oppositiemogelijkheid Lc3, het best. Zou zwart worden gedwongen tot b5—b4 dan kan de partij in elk geval nog geruimen tijd duren.

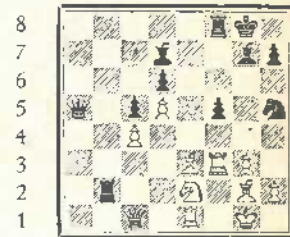
23. b5×c4
24. b3×c4 Th8—b2
25. Dc2—c1

25. Dd3 was wel beter dan deze achterwaartsche beweging. Of de stelling theoretisch nog houdbaar was of niet zij ter onderzoek aan den lezer overgelaten.

25. Dd8—a5

Stelling na 25. Dd8—a5

ZWART

A B C D E F G H
WIT

En allernaaraanstaandst parket voor wit. Te1, zelf niet al te veilig, moet e2 dekken en het paard op dat veld kan niet goed naar f4 gaan wegens 26. Da2 27. Tf2, Pf4: 28. gf4, Tf2: 29. Lf2, Tb8 enz.

26. Tf3—f2
In afwachting van 26. Da2 waarop 27. Pc3 zou volgen, omdat

dit na den tekstzet niet meer met 27., Db3 zou kunnen worden weerlegd.

26. Tf8—e8

Dreigt Te3:, terwijl 27. Pf4 nog altijd niet veel tot wits redding zou bijdragen: 27. Pf4, Pf4: 28. gf4: (28. Tf4:, dan 28., Tc2 benevens Ld4). 28., Ld4 29. Tb2: (29. Kf1 dan 29., Db4!) 29., Lb2: 30. Dd1, Ld4 31. Kf2 (31. Dc1 dan 31., Del:† 32. Del:†, Te3:) 31., Te3: 32. Te3:, Dc3 33. De2, Le8 en wint.

27. Kg1—f1 Da5—a2
28. Le2—f3

Pc3?, Dc4. schaak. Ofwel 28. Pf4, Pf4: 29. gf4:, La4 gevolgd door Lc2.

28. Tb2—c2

29. Dc1—b1 Da2×c4
30. Te1—c1

Er is nu meer duidelijkheid in de alternatieve varianten, zie 30. Lh5:, Te3: 31. Db8†, Lf8 32. Td1, De4 33. Dd8, Dh1† 34. Pgl, Tf2:† 35. Kf2:, Te7 enz.

30. Tc2×c1†
31. Le3×c1 Ph5—f6
32. Kf1—g2 Pf6—g4
33. Lf3×g4 f5×g4
34. Pe2—f4 Te8—e1
35. Db1—b8† Ld7—e8

Wit geeft het op.

Partij no. 20

Wit: Dr. M. Euwe

Zwart: Chr. Doerner

Orthodox damegambiet

1. d2—d4 Pg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Pb1—c3 d7—d5
4. Lc1—g5 Lf8—e7
5. e2—e3 c7—e6
6. Pgl—f3 Pb8—d7
7. Dd1—c2 Pf6—e4

Er zijn vele kleine variaties op deze Lasker-verdediging: met Tc1, 0—0, met eerst h7—h6, Lh4, zelfs met a7—a6 (de zoogenaamde tempostrijd-variant, vgl. no. 26) Euwe kiest een gambietvariant, volgens het beginsel van Tartakower-Znosko Borovski.

Nice 1930, en Aljechin-Böök, Kemerl 1937.

8. Lg5×e7 Dd8×e7
9. Pc3×e4 d5×e4
10. Dc2×e4 Dc7—b4†
11. Pf3—d2 Db4×b2
12. Ta1—b1

De theorie zegt: effen spel na 12. Db1. Maar neen!

12. Db2×a2
13. Lf1—d3 Da2—a5

Te eeniger tijd toch onvermijdelijk, en wel zoodra de koning op e2 staat en de dame met Ta1, Db2, Thb1, Dc3, Th3 verloren dreigt te gaan. Zwart ziet zich voor een moeilijke taak gesteld, maar dat zijn tegenstand slechts tien zetten zou kunnen duren zooals in het onderhavige geval, is moeilijk aan te nemen.

14. Ke1—e2 Pd7—f6

Reeds tijdens het gadeslaan van de in gang zijnde partij heb ik mij niet kunnen losmaken van het vooroordeel dat deze zet zwarts vat op de situatie aanzienlijk schade berokkent. M.i. had zwart onbevangen 14., Dc7 (streven: c6—c5) moeten antwoorden en op 15. Dg4 niet minder onbevangen 15., Kf8. Het voordeel van een centrale tegenactie is onder andere dat zwart niet gemakkelijk met e3—e4—e5 zal kunnen worden ingesloten.

Dit alles geldt slechts indien zwart wil trachten den extra pion zonder misère te behouden. Voor verweering van kansen en materiaal beide is het ook na den tekstzet nog niet te laat.

15. De4—f4 h7—h6

Gegeven de nieuwe situatie, waarin al e3—e4 e5 dreigt, een uitstekende zet. Behalve voor ruil der dames (Dg5) heeft de invloed op veld g5 nog andere beteekenissen.

16. h2—h4

Op 16. Pf3 (eveneens ter vermindering van Dg5) had 16., e5 (17. Tb5, Da2†) kunnen volgen.

16. Ke8—e7

Tot hier had zwart de verdediging in zijn macht. Met 16.,

e5! 17. De5:, De5: 18. fe5:, Pd7 19. f4, Pc5 benevens Lg4† en 0 0 0 had hij zich van de d-lijn en een goed spel kunnen verzekeren. Zie ook 16., e5 17. Dg3, 0 0 18. de5:, Pg4 19. f4, f6 enz.

17. e3—c4

Euwe had e6—e5 wel voorzien, zooals hij dadelijk na afloop der partij mededeelde. Des te verwonderlijker is het dat hij niet met 17. Ta1, Dd8 18. g4 den druk in stand tracht te houden.

17. Th8—d8?

Daarna geraakt zwart in een toestand van erbarmelijke hulpeloosheid. Beslist onvermijdelijk was 17., e6—e5! in den geest als eerder beschreven. Zwart zou dan geenszins slecht hebben gestaan.

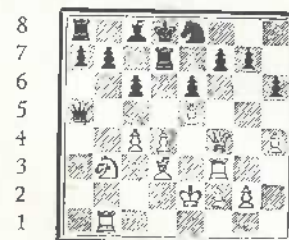
18. e4—c5 Pf6—e8
19. Th1—h3 Td8—d7

Na 19., f7—f6 20. Le6 wint wit den pion met blijvenden aanval terug. En ook 19., f5 20. g4 (20., fg4: 21. Lg6) biedt geen waarborgen tegen het welslagen van wits acties.

20. Th3—f3 Ke7—d8
21. Pd2—b3

Stelling na 21, Pd2—b3

ZWART

A B C D E F G H

WIT

21. Da5—a2†

Op revient toujours Het is wel eenigszins in strijd met de conventies-schaaktechnisch gesproken dan dat een dame zich zonder geleide

naar zoo'n afgelegen plek begeeft. Waaruit blijkt dat zwarts stukken in de gegeven situatie zich zelf niet meer waren.

Weinig beter dan de tekstzet was trouwens 21., Dc7 22. h5!, b6 (22., f5 dan 23. Dh4†, Te7 24. g4, fg4: 25. Tf8 en Lg6) 23. Dh4†, f6 (23., Te7 dan 24. Tf7:) 24. Lg6, La6 (24., e5 25. ef6:, gf6:, 26. Tf6:, Pf6: 27. Df6:† en wint met Td1) 25. Tc1, c5 26. Le8: Ke8: 27. ef6: en wint want 27. ... gf6: 28. Df6: kost zwart een toren en op 27., cd4: volgt 28. De4, Lc4†: 29. Ke1 en vervolgens Da8: of Pd2, ruil op c4 en Dc6:†.

Ik heb alleen gezocht naar varianten waarin zwart den pion tracht te behouden. Doet hij dat niet dan heeft hij tegen wits aanval, die toch wel eenig materiaal moet opleveren, zelfs geen „papieren“ compensatie. Dat 21., Da4 met Df4—d2—c3, dreiging: Ta1, zou zijn beantwoord, en 21., Da3 met 22. c5, b5 23. Le4 spreekt vanzelf. Na den tekstzet is de dame in bijna even groote moeilijkheden.

22. Ke2—f1 b7—b6

22., b5 helpt evenmin, omdat de dame niet via a6 kan ontsnappen zonder in den vork van c5 uit te gaan staan. Bijvoorbeeld 22., b5 23. Dc1, b4 24. Le4 dreigt onder andere Ta1. Of 22., b5 23. Dc1, Tc7 24. Pc5, Da4 25. cb5:.

23. Df4—c1 Da2—a4

23., Da6 dan 24. d4—d5 (dreigt Pd4) 24., Tc7 25. d6, Td7 26. Le4 enz.

24. Dc1—c3 Da4—a6

25. d4—d5 e6×d5

26. c4×d5 Da6—a4

26., Db7 27. de6: (27., fe6: 28. Pc5) of 26., Da3 27. d6 en Ta1.

27. Pb3—d4 Tc8—c7

28. Th1—a1 Pc7×d5

29. Dc3—b2 Da4—b4

30. Pd4—c6†

Zwart geeft het op. Een van Euwes beste partijen in dit tournooi.

VIJFDE RONDE

24 April 1946

Chr. Doerner-T. D. van Scheltinga	1—1
L. Prins-Dr. M. Euwe	1—0
A. Vinken-W. J. Wolthuis	1—0
C. H. O' D. Alexander-Chr. Vlagsma	1—0
P. Devos-V. Soultanbeieff	1—0

Voor degenen tot wier verbeeldingskracht het schaakspel spreekt moet deze ronde wel aan een soort scherm- of bokswedstrijd doen denken. Bijna alle meesters waren met de oogenschijnlijk ongerijmdste inspiraties beziel en zoo ontwikkelden zich de wildste stellingen, waarin toucheeren en pareeren elkaar snel en schitterend afwisselden. Snel, dat is te zeggen volgens schaakmaatstaf. **Soultanbeieff** bracht tegen **Devos** een offer dat tegelijk prachtig, onnoodig en incorrect was, ontlokte, geheel in den stijl van deze ronde, prompt het reddende tegenoffer — van niet minder dan de dame — kreeg van zijn eveneens in vervoering geraakten tegenstander nog meer dan een kans toegeworpen (waaronder een één zet diepe beslissing), maar had al zooveel bedenktijd verbruikt dat zelfs de draad van Ariadne hem in dezen doolhof niet had kunnen baten. Het beeld van dezen strijd strookt volkomen met den aard der desbetreffende spelers. Niet minder vurig deden **Alexander** en **Vlagsma** in een Siciliaansche partij, waarin eerstgenoemde een circus vol complicaties ensceneerde, maar zelfs met de in het voorbij gaan veroverde kwaliteit méér niet aan het langste eind zou hebben getrokken — voorwaar: integendeel! — als **Vlagsma**, die uitstekend van wal was gestoken, een rechten koers was blijven varen. Nu gingen de tegenkansen verloren, evenals de partij. Ook **Vinken** had de wind fortuinlijk in de zeilen, want noch de wijze waarop hij in het voordeel kwam, noch die waarop hij het trachtte uit te buiten kan de toets der kritiek doorstaan. Maar met een onbegrijpelijk offer verbraste ook **Wolthuis** zijn voordeel, en wel zoo grondig, dat **Vinken** zich zonder schade op zijn beurt weer kon veroorloven mat in vier zetten over het hoofd te zien. De remise-techniek van **Doerner** deed zich in een lastig positiespel met **van Scheltinga** van haar prijzenswaardigste zijde kennen. Uit deze schijnbaar simpele partij kunnen spelers van iedere bekwaamheid leering trekken. Een verrassing was **Dr. Euwe's** nederlaag tegen **mijzelf**, waardoor mijn voorsprong op de naaste concurrenten tot een half punt werd teruggebracht. Het is een moeilijke partij, van het gemanoeuvreren op een bord vol stukken af tot aan de slotphase, waarin wit, na de weigering van zijn remise-aanbod, een onverhoedschen aanval be- raamde, een lichte officier offerde, maar ondanks het viertal pionnen waar- mede **Euwe** — ten onrechte — hem zich schadeloos liet stellen, nog een min of meer verborgen speelplan moest vinden voordat alle problemen waren opgelost.

Stand na de vijfde ronde: Euwe, 4; Alexander, Vinken, elk 3½; Prins, Devos, 3; Soultanbeieff, 2½; Van Scheltinga, 2; Doerner, 1½; Vlagsma, Wolthuis, elk 1.

Partij no. 21

Wit: Chr. Doerner

Zwart: T. D. van Scheltinga

Catalaansch

1. c2—c4 e7 e6
2. g2—g3 d7—d5
3. Lf1—g2 Pg8—f6
4. d2—d4 d5×c4
5. Dd1—a4† Lc8—d7
- Beter 5., Pbd7
6. Da4×c4 Ld7—c6
7. Pg1—f3!
7. f3 baalt na 7. Dd5 8.
- Pd2, Pa6 niets uit. Na den tekstzet
- zou op 7. Dd5 8. Dc2 volgen.
- Wit staat gunstig omdat de tegen-
- actie c7—c5 is versperd. Vandaar:
7. Lc6—d5
8. Dc4—a4† Pb8—d7
9. 0—0

Maar nu had wit moeten trachten met 9. Pc3 zijn voordeel te behou- den. Bijvoorbeeld 9. Le7 10. 0—0, c5 11. Pd5, Pd5: 12. e4 enz.

9. c7—c5

Het evenwicht is hersteld.

10. Lc1—e3

Plausibel genoeg was vereffening van het spel door 10. Pe5. Nu komt zwart aan het woord.

10. Ld5—c6

11. Da4 d1

Op c2 zou de dame later last kun- nen ondervinden van een toren op c8

11. Pf6—d5

12. Le3—c1

Zoodra de nood aan den man komt weet Doerner moeilijke stellingen somtijds te behandelen met de virtu- ositeit van een Capablanca. Naar al- len schijn heeft zwart het heft in handen, maar de witspeler laat zich dat niet bewijzen.

12. Dd8—b6

13. b2—b3! Lf8—e7

14. Lc1—b2 Pd5 f6

Ter bescherming van g7 en tegen e2—e4 gericht. Zwart wilde c5—c4 spelen, waarop hij tot nu toe e4,

P5 f6, d5!, ed5: ed5: Ld5:, Ld4 vrees- de 15. Pb1—d2

Nogmaals is het evenwicht hersteld, al blijft het ook wit die met de meeste voorzichtigheid te werk moet blijven gaan.

15. 0 0

16. Tf1—e1 c5×d4

17. Pd2 c4

Beter dadelijk 17. Pd4: Nu wordt de voorzichtigheid die wit in acht moet nemen weer grooter.

17. Db6—a6

18. Pf3×d4 Lc6×g2

19. Kg1×g2 Le7—b4

20. Te1—ff1 Tf8 d8

21. Dd1 b1 b7—b5

22. Pc4—e3 Da6—b5

23. Db1—d3 a7—a6

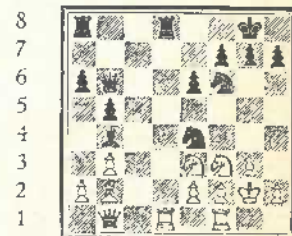
24. Ta1—d1 Pd7—c5

25. Dd3—b1 Pc5 e4

26. Pd4—f3

Stelling na 26. Pd4—f3

ZWART

A B C D E F G H

WIT

Nog altijd is de witspeler in zijn element, met kleine middelen bedwin- gend kleine gevaren, zooals daar zijn.

- I. 26. Pf2: 27. Td8:†, Td8: 28. Lf6:

- II. 26. Tac8 27. Td8:†, Dd8: of Td8:, 28. Td1 en eventueel Dd3.

- III. 26. Tdc8 27. Pg4! in wits voordeel.

- IV. 26. Pc3 27. Td8:†, Td8: 28. Lc3: Lc3: Td1 enz.

26. Lb4—c3

27. Lb2×c3 Pe4×c3

28. Td1×d5† Ta8×d8
29. Db1—c2 b5—b4
30. Pe3—d1!

Uitstekend. Indien nu 30.
Tc8 dan 31. Pc3. bc3: 32. Pe5 mits
geders Pc4.

30. Pf6 e4
31. Pd1×c3 Pc4×c3
32. a2—a3 a6 a5
33. a3×b4 a5×b4
34. Tf1—a1

Derde en definitief herstel van het
evenwicht. Het overige behoeft wei-
nig commentaar.

34. Db6—b5
35. Dc2 d3!

Werkelijk een zeer zelfverzekerde
afwikkeling. Nopens sommige fasen
van de schaakpartij moet Doerner,
vooral gegeven de snelheid waarmede
hij speelt, wel een eminent inzicht
bezitten.

35. Db5×d3
36. e2×d3 f7—f6
37. d3—d4 Td8—d7

Tegen 37. Tc8 voldoet Pf3—
e1 d3 c5. Bijvoorbeeld 37.
Tc8 38. Pe1, Pd5 39. Pd3, Tc3 40.
Pc5, c5 41. Ta7, ed4: 42. Pe6 enz.

38. Ta1—a8† Kg8—f7
39. Ta8 h8 Pc3 d5
40. Pf3 d2 Td7—a7
41. Pd2—c4 Ta7—a2

Anders Pe3 met verovering van b3

42. Kg2—f1 Ta2—a1†
43. Kf1—e2 Ta1—b1
44. Pc4—d2 Tb1—b2
45. Ke2—d3 f6—f5
46. Tb8—c8 Pd5—c3
47. Tc8—c4 Pc3—e4

47., Pd5, dan 48. Tc2 in wits
voordeel.

48. Tc4—c7† Kf7—f6
49. Pd2×e4 f5×e4†
50. Kd3×e4 Tb2×f2

Ook 50. Tb3: 51. Tc6 ge-
volgd door d4—d5 leidt tot remise

51. Tc7—c4 Tf2×h2
52. Tc4×b4 Th2—e2†
53. Ke4—f3 Te2—d2

Remise. Men moet zijns ondanks
deze quasi ongedwongen techniek be-
wonderen.

Partij no. 22

Wit: L. Prins Zwart: Dr M. Euwe
Reti

1. Pg1 f3 d7—d5
2. g2—g3 Pg8—f6
3. Lf1—g2 Lc8—f5
4. 0 0 Pb8—d7
5. c2—c4 c7—c6
6. c4×d5

Zwart had met zijn laatste zet
Da4 als antwoord op dc4: onschade-
lijk gemaakt.

6. c6×d5
7. Pb1—c3 e7—e6

Op 7., e5 had heel goed 8.
d4 kunnen volgen.

8. Dd1—a4

Wit wil bij verrassing Lf5 ruilen
en ontpent alvast pion e2 met het
oog op Ph4, Lg4, e2 e4!

8. a7—a6

Wel het best. Laat wit zijn konin-
gin naar d1 terug jagen (9. Ph4,
b5 10. Dd1) dan is zijn vorige zet
nutteloos geweest (10., Lg4).
Er ontwikkelt zich een strijd om
tijd. Beide partijen moeten tijd verlie-
zen op den damevleugel, en voor de
voltooiing der ontwikkeling, zwart bo-
vendien voor het tegen ruil beveili-
gen van Lf5.

9. d2—d3 b7—b5
10. Da4—c2 Ta8 c8
11. Dc2—b1 b5—b4
12. Pc3—d1 h7—h6
13. Pd1—e3 Lf5—h7
14. Lc1—d2 Lf8—c5

Ten einde aan oppositie langs de
c-lijn te ontkomen; vergelijk met
14., Le7 15. Tfc1, 0—0 16.
Tc8: Dc8: 17. Dd1 enz. Voor het
eindspel zouden zwarts damevleugel-
pionnen te ver van hun basis verwij-
derd staan. Vergelijk ook nog 14.
...., e5 15. Ph4, e4 16. Phf5.

15. b2—b3

Wel de gemakkelijkste manier om
met de dame ruimte te maken voor
de verbinding der torens en tegelijker-
tijd gericht tegen 15., e6—e5
(16. Db2, e4 17. Pd4!). Ook Tf1—
c1—c2 etc., of De1 benevens Tac1
was te overwegen omdat met den
tekstzet een doelwit op c3 wordt ge-
boden.

15. 0—0
16. Db1—b2 Lc5—d6

In een gesloten stelling met slechts
een open lijn is het „gevaar“ van re-
mise uiteraard vrij groot. Wilde
zwart tot iederen prijs remise uit den
weg gaan, dan zou 16., Db6
17. Tfc1, Tc7, met een ingewikkeld
positiespel het meest in aanmerking
zijn gekomen.

17. Ta1—c1 Dd8—e7
18. Tc1×c8 Tf8×c8
19. Tf1—c1 Pd7—b6
20. Tc1×c8 Pb6×c8
21. Db2—c1 Pc8—a7

Wit is voorloepig in het bezit der
c-lijn. Zwart van zijn kant wil voor-
bereidingen treffen om op het juiste
oogenblik c3 binnen te vallen. Deze
voorbereidingen vergen tijd, dien wit
zich ten nutte kan maken voor het
ensceneeren van tegenactie op de an-
dere helft van het bord. Euwe wilde
de ontwikkeling van deze strategi-
sche gegevens afwachten en wees
daarom het aangeboden remise van
de hand.

22. h2—h4 Dc7—d7

Voorbereiding van Pb5. Niet da-
delijk 22., Dh7 (in de schoots-
lijn van Lg2) omdat dan Pa7—b5
niet vlug genoeg met d5—d4 kan
worden ondersteund. Wit zou na 22.
...., Db7 dan ook zonder over-
haasting te werk hebben kunnen
gaan, in den geest van g3—g4—g5
(hg5:), hg5: Ph4, Lh3 met gevaar-
lijk tegenspel.

23. Lg2 h3 Dd7—b7

Met 23., Dc7 24. Dc7: Lc7:
25. Pd4 kan zwart zijn weigering
niet rechtvaardigen, maar wel had hij

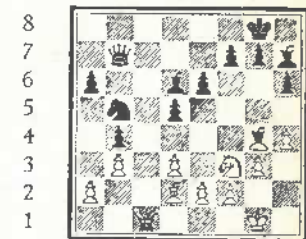
al 23., Pb5 kunnen probeeren.
Daarop zou het antwoord zijn ge-
weest 24. De1, bijvoorbeeld 24.,
a5 25. Pc2, Dc7 (of Dc8), 26.
Pcd4, en de partij wordt na 26.,
Pd4: 27. Pd4, Le5 28. Pf3, Lc3 29.
De1 Pe8 wel remise, wat nog twijfel-
achtig ware indien zwart met 26. Pc3
(in plaats van 26., Pd4:) het
onderste uit de kan had willen die-
pen: 27. Lc3: Dc3: 28. Pb5 eenigs-
zins in wits voordeel.

24. Pe3—g4 Pf6×g4

24., Pe8 25. Pge5 is niet be-
ter, omdat wit dan 25., Pb5 met
26. Pc6 en 25., Pc7 met 26.
Lh6: zou kunnen beantwoorden.

25. Lh3×g4 Pa7—b5
Stelling na 25., Pa7—b5

ZWART

A B C D E F G H
WIT

Ook met 25., Le7 26. Lh5
komt zwart niet verder, omdat tegen-
over Pb5 dan altijd Pe5 eventueel
Pc6 kan worden gesteld. (26.,
Lf6 27. Dc5). Wit zou dan veel-
der leiding nemen, evenals na 25.,
Lf8 26. Lh5. De rol van wits looper
op de witte velden is na den 22sten
zet over het algemeen opmerkelijk.
26. Ld2×h6

In andere gebieden heeft wit wei-
nig te zoeken. Het offer is de con-
sequentie van wits laatste zetten, en
correct, zonder noodzakelijkerwijze tot
voordeel te leiden. Uiststel met 26.
Lh5 zou wegens 26., f7 f6
dubieus zijn geweest, want Pf3 had
dan niet meer, zooals in de varianten

der vorige aantekening, naar d4 kunnen gaan.

26. f7--f5

Dadelijk nemen provokeert remise, zie: 26., gh6: 27. Dh6:, Lf8 (anders Pg5) 28. Dg5+, Kh8 (of 28., Lg7 29. Dd8+ enz.) 29. Df6+, Lg7 30. Dd8+, Lg8 31. Dg5. Lh7 32. Dd8+, Lg8 33. Dg5 enz., want 33., Kh7 34. Lf5+, e5: 35. Df5:, Kh8 36. Dh5+, Lh7 37. Pg5. Kg8 38. Dh7+, Kf8 39. h5 zou ten gunste van wit uitvallen.

De situatie bevat reeds eenige merkwaardige details. Na 26., Pc3 (in plaats van den tekstzet) 27. Kf1 zou, voor zoover 27., gh6: betreft, alles bij het oude zijn gebleven, maar had wit op 27., f7--f5 desgewenscht 28. Lh3 kunnen antwoorden, wat met het paard nog op b5 zou falen wegens gh6:, Dh6:, Dd7, Pg5, Pc7, in welke varianta de looper op b5 zou moeten staan om op f7 schaak te kunnen geven. Lg4--h5 (als reactie op f7--f5) gaat op grond van de eventualiteit g7--g6 gepaard met nieuwe verantwoordelijkheid.

27. Lg4--h5 Pb5--c3

Natuurlijk, 27., gh6: was gelijk gezegd wegens 28. Dh6:, dreiging Pg5, niet goed meer mogelijk en ook 27., g6 zou na Dg5, Kf7 (28., Df7 dan 29. Dd8+, respectievelijk 28., Le7 dan 29. De3!) 29. Lg6+, Lg6: 30. h5 de partij kosten.

Zonderling, dat geen van beide loopers met voordeel kan worden veroverd. Zie nog 27., Lf8 (in plaats van den tekstzet) 28. De3. Dc8 29. Pg5, respectievelijk 27., Le7 28. Pe5. Het uitwerken hiervan wordt den lezer overgelaten.

28. Dc1--c3

Ook 28. Kf1 is goed.

28. Db7--d7

Alweer tot remise leidt ook 28., e5 29. Pe5:, (niet 29., gh6: 30. Pf7, Lf8 31. De6!) 30. De5:, gh6: 31. De6+ enz. 29. Pf3--g5

Met 29. Pe5 kon wit remise afdwingen, zie: 29., Le5: (anders Lf4) 30. De5:, gh6: 31. Db8+, Kg7 32. De5+, Kf8 33. Db8+ enz. Met nog eenige minuten voor acht zetten gevoelde ik mij van deze variant niet zeker. De gekozen speelwijze is riskant ofschoon zij voldoende materiele compensatie opbrengt. Zwart moet slaan of wits loopers maken zich uit de voeten.

29. g7×h6
30. Pg5×e6 f5--f4

Het beste: de bescherming van pion h6 had zwarts redding kunnen zijn.

31. Pe6×f4 Ld6×f4

Dadelijk na afloop van de partij meenden wij dat 31., Lf5 de voorkeur zou hebben verdiend. Bij nader inzien blijkt ook dat geen keerpunt te zijn, zie 32. Lf3, welke zet den ruil op f4 toch bijna onvermijdelijk maakt wegens dreigingen zooals Pd5: of Ph5 of, in sommige gevallen, Dd4. Veilig was ook in elk geval 31., De7 32. Df3, Lf4: 33. Df4:, Pe2+: 34. Le2:, De2: 35. Db8+ en remise door eeuwig schaak (35., Kf7 36. Df4+).

32. De3×f4 Pc3×a2

Dit kost zwart definitief de partij. Met 32., De6 zou hij nog wel remise hebben gemaakt. Na den val van h6 verkrijgt op den duur een van wits toch al overvloedige pionnen de aanvalskracht van een officier. Tot besluit een ongebruikelijke mataanval.

33. Df4×h6 Dd7--e7

Vergelijk met 33., a5 34. Dg5+, gevolgd door Lg4 en h4--h5--h6.

34. Dh6×a6 Pa2--c3

35. Da6--c8+ Kg8 g7

35., Df8 dan 36. De6+, Kg7 (of 36., Kh8 37. De5+ benevens Db8+ of Lg4) 37. g3--g4 en de aanval is eveneens onweerstaanbaar.

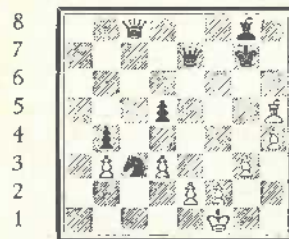
36. Kg1--f1 Lh7--g8

Zwart was om goede zetten ver-

legen. Onvoorzichtige damezetten of 36., Lg6 zouden wegens 37. Dg4(+) den pion op b4 hebben gekost en 36., Df8 37. Dc7+ Kg8 (vergelijk haakjes der vorige aantekening) 38. g4 geeft even weinig hoop als 36., Ph5 37. Dc6, Pc7 38. Lg4 of 36., Dd6 37. Dg4+, Kf8 (respectievelijk 37., Kh8 38. Dg5) 38. Df3+, Kg7 39. Df7+, Kh8 40. g4.

Stelling na 36., Lh7--g8

ZWART

A B C D E F G H
WIT

37. Dc8 g4+ Kg7--f8

Of 37., Kh8 38. Dd4+, Kh7 39. Lg4, respectievelijk 37., Kh7 38. Dg6+, Kh8 39. Dh6+, Dh7 40. Df6+ Dg7 41. Db6, Df8 42. Dd4+ bijna eender.

38. Dg4 f4+ Kf8--g7
39. Lh5--g4 Pc3--b5

Het langst zou de partij misschien na 39., Pa2 (om de dame van de dekking van b4 te ontlasten) 40. Dd4+, Kf8 (40., Df6 41. Da7+) 41. h5, Dg7 42. Dc5+, De7 43. Db6, Dg5 44. f3 enz. hebben geduurd.

40. h4--h5 Pb5--a7

Een aardige mogelijkheid is nog 40., d4 41. h6+, Kh8 42. Lf5 (dreiging Db8) 42., De8 (42., Dc7 43. Dg5, of 42., Df6 43. h7, of 42., Lf7 43. Ld7!) 43. Dg5, Df8 (43., Df7 44. Le6 44. Lg6, Dd6 45. Lf7.

41. h5--h6+ Kg7--h8

42. Df4--d4+ Kh8--h7

43. Dg5, Df8 (43., Df7 44. Le6)

44. Lg6, Dd6 45. Lf7.

44., Kg5 45. Dh4+.

45. g3--g4 Pa7--c6

Zetdwang: 45., Dg7 46. g5+

46. f2--f4

Dreigt Lh7:

46., Pc6--d4

47. Dh8×d4 Lh7×f5

48. g4×f5 Kh6--h5

49. Dd4--e5 De7--c5

50. f5--f6+ Kh5--h4

51. De5 g5+

Of ook 51. Kg2 Zwart geeft het op. Een moeilijke partij.

Partij no. 23

Wit: A. Vinken

Zwart: W. J. Wolthuis

Aljechin

1. e2--e4 Pg8--f6

2. e4--e5 Pf6--d5

3. d2--d4 d7--d6

4. c2--c4 Pd5--b6

5. f2--f4 d6×e5

6. f4×e5 Pb8--c6

7. Lc1--e3 Lc8--f5

8. Pg1--f3

Dat in deze variant voor wit naar nieuwe opstellingen wordt uitgezien moet wellicht worden verklaard uit de ontdekking dat in de gebruikelijke variant 8. Pc3, e6 9. Le2, Dd7 10. Pf3, 0--0--0 11. 0--0, f6 12. e6:, g6: niet goed 13. d5 kan worden geriskeeerd wegens 13., Tg8! 14. dc6., Dg7 15. cb7+, Kb7:. Daarentegen is 12. d5 (in plaats van 12. e6:) 12., Pe5: 13. Pe5:, fe5: 14. Db3 bij mijn weten nog niet weerlegd. In elk geval blijkt de onderhavige vernieuwing (Pbd2, a2--a3 enz.) kwestieus te zijn. Niet dat 8., Pb4 9. Pa3, c5 10. Le2 of 8., Lg4 9. Le2, Lf3: 10. g4: zou kunnen overtuigen, maar wat zwart speelt ziet er gezond uit.

8., e7--e6

9. a2--a3

Zonder dien zet zet zou hij zich

met Pbd2 den uitval Pb4 op den hals halen. Wel was natuurlijk ook 9. Le2 speelbaar.

9. Lf5—g4
In het voornitzicht van Pbd2 een nuttelooze onderneming, ofschoon niet bepaald slecht. Onberispelijk ware 9. a7—a5.
10. Pb1 d2 Lf8—c7
11. Lf1—e2 f7—f6

Nu en na wits volgenden zet drong a7—a5 zich op. Van slaan op e5 moet zwart zich toch op strategische gronden onthouden: fe5., Pe5., Le2., Pc6: enz. Beide partijen spelen dit stadium, en trouwens het grootste deel der partij, achteloos.

12. 0—0 Dd8—d7
13. b2—b4 0—0
Noodig was eerst 13. a6.

14. Pd2 b3?
Waarom nu niet 14. b5 (14. Pa5 15. Dc2 of 14. Pd8 15. a4)? Dat zou wit een reusachtige bedrijvigheid hebben gewaarborgd, terwijl de paardzet hem regelrecht in moeilijkheden brengt.

14. f6×e5
15. Pb3—c5
Immers: 15. de5: zou wegens 15. Dd1: en 15. Pe5:, wegens 15. Pe5: den pion niet terugbezorgen. Wit vischt nu maar in troebel water.

15. Le7×c5
16. b4×c5

Uit het oogpunt van in troebel water visschen was 16. dc5: het aantrekkelijkst. Toch is het niet eens heel moeilijk ook daartegen het juiste optreden te vinden, t.w. 16. Dd1: 17. Tad1., Pa4

a. 18. Td7, Tad8 19. Tc7., Pc3 enz.

b. 18. b5, Pc3 19. bc6., Pe2:† 20. Kf2, bc6: 21. Ke2., e4 enz.

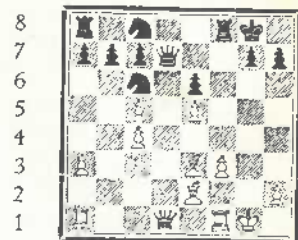
16. Lg4×f3
17. g2×f3 Pb6—c8

18. d4×e5

Of 18. d5, Pc6e7 19. de6:, Dc6: gevolgd door Pf5 en Pce7, eveneens tot zwarts voordeel.

Stelling na 18. d4×e5

ZWART

A B C D E F G H
WIT

18. Pc6×e5

Het al te veelvuldig wisselen van de situatie maakt diep analyseeren moeilijk maar ook tot een onaantrekkelijk pedantenwerk. Genoeg zij, dat zwart met 18. Df7! 19. f4, P8 e7 enz. een veelbelovend spel had kunnen behouden.

19. f3—f4 Dd7—f7
Kordaat tracht zwart een lang lijden te bekorten, dat na 19. Dd1: 20. Tad1., Pg6 21. Lg4 enz. zijn deel zou zijn geweest.

20. f4×e5 Df7—g6†
21. Kg1—h1 Dg6—e4†
22. Tf1 f3 Tf8×f3
23. Le2×f3 De4×e3
24. Lf3×b7

Maar wit ziet het niet (mat in vijf zetten met 24. Dd8†enz.) zoodat het lange lijden zwart toch niet wordt bespaard.

24. Ta8—b8
25. Dd1—d8† Kg8—f7
26. Ta1—f1† Kf7—g6
27. Dd8—e8† Kg6—h6
28. De8×e6† g7—g6
29. Lb7—g2 De3×c5
30. De6—h3† Kh6—g7
31. Lg2—d5 h7—h5
32. Dh3—h4 Dc5—e3
33. Dh4—f6† Kg7—h7
34. Tf1—g1 g6—g5
35. Df6—f5† Kh7—h6
36. Ld5—e4 Pc8—e7
37. Df5—h7 mat

Een slechte partij.

Partij no. 24

Wit: C. H. O'D. Alexander

Zwart: Chr. Vlagsma

Siciliaansch

1. e2—e4 c7—c5
2. Pg1—f3 d7—d6
3. d2—d4 c5×d4
4. Pf3×d4 Pg8—f6
5. Pb1—c3 g7—g6
6. g2—g3 Lc8—g4

Zwart tracht in ongebruikelijkheid te wedijveren. Tegen 6. g3. persé misschien heel goed, zullen de in deze opening voor zwart gangbare methoden (Pc6, Ld7, Lg7, 0—0) wel even steekhoudend zijn als in andere varianten.

7. Dd1—d3 Dd8—c8

Waarom niet eenvoudig 7. Lg7 8. Lg2, 0—0 (9. e5, de5: 10. Lb7., ed4:)?

8. Lf1—g2 Lf8—g7

Ontketent enorme verwikkelingen, die zwarts spel wonder boven wonder blijkt te kunnen velen.

9. e4—e5! 0—0

Wie had kunnen droomen dat dit niet correct zou blijken te zijn? Een goede gewone zet was 9. Pd5

9. d6×e5
10. Dd3—b5† Lg4—d7

De eenige mogelijkheid om f.b7: te ontgaan, te weten 9. Dd7, kost na 10. Dd7., ed4: 11. Da8., 0 0 12. Pe4 de kwaliteit onder heel andere omstandigheden dan in de partij.

11. Lg2×b7?!

Het beste was 11. De5:, ofschoon zwart na 11. 0—0 voortreffelijk staat.

11. Dc8—c7!

Een kloek besluit, liever de kwaliteit af te staan dan de officieren werkeloos te laten toezien. Voor de theoretische waarde van de geheele variant is het noodig vast te stellen dat 11. Lb5: 12. Lc8., La6 13. La6., Pa6: 14. Pc6 op grond van

de verdeling der pionnen in elk geval niet geheel bevredigend voor zwart zou zijn geweest. Onnoodig hieraan toe te voegen dat 11. Dd8 faalt wegens 12. Dc3:

12. Pc3—d5

Gedwongen.

12. Pf6×d5

Na 12. Dd6 13. Dc4 (dreigt zoowel Pc7† als Pe2 en lan La8:) 13. Pd5: 14. Dd5: zouden de dames van het bord gaan — tot zwarts nadeel — omdat 14. Db4† 15. Ld2, Db2: 16. Pb3 te duur gekocht zou zijn.

13. Db5×d5 e5×d4

14. Lb7×a8 Pb8—c6

Opnieuw uitmuntend. Terecht stelt zwart een van wits loopers buiten gevecht liever dan een pion voor de verloren kwaliteit te grijpen, bijvoorbeeld 14. Dc2: 15. Db3: Db3: 16. ab3., a6 17. Ld5, 0—0 18. Lc4 waarna zwart het niet gemakkelijk heeft. De tekstzet geeft zwart een formidabelen aanval in handen.

15. 0—0 0—0

16. La8×c6 Ld7×c6

17. Dd5—c5 Dc7—d7

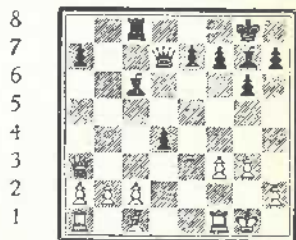
Alexander beveelt 17. Dd7 aan, gericht tegen wits volgenden zet.

18. f2—f3 Tf8—c8

19. Dc5—a3

Stelling na 19. Dc5—a3

ZWART

A B C D E F G H
WIT

Buitengewoon moeilijk geval. Mijn indruk is, dat wit alle onbehaaglijkheden onmogelijk zal kunnen overleven, bij gebrek aan resources die hem door den crisis heen zouden kunnen helpen (in welk geval natuurlijk de kwaliteit weer gewicht in den schaal zou gaan leggen).

19. h7—h5

Succes en glorie hangen soms van kleinigheden af. Zou zwart het juiste plan hebben gevonden dan was deze partij in aanmerking gekomen voor een der speciale prijzen. Juist was 19. e7—e5 als inleiding tot e5—e4—e3 (of na f3×e4 eenvoudig Le4, La8 en Dc6) maar in sommige gevallen ook Lg7—f8—c5. Dank zij zwarts weifelen, ook in het vervolg, kan wit tenslotte tijd vinden om zich te herstellen.

20. Lc1—g5 f7—f6

20. e5 dan 21. Tac1.

21. Lg5—d2 e7—e5

22. Tf1—f2

Ook 22. Tae1 was te probeeren omdat 22. Lb5, 23. Tf2, Tc2: sinds zwarts twintigsten zet toch faalt wegens Db3†.

22. f6 f5

Welk een verschil het inlasschen van f7—f6 en Tf1—f2 heeft gemaakt blijkt in de variant 22. e4 23. fe4: Le4: 24. c3, d3 (24. La8, dan 25. cd4: Dc6 26. d5, Dd5: 27. Db3) 25. Lf4, La8 (25. g5 dan 26. Dd6) 26. h4, Dc6 27. Kh2, waarop zwart zich overigens nog had kunnen inlaten zonder althans heel veel te riskeeren.

23. c2—c3

De slag om de lange diagonalen is gered, maar nog is wit allerminst in veiligheid! Zwart had den d-pion in ieder geval aan ruil moeten onttrekken 23. of 24. d4—d3, dan zouden analytici zich wellicht de zeer tijdroovende moeite getroost hebben zijn winkansen zooals 24. Tel, h5—h4 respectievelijk 24. h2 h4, f5—f4, respectievelijk 24. Lg5, Lf8 25. b4, f4 uit te werken.

Na den afruil van d4 (die bijna zoo sterk is als een officier) tegen c3 (weinig meer dan een sta-in-den-weg) ondergaan de krachtverhoudingen een grondige wijziging.

23. Lg7—f8

24. b2 b4 d4×c3

25. Da3×c3

Goed was ook 25. Lc3: ten einde 25. e4 met 26. fe4: Le4: 27. Lb2 te beantwoorden en zelf een lange diagonaal tot schootsveld te kiezen.

25. Lf8—g7

Met dadelijk 25. e4 26. fe4: Lg7 27. Db3†, Ld5 28. ed5: La1: 29. Le3 bereikt zwart niets beters. 26. Ta1—c1 e5—e4

27. Dc3—c4†?

Nauwelijks heeft wit de overwinning in handen of hij stelt haar weer in den waagschaal. De dame had op b3 schaak moeten geven opdat na 27. Kh7 28. fe4: Ld4 de resource 29. Le3 beschikbaar zou zijn geweest.

27. Kg8—h7

28. Ld2—e3

Er dreigde Ld4.

28. Lc6—b7

29. Dc4—f1 Tc8×c1

30. Df1×c1 a7—a6?

Daar deze zet toch geen redding kan brengen was de pion op a7 van geen enkel belang. Het is weer aan de analytici, uit te maken of wit de partij na 30. ef3: 31. La7: De7 32. b5, h4 dan wel 30. ef3: 32. Td2, f2† 33. Lf2: De6 zou hebben gewonnen. Zoo ja, dan zou het over afronden zijn gegaan, zoo veel is zeker, maar ik betwijfel het.

Na den tekstzet gaat alles langs wegen der geleidelijkheid.

31. Tf2—d2 Dd7—e6

Of 31. De7 32. Dc5

32. f3 f4 Lb7—c6

33. Dc1—c5 Lc6—b5

34. Dc5—c7 De6—c4

Begrijpelijke wanhoop.

35. Dc7×c4 Lb5×c4
36. Td2—d7 Lc4—b5
37. Td7—a7 Kh7—g8
38. a2—a4 Lb5 d3
39. Ta7—d7 Lg7—c3
40. Td7 b7 Lc3 e1
41. b4—b5 a6×b5
42. a4×b5 Kg8—f8
43. b5—b6 Kf8—e8
44. Tb7—g7

Zwart geeft het op. Ondanks alles prachtig schaak.

Partij no. 25

Wit. P. Devos

Zwart: V. Soultanbeieff

Slavisch

1. d2—d4 d7—d5
2. Pg1—f3 Pg8—f6
3. c2—c4 c7—c6
4. Pb1—c3 d5×c4
5. a2—a4 e7—e6
6. e2 e3 Lf8—b4
7. Lf1×c4 0—0
8. 0—0 Pb8 d7
9. Dd1 e2
Het beste, vergelijk met partij no. 3.
9. Dd8—a5
Beter 9. De7.

10. Pf3—d2

Aardig, maar niet sterk, zooals bijvoorbeeld 10. Ld2. De pointe van den tekstzet bestaat in 10. Lc3: 11. Pb3, Db4 12. bc3: Dc3: 13. Lb2, Db4 14. La3.

10. e6—e5!

11. Pd2—b3 Da5—c7

12. Kgl—h1

Met een geheime bedoeling, die ik niet heb vermogen te ontdekken en Soultanbeieff waarschijnlijk evenmin. 12. Ld2 kwam onder de gegeven omstandigheden het eerst in aanmerking.

12. e5—e4

Waarom niet 12. ed4: (13. Pd4: Pe5 of 13. ed4: Te8 en Pd7—b6—d5)? Nu heeft zwart niets bereikt, integendeel, hij is slecht ontwikkeld en zal moeite hebben zich

te handhaven in het centrum. Maar een schaakpartij houdt altijd wijze lessen in reserve. Nauwelijks verzuimt wit, zwarts tegenkansen een plaats in te ruimen in zijn berekeningen of hij doorleeft bange uren. 13. Pb3—d2(?)

Om den looper aan ruil door Pd7—b6 te kunnen onttrekken. Dit effect, den aanval op e4 inclus, zou het gunstigst zijn bereikt met 13. Dc2! met welken zet wit eenigszins in het voordeel zou zijn gebleven. Bijvoorbeeld 13. Pg4 14. g3, Lc3: 15. bc3: Pb6 16. Le2, Te8 17. Pc5 enz. Of: 13. Pb6 14. Le2, Te8 15. a5, Pbd5 16. Pd5: Pd5: 17. Pc5 enz.

13. Lb4×c3!

Aldus verkrijgt zwart met sobere middelen een goed spel en zelfs een duurzamen aanval, indien wit Lc4 wenscht te behouden.

14. b2×c3 Pd7—b6

15. Lc4—b3

15. h2—h3 was het eenvoudigst.

15. Pb6—d5

Op 15. Pg4 kan 16. f4 volgen.

16. Lc1—a3

En ditmaal was 16. Ld5: het best.

16. Tf8—e8

Het is mij een raadsel waarom zwart niet dadelijk 16. Pg4 heeft gespeeld, ten einde g2 g3 alvast af te dwingen (17. f3, Pc3: 18. Dc4, Pd5 enz.) Na den tekstzet had wit aan g2—g3 kunnen ontkomen. 17. Tae1—c1?

Daarna barst eindelijk de bom. De andere toren had naar c1 moeten gaan, dan zou 17. Pg4 door 18. Pf1 hebben kunnen worden gepareerd en wit opens weer heel tevreden hebben kunnen zijn.

17. Pf6—g4

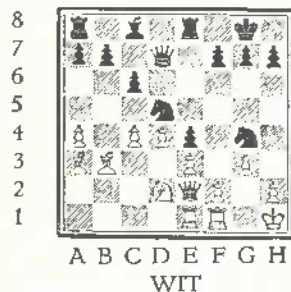
18. g2—g3 Dc7—d7!

Een geweldige zet, waarmede de witte stelling als in een magneet gevangen wordt gehouden. Het paard

op g4 kan niet goed worden verjaagd. Ld5: met de dreigingen Dh5 en Da2 helpt wit geen zier vooruit. en versterkingen zooals Df5 en Te6 zijn op komst. nog afgezien van andere onaangenaamheden. Het ziet er somber uit, zij 't ook niet voor zwart.

19. c3—c4

Stelling na 19. c3—c4
ZWART

19. Pg4×h2?!

Dit dubbele offer is des te verrassender omdat zwart volstrekt geen haast behoefde te maken. 19. Pd6 20. Tf4, Df5 21. Pf1, Dh5, eventueel gevolgd door h7 h6 en Pf6—h7—g5 was bereids een machtig wapen.

20. Kh1×h2

Het andere paard was verre van aanlokkelijk. zie 20. cd5: Dh3 21. Kg1, Pf3† 22. Pf3, Dh5! 23. Te1 (of 23. Ld1, Lg4) 23. ef3: 24. Df1 of 24. Dd1, Lh3 en zwart wint. (Lg2). De gekozen voortzetting roeit zwarts aanval uit en had de bordjes behooren te verhangen.

20. Dd7—h3†
21. Kh2—g1 Lc8 g4
22. De2×g4

Een nieuwe, en ditmaal correcte verrassing. Trouwens, ook het plausible 22. f3, Dg3:† (22. ef3: dan 23. Dh2) 23. Dg2, Dg2:† 24. Kg2, Pe3† 25. Kg3, Pf1† 26. Tf1:, Lf3: 27. Pf3:, ef3: 28. Tf3: was ondanks een klein materieel verschil ten

gunste van zwart allerminst gemakkelijk te beoordeelen.

22. Dh3×g4
23. c4×d5 c6×d5
24. Lb3×d5 Ta8—d8
25. Ld5—b3

Tegen 25. Lb7: vreesde wit vermoedelijk f7—f5, g7—g5 en f5—f4 (niet 25. Te6 wegens 26. Tc8!).

25. Td8—d7
26. Pd2—c4

Reeds waagt wit zich weer op glad ijs. Met 26. Kg2 zou hij iedere aanvalsrest hebben uitgeschakeld: 26. h5 27. Th1 — dreigt Ld1 — 27. De2 28. Pe4:, Te4: 29. Tc8†, Kh7 30. Ld1 en wint. Of 26. h5 27. Th1, g6 28. Th4. De2 (respectievelijk 28. Df5 29. Tf4) 29. Te4: enz. De zet Pc4 blijft overigens in petto, bijvoorbeeld 26. Kg2, g6 27. Ld1, De6 28. Tc5, Da6 (28. Da2 brengt de dame in levensgevaar: 29. Lb4) 29. Pc4 enz.

In al deze gevallen ontplooiën wits kleine officieren een overweldigende bedrijvigheid.

26. h7—h5
27. Pc4—e5 Te8×e5
28. d4×e5 h5 h4
29. e5—e6

Dat 29. Td1, hg3: of 29. Kg2, hg3: of 29. Ld1, Dh3 geen beslissende uitwerking heeft is gemakkelijk in te zien. Dus probeert wit het met een swindle. hetgeen in ieder geval psychologisch juist is geoordeeld.

29. f7×e6

Het snelst zou 29. hg3! 30. ef7:†, Kh7 tot remise hebben geleid. 30. Lb3—d1 Dg4—g5?

In beginsel is wit geslaagd: zwart heeft zijn hoop voelen herleven, begint het nog altijd evidente remise met 30. Dh3 gering te achten en verliest opnieuw terrein.

31. Tc1—c8†
Een vermeldenswaardige winping is ook 31. g4.

31. Kg8—h7
31. Kf7 dan 32. Lc2! en wint.
23. Kg1 g2?

Beide spelers verkeerden in tijdnood. Wit had 32. Lc2, hg3: 33. Le4:†, g6 34. f4, Dh4 35. Tc2 moeten beproeven.

32. h4×g3?

In deze partij komen wel veel fouten voor, maar het zijn geen elementaire fouten en zij worden door de „tijds” omstandigheden verklaard. Zwart had plotseling met 32. Td2 een doodelijken uitval kunnen doen (dreiging Dg3:†).

33. Th1—h1† Kh7—g6
34. Ld1 h5† Dg5×h5

Hij had het ook kunnen opgeven. Een betere speculatie was nog 34. Kf5 35. Tf8†, Ke5 36. Lb2†, Kd6, maar het blijft een speculatie, die na 37. fg3: heel weinig kans van slagen heeft.

35. Th1×h5 Kg6×h5
36. Kg2×g3 Td7—f7
37. Tc8—e8 Tf7—f3†
38. Kg3—g2 Tf3—f5
39. Te8×e6 Tf5—d5
40. Tc6×e4

Zwart geeft het op. Een dolle partij.

ZESDE RONDE

25 April 1946

T. D. van Scheltinga-V. Soultanbeieff	1—0
Chr. Vlagsma-P. Devos	1—1
W. J. Wolthuis-C. H. O' D. Alexander	1—0
Dr. M. Euwe-A. Vinken	1—1
Chr. Doerner-L. Prins	0—1

Plotseling is er een algemeen gedrang om de hoogste plaatsen ontstaan. Het was ditmaal **Vinken** die **Euwe** het vuur na aan de schenen legde. Wel kwam hij niet heel goed uit de Nimzo-Indische verdediging tevoorschijn, maar er haperde een kleinigheid aan de manoeuvre en combinatie die Euwe later uitvoerde, en daarna duurde het niet lang of de kansen waren omgeslagen. Euwe verrichtte echter wonderen van koelbloedigheid en wist het eindspel met een pion minder remise te maken. Hij heeft nog altijd de leiding, maar slechts met een half punt meer dan Prins en Vinken, juist degenen die het slechtst waren gestart. **Prins** versloeg namelijk **Doerner**, die zonderling onregelmatig opende en volkomen onverhoeds een soort Arden-nen-offensief ontketende dat tegen correcte verdediging gedoemd was te mislukken. De Luxemburger is even snel als taai en het duurde tot den vijftigsten zet voordat hij de vlag streek. Hij had toen een uur bedenktijd verbruikt, Prins 2½ uur. Voor **Alexander** was het een ongelukzalige avond. Als zwart had hij zich na veel moeite uit een Nimzo-Indischen druk losge-werkt en begon juist een vleugje initiatief te zien dagen, toen een oogen-blik van onachtzaamheid allen arbeid teniet deed: met geweld maakte een verrassende combinatie van den Amsterdammer aan alles een einde. In deze partij kwam het voor dat **Wolthuis**, na een zet te hebben gedaan, opstond, rondwandelde, weer aan het bord ging zitten en, in de meening dat zijn tegenstander had geantwoord, opnieuw een zet wilde doen. Zoo sterk komt verstrooidheid zelfs bij schakers zelden tot uiting! Lang en moeilijk was de partij tusschen **Van Scheltinga** en **Soultanbeieff**, een orthodox damegambiet, waaruit tenslotte een meerderheid van pionnen van elk der spelers op een anderen vleugel gewicht in de schaal ging leggen. De Max Euwenaar be-handelde vooral het eindspel uitstekend toen Soultanbeieff in tijdnood zijn belangen niet goed had behartigd. In een van zijn geliefkoosde Siciliaansche varianten vond **Devos** ditmaal een schuchter tegenstander die, zonder be-vreesd te zijn voor complicaties, op het beslissende oogenblik niet durfde door te bijten.

Stand na de zesde ronde: Euwe, 4½; Prins, Vinken, elk 4; Alexander, Devos, elk 3½; van Scheltinga, 3; Soultanbeieff, 2½; Wolthuis, 2; Doerner, Vlagsma, elk 1½.

Partij no. 26

Wit: T. D. van Scheltinga

Zwart: V. Soultanbeieff

Orthodox geweigerd damegambiet

1. d2--d4	d7 d5
2. c2 c4	e7--e6
3. Pb1--c3	Pg8 f6
4. Lc1 g5	Lf8--e7
5. e2--e3	0--0
6. Pg1--f3	Pb8--d7
7. Dd1--c2	c7--c6

Zonder eenige aanwijsbare reden is het eens populaire 7. c7--c5 in ongebruik geraakt.

8. a2--a3	a7 a6
9. Ta1 d1	Tf8--e8
10. h2--h3	

Een variatie op de tempostrijdva-riant, waarin Lf1 den zet dc4: af-wacht ten einde den weg naar c4 zonder oponthoud te kunnen afleg-gen. 10. h2--h3, aanbevolen door Pirc, is gericht tegen 10. b5, op grond van 11. c5, e5? 12. de5: waarna veld g4 ontoegankelijk is voor het aangevallen paard. Zwart vindt een nieuwe en heel goede ti-poste.

10.	Dd8--a5!
11. Lf1--d3	h7--h6

Als zwart op Ld3 niet met dc4: wil reageren, waarvoor heeft hij zich dan alle moeite van de tempo-strijdvariant getroost? Het strookt volkomen met Soultanbeieff's stijl, tot iederen prijs verwickelingen te zoeken en dan in tijdnood te gera-ken. Hetgeen de pot den ketel wel mag verwijten.....

12. Lg5 h4	c6--c5
13. 0--0	

Op e1 stond de koning niet goed, vergelijk 13. cd5:, Pd5:, respectie-velijk 13. de5:, Pc5: (14. b4? Pd3: schaak!). Inconsequent of niet, eco-nomisch met tijd of niet, zwart heeft een correcte voortzetting gekozen, die, ten overvloede, toch in dc4: uitmondt.

13.	d5xc4
14. Ld3xc4	b7--b5

Dank zij zwarts tienden zet gaat

dit gepaard met het gevaar van b5--b4. Blijkens het vervolg is deze mogelijkheid den zwartspeler ontgaan, maar wit houdt er niettemin rekening mede bij het kiezen van een wijk-plaats voor den aangevallen looper. 15. Lc4--b3 Lc8--b7 16. Pf3--e5

Zoo bewaart wit het evenwicht, want op 16. Pe5: 17. de5:, Ph7 (17. Pd5 18. Ld5: respec-tievelijk 17. Pe4 18. Pe4:, Lh4: 19. Pd6, Te7 20. Pb7:, Tb7: 21. De4) 18. Td7, Lh4 19. Tb7:, dreiging Tf7: kan zwart zich niet goed inlaten.

16.	Ta8--c8
17. Pe5xd7	Pf6xd7
18. Lh4xe7	Te8xe7
19. Dc2 d2	

Een valletje (dreiging Pd5), maar tevens een welkome manier om wits dame uit de c-lijn te loodsen. Vergel-ijk 19. dc5:, Pc5: dreigt Pe4.

19.	Da4--b6
20. d4--d5	

Wit blijft hooge eischen stellen met versmading van vereffening door 20. dc5:

20.	e6xd5
20., c4 dan 21. d6	

21. Pc3xd5 21. Ld5: maakt een beteren indruk, omdat het paard zuttiger is voor de verdediging van den damevleugel dan de looper.

21.	Lb7xd5
22. Dd2xd5	

Nu het sterkst. Wit zoekt com-pensatie in tegenaanval.

22.	c5--c4
23. Lb3-c2	Db6--c5

Niet 23., c3 wegens 24. Dd3 of ook 24. Lf5

24. Dd5--f3

Er is een onoverkomenlijk verschil van opvatting in het spel. Zwart meent een strategisch voordeel (pion-nenmeerderheid en aanvalskansen op den damevleugel) te hebben behaald,

wit meent iets dergelijks nopens zichzelf op grond van zijn eigen troeven (open d-lijn, mat-grapjes langs b1—h7 en op de achtste rij). De waarheid ligt als gewoonlijk in het midden. De tekstzet houdt de spanning in leven, maar 24. De5: Tc5: 25. Td6 of 24. Dc5: Pc5: 25. Td5 zou het veiligst zijn geweest.

24. Pd7—e5
Nog moest 24. c4—c3 achterwege blijven wegens 25. Lf5. En 24. g6 was wegens 25. Dh3 evenmin aan te bevelen. Ten overvloede dreigde wit zich met Td5 en Tfd1 zeer sterk op te stellen.

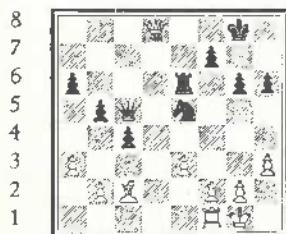
25. Df3—f5 g7—g6
26. Df5—f6 Te7—e6

Er dreigde Da6: zoowel als Td6 en Tfd1.

27. Td1—d8† Tc8×d8
28. Df6×d8†

Stelling na 28. Df6×d8†

ZWART

A B C D E F G H

WIT

28. Dc5—f8

Nauwelijks heeft zwart alle gevaren bezworen met behoud van de lichtzijden in zijn eigen stelling of tijdnoed begint hem parten te spelen. 28. Kg7 was de zet en na 29. Td1 Pd3! 30. Ld3, Td6 31. Da5, cd3: (vgl. 31. Td3: 32. Td2!) 32. Kf1, waarschijnlijk met remise als resultaat, maar voorshands in elk geval ten voordeele van zwart.

29. Tf1—d1 Df8×d8

30. Td1×d8† Kg8—g7

31. Td8—d5

Dank zij de d-lijn heeft wit de leiding, al zou ook dit eindspel wel remise behoreen te worden.

31. Kg7—f6

Beter 31. Pc6 om wits pionnen zoo lang mogelijk te vertragen (32. c4, g5 33. g3, g4).

32. f2—f4 Pe5—c6

33. e3—e4 Kf6—e7

34. e4—e5

Anders Td6.

34. Pc6—d8

Blijkbaar was zwart radeloos door tijdnoed. De laatste twaalf zetten schijnt hij in twee minuten te hebben moeten doen. Het best was 34. f6.

35. Kg1—f2 Te6—b6

35. f6 ging niet meer wegens

36. Lg6: f6: 37. Lf5.

36. Kf2—e3 a6 a5

Nu is weer tijd (een uur voor den 37sten tot en met den 54sten zet) om over alle zonden na te denken. Met een centraal geposteerd koning en toren, acute pionmeerderheid op de rechterflank en looper tegen paard staat wit eindelijk overwegend.

37. g2—g4 Pd8—c6

38. f4—f5 g6×f5

39. g4×f5 Pe6—c7

40. Td5—c5 Ke7—d7

41. Ke3—d4 f7—f6

Tegen 41. Kd8 (om de uitwerking van a3—a4 te verzwakken) zou Lc2—e4—f3—h5 voldoende zijn geweest.

42. a3—a4

Nog eenvoudiger was 42. e6†, Kd6 43. a4, ba4: 44. La4: immers zwart mag dan niet op b2 slaan wegens Tc7:

42. f6×e5†

43. Kd4×e5 b5×a4

44. Lc2×a4† Kd7—d8

45. Tc5×c4 Pc7—e8

45. Zie nog 45. Tb2:

46. Td4†. Kc8 47. Ld7†. Kb7 (of 47. Kd8 48. Lc6† Kc8 49. f6) 48. f6 en deze pion loopt ongehinderd door.

46. Tc4—d4† Kd8—e7

47. Td4—d7† Ke7—f8

48. Td7—d8

Zwart geeft het op.

Partij no. 27

Wit: Chr. Vlagsma Zwart: P. Devos

Siciliaansh

1. e2—e4	c7 c5
2. Pg1 f3	c7—e6
3. d2—d4	c5×d4
4. Pf3×d4	Pg8—f6
5. Pb1 c3	d7—d6
6. Lf1—e2	a7—a6
7. 0—0	Lf8—e7
8. Kg1—h1	Pb8—c6
9. a2—a4	

Volgens Euwe: Openingen, heeft wit op den damevleugel geen andere maatregelen te treffen dan het voorloopig achterwege laten van zetten met Lc1. Voor het overige kan hij met f4 en g4 naar hartelust aanvallen.

9. Dd8—c7
10. Pd4—b3 b7—b6

Ook 10. Pa5 wordt in zulke stellingen aanbevolen voor het verichten van zwarts taak.

11. f2—f4	0—0
12. La2—f3	Lc8 b7
13. g2—g4	Pc6—b4
14. g4—g5	Pf6—d7
15. Lc1—e3	Ta8—c8
16. Th1—f2	Tf8—e8
17. Dd1—d2	Pb4—c6

Al broeien achter de schermen strategische overwegingen, slaags geraken de legers niet. Devos verschanst zich als een spin in zijn web, maar dit zwarte web steekt duidelijk af tegen de witte stukken, die noodig of niet, op veiligen afstand blijven fonddladderen. Voor den annotator een gemakkelijke partij, gemakkelijker waarschijnlijk dan voor de spelers.

18. Pc3—e2 Pd7—c5

19. Pb3×c5 d6×c5
20. Pe2—g3 Tc8—d8
21. Pd2—c3 e6 e5†

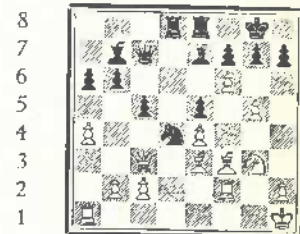
De spin is het wachten beu, zeer ten onrechte, vooral in de defensieve stelling waarmede zij is opgescheept. Een goed plan was 21. Pd4 22. Lg2, f5 23. gf6: e.p., Lf6: 24. e5 (of 24. Ph5). Lh4 enz.

22. f4—f5 Pc6—d4

23. f5—f6!

Stelling na 23. f5—f6!

ZWART

A B C D E F G H

WIT

Eindelijk een beschadiging van het web. Als zwart neemt (23. gf6:) volgt 24. gf6: Lf6: 25. Lh5 met een pressie, die zeker tegen den pion opweegt: 25. Te6 26. Taf1, De7 27. Lh6, dreiging De3, c2 c3. Pf5 etc.

23.	Le7 f8
24. f6×g7	Lf8×g7
25. Lf3—g2	Pd4—e6
26. Taf1—f1	

Er kan moeilijk aan worden getwijfeld dat zwart na 26. Ph5 en Pf6† in onoverkomelijke moeilijkheden zou zijn geraakt en nog dreigt te geraken.

26. Pe6—f4

Een kleine ressource. Juist te klein trouwens. Gaat de looper naar f3, dan is het zwart die met De7, voorbereid door Lc8, doelwitten gaat bestoken. Maar met 27. Da3! (om op f4 te kunnen slaan), 27. Pg2: 28. Tf7: (daarom is de dame niet

naar e1 gegaan), respectievelijk 27. Da3! Lc8 28. Lf4:, ef4. 29. Tf4:, Le6 30. Ph5 (daarom is de dame niet naar b3 gegaan). 30., De5 31. Dg3 zou wit materieel zoowel als positioneel in het voordeel zijn gebleven.

27. a4—a5?

Tegenbeleeftheid, waardoor het spel wordt vereenvoudigd en vereffend, en Devos' gladheid haar zooveelste triomf boekt, zij het ditmaal slechts een halve.

27. b6×a5
28. Dc3×c5

Nog had zonder bezwaar 28. Da3! kunnen worden beproefd.

28. Dc7×c5
29. Le3×c5 Td8—d7
30. Lg2—f3

30. Le3, Pg2: laat ook weinig spanning over.

30. Pf4—h3
31. Tf2 g2 Ph3—f4
32. Tg2—g2

Hij moet d2 wel blijven bewaken.

32. Pf4—h3
33. Tf2—f2 Ph3 f4
34. Tg2—f2 Pf4—h3

Remise.

Partij no. 28

Wit: W. J. Wolthuis

Zwart: C. H. O' D. Alexander

Nimzo-Indisch

1. d2—d4 Pf8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Ph1—c3 Lf8 b4
4. Dd1—c2 Pb8—c6
5. Pgl—f3 d7—d6
6. a2—-a3 Lb4×c3†
7. Dc2×c3 0 0

Beide spelers vermijden gebaande wegen, zwart door b2—b4 toe te laten (de theorie geeft 7., a7—a5 aan), wit door er voorlooppig uit vrijen wil van af te zien.

8. g2—g3 Pf6—e4
9. Dc3—c2 f7—f5
10. Lf1—g2

Toch drong 10. b2—b4 zich wel op, gezien Lb2 als antwoord op zwarts volgende zet.

10. Dd8 f6
11. e2—e3 Lc8—d7

En aan zwarts kant was het heusch tijd 11., a7—a5 te doen.

12. b2—b4 a7—-a5
Onverschillig of zwart e6—e5 (de5: gevolgd door Lh2) kan doorzetten of niet, wit heeft een onmiskenbaar zoogenaamd openingsvoordeel behaald.

13. b4—b5 Pc6—e7
14. Lc1—b2 c7—c6

Dit had het best met 14., a5—a4 kunnen worden ingeleid.

15. a3—a4 Tf8—c8
16. b5×c6

Veel beter was 16. Db3 om zwarts officieren in de klem te houden (16., d5 17. c5). Nu kan zwart zich los werken.

16. Pe7—c6
17. 0—0

Tegen 17. d5 ? hetzelfde antwoord.

17. Pc6—b4
18. Dc2—b3

Dreigt La3.

18. d6—d5
19. c4×d5

Op 19. c5 zou 19., b5 20. cb6: e.p., Tab8 zijn gevolgd.

19. e6×d5
20. Tf1—c1

Opnieuw met de dreiging La3, welke zet zooveel twijfelachtig was wegens Pc2.

20. Tc8×c1
21. Tal—c1 b7—b5
22. a4×b5 Ld7×b5
23. Pf3—e5

Veld c4 moest worden versterkt.

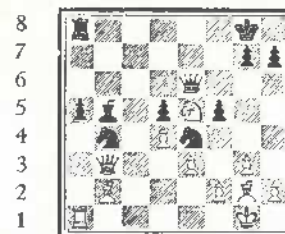
23. Df6—e6

Om 24. La3 met 24. Tc8 te kunnen pareeren. Bovendien dreigt Pe4 d2—c4, wat eerder wegens Ld5† zou hebben gefaald.

24. Tc1—a1

Stelling na 24. Tc1—a1

ZWART

A B C D E F G H
WIT

24. Pb4 d2?

Merkwaardig dat Alexander, wiens eigen combinaties gewoonlijk nauwkeurig zijn berekend, het combinatoire tegenspel dikwijls voorbij ziet (vgl. no. 5 en 17). Na 24., b6 25. La3, Lc4 zouden de kansen ongeveer gelijk zijn geweest.

25. Db3×b4

Zwart geeft het op (25., ab4: 16. Ta8†, Lc8 27. Ld5:)

Partij no. 29

Wit: Dr. M. Euwe Zwart: A. Vinken

Nimzo-Indisch

1. d2—d4 Pg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Ph1—c3 Lf8—b4
4. Dd1—b3 c7—c5

Paul Keres is van oordeel dat zwart 4., Pc6! moet spelen, na 5. Pf3, d6 eventueel met overgang in de Züricher variant: 6. a3, Lc3† 7. De3:, a5 enz.

5. d4×c5 Pb8—c6
6. Pgl f3 Dd8—-a5
7. Lc1—d2

Dit heeft ook tegen 6., Pe4 — vroeger gebruikelijk — een uitstekende uitwerking blijken te hebben.

7. Da5×c5
8. e2—c3

Er is geen haast met 8. a3 (Capablanca) daar zwart met 8., Pa5 9. De2 om in het oog springende redenen toch niets zou bereiken.

8. 0—0

9. a2—-a3 Lb4×c3
10. Ld2×c3 Pf6—c4
11. Lf1—d3 Pe4×c3

Anders worden de moeilijkheden zeker niet kleiner (11., f5 12. Let:, fe4: 13. Pd2, Df5 14. 0—0, benevens f2—f3)

12. Db3×c3 b7—b6
Niet 12., d5 wegens 13. b4, Dd6 14. cd5: en wit blijft een overwicht behouden, om het even hoe zwart terugneemt (14., Dd5:, 15. Lc4, respectievelijk 14., ed5: 15. 0—0)

13. 0—0 Lc8—b7
14. Tal—d1 Ta8 d8
15. Ld3—e4

Sterk in aanmerking kwam 15. e3—e4!

15. f7 f5
16. b2—b4 Dc5—e7
17. Le4×c6

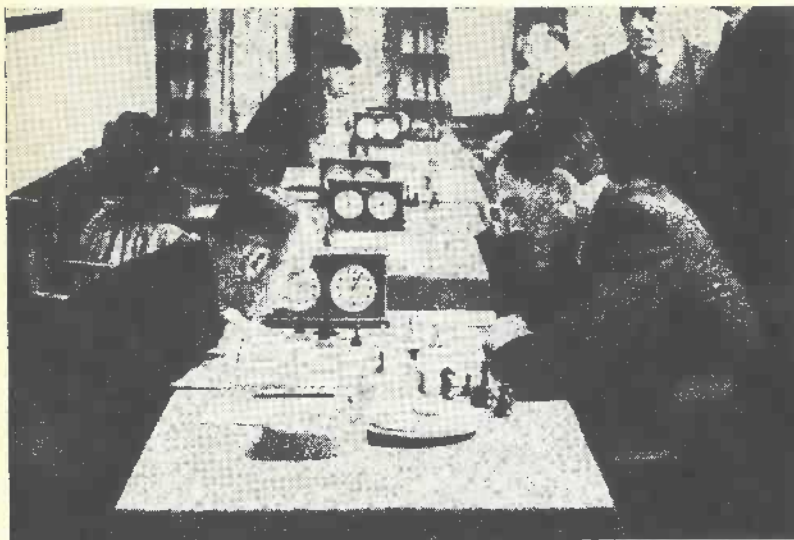
Men vraagt zich af of wit den druk niet het best met 17. Lc2 had kunnen handhaven. Het is waar dat 17., dc6: 18. c5 zwart niet zou hebben kunnen gebaat, maar na nemen met den looper schijnen de ergste perikelen tot het verleden te behoorren.

17. Lb7×c6
18. Pf3 e5

Onttrekt het paard zich op andere manier aan ruil op f3 dan volgt e6—e5 en eventueel d7—d5. Na den tekstzet dreigt wit met c4—c5 den druk te bestendigen. Voor wat deze variant betreft zou 14., Tf8—d8 de voorkeur hebben verdiend boven 14., Ta8 d8, immers, hoe welkom zou in het eerste geval 18., Ta8—c8 zijn geweest!

18. Lc6—a4
19. Td1 d2 d7—d6
20. Pe5—f3

Begin van een omweg. Volgens dr. Euwe was 20. Pd3, dreiging b4—b5, het sterkst, omdat het wit in staat stelt aanstonds de torens te verdubbelen. Groot is wits overwicht ook na 20. Pd3, Le8 21. Tfd1, Lh5 22. f3, g5 benevens e5 en e4 of g4, niet meer.

De Limburgsche kampioen A. Vinken in actie tegen Dr. Euwe.

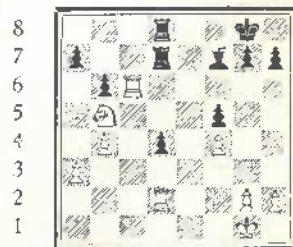
20. La4—e8 28. e6 e5
Nu zou 21. Tfd1 eerst recht 21. Lh5 uitlokken.
21. Pf3—c1 Le8 f7
22. Pe1—c2 Td8—c8
23. Tfd1—d1 ?
Wit ziet de dreiging voorbij. Noodzakelijk was 23. Dd3, respectievelijk 23. Db3. Zwarts vooruitzichten na 23. Tfd8, respectievelijk 23. d5 24. cd5. Tfd8: zijn dan niet zorgwekkend.
23. d6 d5
24. Dc3—e5 Tc8×c4
25. Pc2—d4 De7—c7
Er dreigde Pf5:
26. De5×c7 Tc4×c7
27. Pd4—b5 Tc7—d7
28. Td1—c1

Met het oog op de tijdelijke gevangenschap van Lf7 stelt wit zichzelf nog hoge eischen. Anders zou hij wel met 28. f4 op een remise-achtige opstelling hebben aangestuurd, wat, zoals weldra blijkt, veel moeite zou hebben bespaard.

29. Tc1—c6
Om a7—a6 te voorkomen (30. Pd6), een zet die op 29. f4 zou zijn gevolgd om het paard van d4 af te houden.
29. Tf8—d8
30. f2—f4 e5×f4
31. e3×f4 d5—d4 !

Stelling na 31. d5—d4 !

ZWART

A B C D E F G H
WIT

Daar hapert het! Wit had zich verlaten op 32. Td4., Td4 33. Pd4., maar bemerkte tijdig, dat zwart met 33. Le8 een stuk zou winnen. Vandaar:

32. Tc6—c1
waarmede wordt gespeculeerd op 32. a6? 33. Td4!
32. g7—g6
33. a3—a4
Noodig wegens de dreiging a7—a6.
33. d4—d3
Beter dadelijk 33. a7—a6.
34. Tc1 c3

Inleiding tot een sierlijk vuurwerk. zij het ook nog geen definitieve redding.

34. a7—a6
35. Pb5—c7 Td8 c8
35. a5 dan 36. ba5., ba5: en Pc7—a6—c5
36. Pc7—d5 Tc8×c3
37. Pd5—f6† Kg8—g7
38. Pf6×d7 b6—b5

Vergelijk met 38. Tb3 39. b5!, ab5: 40. Pb6., ba4: 41. Pa4., en vervolgens Pb2, Kg1—f2—e3 met herovering van den pion. Maar sterk in aanmerking kwam 38. Tc4!

39. a4×b5 a6×b5
40. Pd7—c5 Lf7—c4
41. Kg1—f2 Tc3—c1?

Zoo verdwijnt zwarts laatste illusie. Met 41. Kh6 42. g3, Kh5 43. h3, h6 zou hij de partij nog wel hebben gewonnen.

42. Pc5×d3 Lc4×d3
43. Td2×d3 Tc1—c4
44. Kf2—f3 Tc4×b4
45. Td4—d7† Kg7—h6

In de (remise)varianten die uit 45. Kf6 kunnen voortspuiten zou wit niet langer de verdrukte partij zijn.

46. h2—h3 Tb4—b3†
47. Kf3—f2 b5—b4
48. Td7—b7 Tb3—b2†
49. Kf2—f3

Remise. Voor 49. Tb3† 50. Kf2, g5 geldt hetzelfde als in de vorige aantekening.

Partij no. 30

Wit: Chr. Doerner Zwart: L. Prins

Konings-Indisch

1. c2—c4 Pg8—f6
2. g2—g3 g7—g6
3. b2—b3 Lf8—g7
4. Lc1—b2 0—0
5. Lf1—g2 c7—c5
6. e2—e4 Pb8 c6
7. Pg1 e2

Ongebruikelijk maar redelijk speelbaar. Doerner is een liefhebber van gekschere met gangbare opvattingen, waarvan hij toch merkwaardigerwijze nooit fundamenteel afwijkt.

7. Pf6—e8
8. Lb2×g7 Pe8×g7
9. Pb1—c3
9. d4 was aanlokkelijk wegens 9. Da5†, 10. Kf1, f5 enz.
9. Pg7—e6
10. d2 d3 d7—d6
11. Dd1—d2 a7—a6

Een kritiek oogenblik. Zwart negeert den dreigenden aanval en treft op de andere helft van het bord voorbereidingen tot een pionnencharge, in het vooruitzicht waarvan wit wijs doet de lange rochade uit zijn plannen te schrappen.

12. h2—h4
12. Dh6 dan 12. Pe5 en zoo noodig Pg4.
12. h7—h5
13. g3 g4

Het was hoog tijd voor de korte rochade, na dewelke zwart slechts een licht initiatief had kunnen ontplooiën, bijvoorbeeld 13. 0—0, Pd4, 14. Pd4., Pd4: 15. Tfb1, Tb8 16. a4, b5 enz.

De overval in den tekstzet is uitermate gewaagd.

13. b5×g4

Stelling na 13. h5 × g4

ZWART

A B C D E F G H
WIT

14. h4—h5

Daarna verkrijgt wit zelfs geen aanval. Maar de aanval na 14. f4, gf3: e.p. 15. Lf3, Pe5 16. Lg2 is ook slechts schijn: 16. Da5! enz.

14. g6—g5
15. f2—f4 Pe6 × f4
16. Pe2 × f4 g5 × f4
17. Dd2 × f4 Kg8—h7

Nu is zwarts extra pion het pronkstuk van een goede stelling. Al het overige spreekt voor zichzelf.

18. Pc3—d5 Pc6—e5
19. 0—0—0 b7—b5

20. Pc5—e3
21. Pe3—f5
22. Kc1—c2
23. Lg2 f1
24. Dd4 × f5†
25. Lf1—e2
26. Td1—g1
27. Tg1—g2
28. Df5—f2
29. Tg2 × f2
30. d3 × c4
31. Tf2—f5
32. Kc2—b2
33. Kb2—a3
34. Th1—h2
35. Th2 h1
36. Tf5 × g5
37. Th1 g1
38. Tg1 h1†
39. Ka3—a4
40. Th1—g1
41. e4 × f5†
42. Ka4—a5
43. Tg1—g2
44. Le2—f1
45. Tg2—c2
46. Ka5 × a6
47. Ka6—b5
48. Kb5 × c5
49. Lf1 × g2
50. Tc2—c1

Wit geeft het op.

Tf8—g8
Dd8—f8
Ta8—a7
Lc8 × f5
Kh7—h8
Df8 h6
Dh6 e3
Ta7—a8
De3 × f2
b5 × c4
Kh8—h7
Kh7—h6
f7—f6
Tg8 g7
Ta8—g8
Tg7—g5
Tg8 × g5
Kh6 × h5
Kh5—g6
g4 g3
f6—f5
Kg6 × f5
Kf5—e4
Pe5—g6
Pg6 f4
Tg5 g6
d6—d5†
d5—d4
g3—g2
Tg5 × g2
Pf4—d3†

ZEVENDE RONDE

27 April 1946

T. D. van Scheltinga-L. Prins	1—0
A. Vinken-Chr. Doerner	1—1
C. H. O' D. Alexander-Dr. M. Euwe	0—1
P. Devos-W. J. Wolthuis	1—0
V. Soultanbeieff-Chr. Vlagsma	1—0

Met een zoo nauw aaneengesloten groep van prijscandidaten sprak het vanzelf dat in de zevende ronde geen halve maatregelen zouden worden genomen. Het resultaat is geweest dat zich zelfs bijna geen halve punten hebben voorgedaan. Een ware massa-veldslag speelde zich af op het bord van **Alexander** en **Euwe**, alwaar de geest van den ouden kapitein Evans werd opgeroepen uit een graf waaraan in onze dagen nog maar zelden een gedachte wordt gewijd. Het gambiet werd als een volkomen modern wapen gehanteerd, strategisch in den opzet van **Euwe's** verdediging, strategisch ook in dien van **Alexander's** aanval, desniettegenstaande in onloochenbare gambietstijl. Het is een mēlée geworden van dreigingen en contra-dreigingen, van tijdnood en fouten, en natuurlijk ook van tal van goede zetten en spitsvondige invallen. **Alexander** was zoo onfortuinlijk de laatste fout te maken en, in weerwil van al zijn tegenstand te elfder ure, aan onherstelbare leemten in zijn positie ten gronde te gaan. **Vinken** geloofde dat het tegen **Doerner** wel vanzelf zou gelukken en offerde gemoedereerd een pion zonder merkbare compensatie. Als de Luxemburger zich nu maar de moeite had genomen, diep over zijn zetten na te denken, zou het **Vinken** slecht zijn vergaan. Inplaats daarvan liep de partij in sneltreintempo op remise uit. Doerners in dit geval lichtzinnige snelheid was juist wat **Prins** tegen **Van Scheltinga** noodig zou hebben gehad. Uit een der vele variaties op Oost-Indisch ontstond een moeilijk positie spel waarin ieder aan een anderen kant zijn slag hoopte te slaan. De spanningen hielden elkaar in balans totdat **Prins**, in zijn onvrijwillige haast, het vereischte aantal zetten voor de tijdcontrole te voltooien, zich door eenige lukrake intimidaties liet overrompelen. Een moeilijk te besturen figurespel ontwikkelden **Devos** en **Wolthuis** uit een Meraner verdediging. Dit werd het derde geval van hevigen tijdnood dezen avond, maar ik geloof dat **Wolthuis** ook daarna in den zadel had kunnen blijven als hij er in was geslaagd zich uit zijn morele depressie te verheffen. Knap belegerings-, bekrond met rammelwerk, leverde **Soultanbeieff** tegen **Vlagsma** nadat deze zich ernstig in zijn bewegingen had laten belemmeren.

Stand na de zevende ronde: **Euwe**, 5½; **Vinken**, **Devos**, elk 4½; **Prins**, **Van Scheltinga**, elk 4; **Alexander**, **Soultanbeieff**, elk 3½; **Doerner**, **Wolthuis**, elk 2; **Vlagsma**, 1½.

Partij no. 31

Wit: T. D. van Scheltinga

Zwart: L. Prins

Konings-Indisch

1. d2—d4 Pg8—f6
2. c2—c4 g7—g6
3. g2—g3 c7—c5
4. Pg1—f3

Een goede methode. Vergelijk no. 19. Wit wil d4—d5 spelen zonder rekening te moeten houden met e7—e5

4. c5×d4
5. Pf3×d4 Pb8—c6
6. Lf1—g2 Dd8—b6
7. Pd4—c2 Lf8—g7
8. 0—0 d7—d6
9. Pb1—c3 Lc8—e6
10. Pc3—d5 Le6×d5
11. c4×d5 Pc6—e5
12. b2—b3 0—0
13. Lc1—b2 Tf8—c8

Er is geen groot krachtsverschil in deze stellingen. Wits kansen liggen op den konings-, die van zwart op den damevleugel, alwaar hij de eenige open lijn bezet houdt en waarop de meeste zijner batterijen zijn gericht. Wits looperspaar is in dit gesloten spel niet meer waard dan de compenseerende officieren aan den anderen kant. Wel kan wit bij gelegenheid een al te grooten vijandelijk invloed langs de c-lijn met Lh3 betwisten.

Dat het zwart is, die de meeste omzichtigheid in acht moet nemen vindt zijn oorzaak in de beperktheid der ruimte waarover hij beschikt. Daar staat tegenover dat zwart den tijd heeft om zoo noodig verdedigende zetten te doen, want zijn operaties op den damevleugel zijn verder gevorderd dan die van wit op den koningsvleugel.

Aanvankelijk kwijten beide spelers zich behoorlijk van hun taak. De tekstzet leidt een opstelling in die, na eenige onderbrekingen, zeven zetten later is voltooid en bedoeld is ter dwarsbooming van wits acties met

behoud van zwarts eigen vooruitzichten.

14. Lh2—d4 Db6—a5
- Beter dadelijk 14., Da6.
15. Pc2—e3 Tc8—c7
- Noch 15., b5? 16. Le5: noch
15., Pfg4 16. Pg4: Pg4: 17. Lg7: Kg7: 18. Lh3 zou hebben gebaat om wits paard van c4 weg te houden.
16. f2—f4 Pe5—d7
17. Pc3—c4 Da5—a6
18. e2—e4 b7—b5
19. Pc4—e3 Pf6—e8
20. e4—e5

Een riskante onderneming waarmee de wit zijn pionnen centrum en ergo zijn terreinmeerderheid in de waagschaal stelt. Het sterkst was m.i. 20. Tf2 of 20. Te1, om te trachten met Lf1 en het bestoken van b5 weer veld c4 in bezit te krijgen. Nopens de gecompliceerde situatie, die daaruit had kunnen ontstaan zou het moeilijk zijn geweest voorspellingen te doen. Nu daarentegen geraakt wit in het nadeel.

20. Ta8—b8
21. e5—e6

Sinds zwarts laatsten zet dreigde de5: (dat eerst wegens d5—d6 zou hebben gefaald) en dus moest pion e5 wel een zet doen.

21. f7×e6

Onder geen beding had zwart veld d5 voor witte stukken toegankelijk mogen maken. Juist was 21., Ld4: 22. Dd4: dank zij de c-lijn met een veelbelovend spel voor zwart.

22. Lg2—h3

Waarom dan nu in troebel water visschen? 22. de6: Ld4: 23. Dd4: Db6 24. Dd2! was volmaakt gunstig voor wit.

22. Pd7—f8

Zwart wijkt eveneens van het rechte pad af. Er was tegen 22. e6—e5 niets ernstigs in te brengen, integendeel, zwart zou er den pion

in alle veiligheid mede hebben behouden.

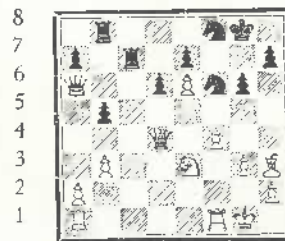
23. d5×e6

Veel beter was 23. Le6†. Nu wordt de zaak weer twijfelachtig.

23. Lg7×d4
24. Dd1×d4 Pe8—f6

Stelling na 24. Pe8—f6

ZWART

A B C D E F G H
WIT

Wat nu? Zwart beheerscht nog altijd de c-lijn en zou pion e6 niet voorloopig druk op zwarts spel oefenen dan zou de rol van voortrekker slechts zijn geëindigd in zorgen om zijn behoud.

Een rechte koers zou zijn het vestigen van compensatie op de c-lijn, bijvoorbeeld 25. Tfc1, Tbc8 (25., Tc1† 26. Tc1: Da2, komt wegens 27. Tc7 niet in aanmerking) 26. Tc7: Tc7: 27. a4, ba4: 28. Ta4: De2 29. Pc4 of 29. Tc4 met groote waarschijnlijkheid van remise.

25. g3—g4 ? !
Pas tijdens het analyseeren heb ik bemerkt — en het kostte mij hoeve mijn oogen te gelooven — dat hevige tijdnood mij de en-prise-positie van pion e6 voorbij had doen zien. Waarschijnlijk heeft ook van Scheltinga er niets van bemerkt, evenmin als verscheidene competente critici of de toeschouwers in de zaal. Zoo stooft het schaakspel zijn beoefenaars koolen.

Een merkwaardig toeval wil dat 25., Pe6: wit niet eens zeer snel noodlottig zou zijn geweest. Vandaar het uitroepsteeken om het vraagsteeken te vergoelijken. Dat zwart zich op 25., Pe6: 26. Dd3, Pc5 mitsgaders Dc8, respectievelijk 25., Pe6: 26. Dd2, g5 27. fg5: Pe4 had moeten inlaten, daarover kan natuurlijk geen spoor van twijfel bestaan.

25. Da6—b6?

Laatste en beslissende fout in dit van fouten wemelende fragment. Nu wordt zwart volslagen geruineerd, en wel door g4—g5 in combinatie met Pd5, f4—f5 en het binnendringen der toren(s).

26. Dd4×b6 a7×b6
27. g4—g5 Pf6—e4
28. Pd3—e5 Tc7—a7
29. Ta1—d1 Kg8—g7
30. Tf1—e1 Pe4—c5
31. b3—b4 Pc5—a4
32. Td1—d2 Tb8—c8
33. Te2—f2 Tc8—c4
34. f4—f5 g6×f5
35. Tf2×f5 Pe8—g6
36. Tf5—f7† Kg7—g8
37. Pd5—f6† e7×f6
38. Tf7×a7

Zwart geeft het op.

Partij no. 32

Wit: A. Vinken Zwart: Chr. Doerner

Weensch

1. e2—e4 e7—e5
2. Pb1—c3 Pb8—c6
3. Lf1—c4 Pg8—f6
4. f2—f4

Aan optimisme geen gebrek! Als wit 4. d3 te saaf vond had hij 4. Pf3 kunnen spelen, dat ook ondernemend maar weinig riskant is.

4. Pf6×e4
5. Pg1—f3

Andere zetten dan deze poging tot gambiet zijn niet beter.

5. Pe4—d6

Psychologisch en tactisch heel

goed, maar er zal ook wel niets tegen
5. Pc3: 6. dc3:, dc3:, ef4: zijn.

6. Dd1—e2

6. Lb3 dan 6., ef4: en zwart
lacht in zijn vuistje.

6.	Pd6×c4
7. De2×c4	d7—d6
8. d2—d4	Pc6×d4
9. Pf3×d4	e5×d4
10. Dc4×d4	c7—c6
11. 0—0	

Beter 11. Le3. Veel commentaar
bij een krachtsverschil van extra pion
plus twee loopers tegen looper en
paard is een open stelling, is trou-
wens overbodig.

11.	Dd8—h6
12. Dd4×b6	a7×b6
13. Lc1—e3	b6—b5
14. Ta1—e1	f7—f6
15. f4—f5	Ke8—f7
16. a2—a3	Lc8—d7
17. g2—g4	h7—h6
18. h2—h4	Lf8—e7
19. Pc3—e4?	

Nog een fout. Maar wat wil wit
op den duur ondernemen tegen d6—d5
en b5—b4?

19. d6—d5?

Alweer geen prettige taak voor
den analysator: te veel elementaire
fouten. Zwart verzuimt te profiteeren
van de gelegenheid met 19., Ta4,
20. Lc1, d5 21. Pf2, Tc4 gevolgd
door Lc5 korte metten te maken.

20. Pe4—c5 Lc7×c5?

Een zeer slechte partij. Met 20.
...., Lc8 had zwart nog alle troe-
ven in handen kunnen houden. Onge-
lijke loopers brengen de kans op een
beslissing tot het uiterste terug.

21. Le3×c5	Th8—e8
22. Kg1—f2	Te8×e1
23. Tf1×e1	Ta8—e8
24. Te1×e8	Kf7×e8
25. Kf2—f3	

Onnoodig risico. Na 25. h4—h5
had gevoeglijk tot remise kunnen
worden besloten.

25.	h6—h5
26. Lc5—f2	h5×g4†
27. Kf3—f4	

Anders zou wit de partij toch nog
hebben verloren (27. Kg4:, g6).

27.	Ke8—f7
28. h4—h5	g4—g3
29. Lf2×g3	c6—c5
30. c2—c3	d5—d4
31. c3×d4	c5×d4
32. Lg3—f2	d4—d3
33. Lf2—e1	Kf7—e7
34. Kf4—e4	Ld7—e8
35. h5—h6	g7×h6
36. Ke4×d3	Le8—c6
37. Le1—b4†	Ke7—d7
38. Kd3—e3	h6—h5
39. Lb4—e1	Kd7—d6
40. Ke3—f4	Lc6—d5

en remise na wits 44sten zet.

Partij no 33

Wit: C. H. O'D. Alexander

Zwart: Dr. M. Euwe

Evans-gambiet

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pb8—c6
3. Lf1—c4	Lf8—c5
4. b2—b4	Lc5×b4
5. c2—c3	Lb4—e7
6. d2—d4	Pc6—a5

De bijna twee eeuwen oude kapi-
tein Evans, zonder haart en in shorts!
Zoowel het beginsel: gambietpion
teruggeven, als de uitvoering (7. Pe5:
Pc4: 8. Pc4:, d5) is bij uitstek van
onze dagen.

7. Lc4—d3 d7—d6

In de hoop op een aangenaam speel-
baar spel na 8. de5:, de5: 9. Pe5,
Lf6 10. Pf3. Pc6. De zwartspeler
heeft deze zienswijze later herroepen
en in plaats van den tekstzet 7.,
ed4. 8. cd4:, d5 aanbevolen.

Wat Alexander betreft, die blijft
den gambietpion versmaden.

8. Dd1—a4†	c7—c6
9. Lc1—a3	

Om na 9. Pf6 met 10. de5:
de5:, 11. Le7: den koning het vrije
veld in te jagen. Niet meer dadelijk
9 de5: de5: 10. Pe5: wegens 10.
f6.

9.	b7—b5
10. Da4—c2	Dd8—c7

Volgens dr. Euwe was in plaats
van dezen of den volgenden zet
f7—f6 aan te bevelen, ter blijvende
bevestiging van het steunpunt e5.

11. Pb1—d2	Pg8—f6
12. La3—b4	Pa5—b7

Merk op dat zwart hierna den
steunpost op e5 zal moeten prijsgeven.
De zwartspeler beveelt in plaats
van den tekstzet 12., Pd7 aan.

13. c3—c4

Dreigt cb5:, terwijl de opening van
lijnen 13., bc4: 14. Pc4: zwart
onmogelijk ten goede kan komen

13.	a7—a5
14. Lb4—c3	b5—b4
15. 15. Lc3—b2	e5×d4

Anders (15., Pd7) zou e5
met 16. c5 zijn ondermijnd.

16. Lb2×d4	c6—c5
17. Ld4—b2	a5—a4
18. Ta1—b1	Pf6—g4

Ontzenuwt e4—e5 ten koste van
den buit. Een andere mogelijkheid
was 18., Le6 19. e5, de5: 20.
Le5:, Pd6, aangegeven door dr. Euwe.

19. Lb2×g7 Th8—g8

20. Lg7—b2

Beter 20. La1.

20.	Pg4—e5
21. Pd2—f1	Pb7—d8

Niet 21., Tg2: wegens 22.
Pe5: gevolgd door Pg3 en Lf1.

22. Pf1—e3	Pd8—c6
23. Pf3×e5	d6×e5
24. 0—0	Dc7—d6

25. g2—g3 ?

Noodzakelijk was 25. De2: nu wor-
den zwarts pionnen een sterk sto-
rende bedreiging.

25. b4—b3

26. Dc2—e2	
26. ab3: dan 26., Pb4.	
26.	a4—a3

In aanmerking kwam ook Pc6—b4.

27. Lb2—c3	b3—b2
28. Pe3—d5	Le7—d8
29. f2—f4	Lc8—g4
30. De2—d2	

Ten einde na 30., h5 31.
f5 veld h6 te controleeren; op den
tekstzet had zwart met dadelijk 30.
...., Dh6 moeten reageeren, maar
hij verzuimt dit en komt in het na-
deel.

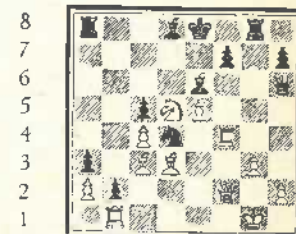
30.	e5×f4
31. e4—e5!	Dd6—h6
32. Tf1×f4	Lg4—e6

Dreigt Lg5, wat eerder zou zijn
weerlegd met Tg4:, Ld2:, Tg8:†,
Kd7 Lf5†; zwart behoeft 33. Pf6†
wegens 33., Lf6: benevens Td8
niet te vreezen.

33. Dd2—f2	
33. Dg2 is niet minder sterk.	
33.	Pe6—d4

Stelling na 33., Pe6—d4

ZWART

A B C D E F G H
WIT

Voor de bescherming van c5 on-
vermijdelijk, zie 33. Lg5 34. Tf6!,
waarna wit de eventualiteit Dc1†
met Le1 kan afdoen.

34. Lc3×d4 ?
Beide meesters waren genoodzaakt

zeer snel te spelen. Wit had het paard nog met rust moeten laten en zijn stelling met 34. Tf1 versterken: dreiging Ld4: zoowel als Tf7:; daartegen was een geheel bevreemdende voortzetting moeilijk te vinden.

34. c5×d4
35. Df2×d4 ?

De beslissende fout. Wegens de dreiging Ld5: benevens Lg5 en Le3 moest wit den d-pion doen verdwijnen maar nemen met den toren zou hem alsnog kansen hebben geboden, bijvoorbeeld 35. Td4:; Dcl1†. 36. Kg2, Tc8 (dreigt Tc4). 37. Pf6†, Lf6:; 38. ef6:.

35. Le6×d5
36. Dd4×d5

36. cd5: dan 36., Lb6.

36. Dh6×f4
37. Ld3×h7

Of 37. Da8:; De3†.

37. Df4—e3†

Het eenvoudigst was 37., Dcl1† omdat zwart zich daarna nog slechts om Ta 8 behoeft te bekommeren.

38. Kg1—g2 Tg8 b8

39. Dd5—c6†

Bijna ging 39. Tel (39., Del1†? 40. Dc6† en eeuwig schaak), maar zwart kan de moeilijkheid oplossen met 39., b1D! 40. Te3:; Dh7:; aangegeven door dr. Euwe.

39. Ke8—f8

40. Dc6×a8 De3—d2†

41. Kg2—f1 Th8×h7

Of ook 41., Kg7.

42. Da8×a3† Ld8—e7

43. Da3×b2 Dd2—d3†

44. Kf1—e1 Dd3—e4†

45. Ke1—f1 De4—h1†

46. Kf1—e2 Th7×h2†

47. Ke2—e3 Le7—c5†

48. Ke3—f4 Th2—f2†

49. Db2×f2 Dh1—h6†

50. Kf4—f3 Dh6—c6†

Wit geeft het op. Weer een ongevoon moeilijke partij.

Partij no. 34

Wit: P. Devos

Zwart: W. J. Wolthuis

Meraner

1. c2—c4 c7—c6
2. d2—d4 d7—d5
3. Pg1—f3 e7—e6
4. Pb1—c3 Pg8—f6
5. e2—e3

De na Denker-Botwinnik (V.S. Sowjet Unie, radiomatch 1945) opnieuw onder de aandacht gebrachte variant 5. Lg5, dc4: 6. e4, b5 7. e5, h6 8. Lh4, g5 9. Pg5: is te Maastrecht niet éénmaal voorgekomen.

5. Pb8—d7
6. Lf1—d3

Zoals theoretisch bekend zou zwart na 6. Lb3, b4 7. Pe2 (7. Pa4, La6) 7., c5 geen groote hindernissen ontmoeten.

6. d5×c4

7. Ld3×c4 b7—b5

8. Lc4—b3 a7—a6

9. e3—e4 c6—c5

10. e4—e5 c5×d4

11. Pc3×b5 Pf6—g4

Volgens actuele opvattingen is de geheele variant riskant voor zwart. Vooral het overbekende 11., Pe5: 12. Pe5:; ab5: 13. Df3 enz.

12. Pa5×d4

Vasja Pirc, de Zuidslavische meester, beveelt 12. Pd6† aan.

12. Dd8—a5†

Ook 12., Pge5: (Eliskases-Spielmann, Noordwijk 1938) staat (wegens 13. Le4) niet hoog aangeschreven. Als het minst verwerpelijk geldt nog 12., Lb7.

13. Lc1—d2 Da5—d5

14. Dd1—e2 Lc8—b7

15. Ld3—c4 Dd5—e4

Tot zoover Vlagsma-Koomen, Beverwijk 1946. Ofschoon wit den extrapion niet rechtstreeks kan behouden (16. De4:; Le4: 17. Lf4, Lc5 18. Td1, Lf3:) geven ontwikkelingsvoorsprong en pionnenmeerderheid op den damevleugel hem de beste kansen.

16. De2×e4 Lb7×e4

17. 0—0 Pg4×e5

18. Pf3×e5 Pd7×e5

19. Lc4—b3

Dreigt Tel zoowel als La4†. Niet

19. Le6:; fe6: 20. Tel wegens 20.

..... Pc4.

19. Lf8—d6

20. Tf1—e1 Le4—b7

21. Ld2—c3

Zwarts moeilijkheden zijn onoverkomelijk: er dreigt Pe6:

21. Pe5—d3

Hij verkoopt zijn huid zoo duur mogelijk. Na 22. Te3, Pc5 23. Pf5, Lf8 zou er veel te bewijzen overblijven.

22. Pd4—f5 Ld6—c5

22., Lf8 kost wegens 23.

Tad1! een paard (23., Pc1. 24.

La4†)

23. Pf5×g7† Ke8—f8

Naar d8 of d7 zou de koning in de penning van het paard wandelen (Td1) en naar e7 in een onaangenaam schaak: 24. Pf5†, Kf8 25. Lh8:; Lf2† 26. Kf1, Le1: 27. Pd6 en de dreigingen Lc4 en Tel: komen hem op een pion te staan.

De geheele combinatie stelt hooge eischen aan de nauwkeurig- en doelvastheid der berekening.

24. Pg7×e6

Wit moet zich haasten, Th8—g8 voor te zijn.

24. f7×e6

25. Lc3×h8 Lc5×f2†

26. Kg1—f1 Lf2×e1

27. Lh3—c4 Le1—h4?

Hoe ingewikkeld deze schijnbaar eenvoudige stand is blijkt uit het aantal volkomen redelijke mogelijkheden waaruit zwart kan kiezen.

I. 27., Ke7 28. Ld3:; Th8:

29. Tel:

II. 27., Td8 28. Ld3:; Td3:

29. Tel:; Td2 30. Te6:; Tg2: 31.

Th6, Ld5 32. Ta6:

III. 27., Pb2: 28. Lb2: mitsgaders Le6:

IV. 27., Pf4 28. g3, Lg3:

(of 28., Ld2 29. gf4:; Lf4: 30. Le6:; Ke7 31. Tel) 29. hg3:

In al deze gevallen berust de leiding bij wit, maar in II en vooral IV benadert de kans op remise toch wel 80%.

28. Lc4×d3 Ke8—e7

29. Lh7—d4 Ke7—d6

29., h6 was noodig.

30. g2—g3

En wit had dadelijk moeten nemen. Tijdnood zal wel de oorzaak zijn van al deze onnauwkeurigheden.

30. Lh4—g5

31. Ld3×h7 e6—e5

32. Ld4—c3 Ta8—h8

33. Ta1—d1† Kd6—e6

34. Td1—e1 Lg5—f6

35. Lh7—d3 Th7×h2

Nu is het eindspel moeilijker dan ooit.

36. Tel—e2 Th2—h1†

37. Kf1—f2 Th1—h2†

38. Kf2—e1 Th2—h1†

39. Ke1—d2 Lb7—f3

40. Te2—e1 Th1—h2†

41. Kd2—e1 Lf3—d5

42. Kc1—b1 Th2—g2

Ook 42., Lb7 kwam in aanmerking.

43. Ld2×a6 Tg2×g3

44. La6—c8† Ke6—d6

45. Lc8—f5 Ld5—c4

46. Lf5—c2 Tg3—g2

47. Lc3—b4† Kd6—e6

48. a2—a4 Tg2—e2

49. Tel×e2 Lc4×e2

50. Lb4×c3 Ke6—d5

51. b2—b4 Lf6—e7

52. Kc1—b2 Le7×b4?

Jammerlijke misvatting. Het is niet te zien hoe wit na 52., Lc4 en e4—e3—c2 ooit verder had moeten komen, daar zwart zich het offer van een looper tegen twee pionnen natuurlijk wel kan veroorlooven.

Over tegenslagen heeft Devos in Maastrecht niet te klagen gehad!

53. Lc3×b4 Le2—f3

54. Kb2—c3 Kd5—c6

Wolthuis capituleerde zonder de partij te hervatten.

Wit: V. Soultanbeieff

Zwart: Chr. Vlagsma
Slavisch

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	c7—c6
3. Pg1—f3	Pg8—f6
4. e2—e3	e7—e6

Aangaande 4., Lf5 loopen de meeningen zoowel als ervaringen uiteen. Zooveel is echter wel waarschijnlijk, dat wit deze variant desgewenscht altijd in remise zou kunnen laten eindigen.

5. Lf1—d3

Geheel overeenkomstig de geldende opvattingen is het Meraner complex den witspeler welkom terwijl het door den ander wordt vermeden. Vandaar de tekstzet en het achterwege blijven van zetten zooals 5., a6 of (na 5., Pd7) 6., dc4: samen met b5. Maar ook wat zwart antwoordt heeft op grond van ervaringen nog geen burgerrecht kunnen verwerven.

5.	Pb8—d7
6. 0—0	Lf8—e7
7. Pb1—c3	0—0
8. e3—e4	

Voor het zoo lang mogelijk handhaven van den druk op zwarts stelling beveelt de theorie 8. b3 aan.

8.	d5×e4
9. Pc3×e4	Dd8—c7

Bogol-joebow (1. d2—d4!) en Euwe (Openingen) verkiezen 9., b6 gevolgd door Lb7 en c5.

10. Lc1—g5	Tf8—e8
11. Dd1—c2	Pf6×e4

Dadelijk 11., h6 was goed genoeg, het moet te langen leste toch gebeuren. Maar moeilijkheden met de ontwikkeling van Lc8 waren niet meer te vermijden.

12. Ld3×c4	Pd7—f8
13. Ta1—d1	Le7×g5
14. Pf3×g5	h7—h6
15. Pg5—f3	b7—b6
16. Tf1—e1	Lc8—b7

17. Dc2—c3

Ta8—d8

Laatste voorbereiding van c6 c5, dat zonder den tekstzet de d-lijn zou hebben gekost: 17., c5 18. Lb7, Db7: 19. dc5, bc5: 20. Td6 enz.

18. c4—c5

Soultanbeieff is altijd bereid tot een experiment dat met zijn ondernemen stijl en opvattingen strookt. Zijn partijen zijn grootendeels aantrekkelijk en men kan slechts betreuren dat zijn vindingrijkheid en moed geen beter lot beschoren zijn geweest. Een opmerking die trouwens niet voor de onderhavige partij geldt.

Wat nu het experiment betreft: Lb7 wordt van de beschikking over de diagonaal c6 h1 beroofd, terwijl veld d5 aan de zwarte stukken wordt prijs gegeven.

18.	Pf8—d7
19. b2—b4	Pd7—f6

Merk op dat zwart zich niet met 19., e5 kon bevrijden (20. de5!).

20. Pf3—e5

Tegen c6 gericht, maar ook tegen Df4 als antwoord op 20. Lb1.

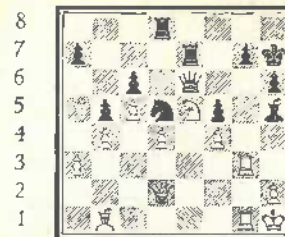
20., b6—b5

Dit zal wel de grondslag van zwarts nederlaag zijn, want de aanval dien wit nu gaat ophouwen geeft een indruk van onweerstaanbaarheid. Noodig was 20., Pe4: 21. Te4, Td5, een zoo min mogelijk lijdelijke houding.

21. Le4—b1	Pf6—d5
22. Dc3—c2	f7—f5
23. Dc2—d2	Lb7—c8
24. g2—g4	Te8—f8
25. g4×f5	e6×f5
26. a2—a3	Tf8—f6
27. f2—f4	Lc8—e6
28. Tel—e2	Le6—f7
29. Td1—e1	Lf7—h5
30. Te2—g2	Kg8—h8
31. Lb1—a2	Kh8—h7
32. Kg1—h1	Tf6—e6
33. Tel—g1	Te6—e7
34. La2—b1	Dc7—c8
35. Tg2—g3	Dc8—e6

Stelling na 35., Dc8—e6

ZWART

A B C D E F G H
WIT

36. Dd2—g2	Ta8—g8
37. Dg2—h3	g7—g6
38. Pe5×g6	Lh5×g6
39. Tg3×g6	Tg8×g6
40. Lb1×f5	Pd5×f4
41. Tg1×g6	De6×g6
42. Lf5×g6	Kh7×g6
43. Dh3—g4†	

Zwart geeft het op. Keurige strategie.

Voor deze partij werd aan Soultanbeieff de eerste schoonheidsprijs toegekend.

ACHTSTE RONDE

28 April 1946

Chr. Vlagsma-T. D. van Scheltinga	0-1
W. J. Wolthuis-V. Soultanbeieff	0-1
Dr. M. Euwe-P. Devos	1-0
Chr. Doerner-C. H. O' D. Alexander	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
L. Prins-A. Vinken	1-0

Het schaakspel verwezenlijkt menige illusie maar doet er ook menige in rook vervliegen. Bijna al die deelnemers die zich voor wat betreft de achtste ronde het sterkst illusies hadden gemaakt zijn bedrogen uitgekomen. Devos b.v. was de eenige die Dr. Euwe nog kon inhalen en binnen het bereik der andere concurrenten houden. Misschien had hij gehoopt ook dezen tegenstander Siciliaansch te kunnen foppen. Maar wie er ook gefopt werd, Euwe niet. Het was Devos, die, bij verrassing aan het stuur gekomen, zichzelf fopte met een verren witten pion, veroverd op kosten van zijn goede stelling die hij ook verder niet behoorlijk verdedigde. Kort en krachtig verzekerde Euwe zich reeds nu van den eersten prijs. Doerners illusie was het winnen van althans één partij in dezen wedstrijd. „Belgen en Nederlanders vertegenwoordigen slechts even kleine naries als mijn eigen land”, had hij schertsend opgemerkt. „hen verslaan boezemt mij minder belang in dan een overwinning op Groot Brittanië”. Maar Groot Brittanië heeft voor heeter vuren gestaan en Doerner moest na een verre van boeiend remiseprocédé ten slotte nog oppassen dat Alexander hem in het pionneindspel niet te slim af was. En dan Vlagsma, die met niet minder dan $3\frac{1}{2}$ punt mocht thuiskomen! Hij lokte Van Scheltinga uit de gesloten Spaansche verdediging in een valstrik en zou de partij met een paar ferme zetten hebben gewonnen als..... ja als? Wie kan verklaren waarom twintig zetten goed zijn en juist die eene waarvan alles afhangt, slecht? Hoe het zij, Van Scheltinga voer er wel bij en werkte zich na nog eenige schermutselingen naar de tweede plaats. Zeer hevig bestreden elkaar Wolthuis en Soultanbeieff. De voornaamste scènes waren hier een moeilijke opening (anti-Meraner), een eerst onweerstaanbare, later alleen nog maar kansvolle aanval op Soultanbeieff's koning, de verovering van zwarts koningin, en een eindspel waarin de dame machteloos bleek te zijn tegen toren, paard en vrijen pion, niet zoo machteloos trouwens als zij in Wolthuis' handen werd: de partij ging slechts door onvoorzichtigheid verloren. Prins kon den pion dien Vinken na een Fransche verdediging aanbod op een snelle nederlaag te ontgaan, moeilijk anders beschouwen dan als uitstel van executie. Maar het eene dozijn zetten volgde het andere, de eene officier na den anderen werd geruild — en een beslissing bleef uit, hoewel wits pluspion altijd door op het bord bleef prijken. Pas den volgenden morgen liet Vinken zich, en toen bereids onnoodig, verschalken.

Stand na de achtste ronde: Euwe, $6\frac{1}{2}$; Prins, Van Scheltinga, elk 5; Devos, Soultanbeieff, Vinken, elk $4\frac{1}{2}$; Alexander, 4; Doerner, $2\frac{1}{2}$; Wolthuis 2; Vlagsma, $1\frac{1}{2}$.

Partij No. 36

Wit: Chr. Vlagsma

Zwart T. D. van Scheltinga

Spaansch

1. e2--e4	e7--e5
2. Pg1--f3	Pb8--c6
3. Lf1--b5	a7--a6
4. Lb5--a4	Pg7 f6
5. 0--0	Lf8 e7
6. Tf1 e1	b7--b5
7. La4 b3	d7--d6
8. c2--c3	0--0
9. h2 h3	Pc6--a5
10. Lb3--c2	c7--c5
11. d2--d4	Dd8--c7
12. Pb1--d2	c5 x d4
13. c3 x d4	Pa5--c6
14. d4--d5	Pc6 b4
15. Lc2 b1	a6--a5
16. a2--a3	Pb4--a6
17. b2--b4	a5 x b4
18. a3 x b4	Lc8 d7
19. Lc1--a3	Pa6 x b4
20. Pd2--b3	Ta8--a4
21. Dd1--d2	Pb4 a6
22. Pf3 x e5	b5--b4
23. Pe5 x d7	Pf6 x d7
24. La3 b2	Ta4 x a1
25. Lb2 x a1	Le7--f6
26. Pb3--d4	Dc7 b6
27. Lb1--c2	Pd7--c5
28. Te1--b1	Tf8--e8
29. f2--f3	Te8--b8
30. Kg1--h1	Tb8--b7
31. f3--f4	g7--g6
32. Dd2 e3	Pc5--d7
33. Lc2--a4	Pa6--c5
34. La4--b5	Db6--a5
35. Lb5--c6	Tb7--b6
36. Te1--c1	Da5 a3
37. Te1--e1	Da3 x e3
38. Te1 x e3	Tb6--a6
39. La1--b2	Ta6--a2
40. e4--e5	Ta2 x b2
41. e5 x f6	Pd7 x f6
42. f4--f5	Pf6--e4
43. f5 x g6	h7 x g6
44. Pd4 e6	b4 b3
45. Pe6 x c5	Pe4 x c5
46. Te3--e8†	Kg8--g7
47. Te8--b8	Kg7--f6
48. Lc6--e8	Tb2--d2

49. Le8--b5

50. Lb5--f1

51. Tb8 x b2

52. Kh1--h2

53. Tb2--f2†

Td2--d1

Te1 d1

Td1 x f1†

Tf1--d1

Kf6--g7

Wit geeft het op.

Partij no. 37

Wit: W. J. Wolthuis

Zwart: V. Soultanbeieff

Anti-Meraner

1. d2 d4	d7--d5
2. c2--c4	e7--e6
3. Pb1--c3	c7--c6
4. e2 e3	Pg8--f6
5. Pg1--f3	Lf8--e7

Vergelijk met no. 35. Gedurende den oorlog heeft Aljechin de onderhavige variant in Deutsche wedstrijden toegepast en is er als wit eens het slachtoffer van Junge mede geworden. Pb8 achterhouden, zooals Soultanbeieff in dit geval doet, verdient overweging omdat er voorloopig een tempo mede kan worden gespaard.

6. Lf1--d3	0--0
7. 0--0	b7--b6

Met 7., Pbd7 zou een stelling van no. 35 zijn bereikt. In die stelling (pion b7, paard d7) moet 8. De2 worden beantwoord met 8., dc4: 9. Lc4, b5 10. Ld3, b4 gevolgd door c5.

Nu het paard op b8, de pion op b6 staat, is er geen reden waarom wit zich niet op 8. De2 zou inlaten.

8. Dd1--e2 Pb8--d7

Zwart is in een bescheiden vertakking verzeild geraakt, waarin wit met b2--b3, Lb2, Tad1, Pe5, f2--f4 enz. een aanval kan opbouwen, (Euwe, Openingen III). Sterk in aanmerking kwam daarom 8., Lb7 (i.p.v. 8., Pbd7), en dan c6--c5.

9. Tf1--d1

Gelijk gezegd: 9. b2--b3 is het aangewezen middel. Nu komt wit te laat om den tegenstoot in het centrum op te vangen.

9. Dd8—c7
10. b2—b3
10. cd5: kwam in aanmerking.
10. e6 e5
11. c4×d5

Om na 11. Pd5: met 12. Pd5: en na 11. cd5: met 12. Pb5, Db8 13. de5:, Pe5: 14. Pe5: De5: 15. Lb2 voort te zetten, Dadelijk 11. de5: zou wegens 11. dc4: tot niets hebben geleid.

11. Le7—b4!

Zoo weet zwart een geïsoleerden pion d5 te vermijden. Op 12. Lb2 volgt nu 12. Lc3: 13. d6 (13. Lc3: dan 13. e4) 13. Dd8 (niet 12. Dd6: wegens 14. de5: dreigend Lh7:†) 14. de5:, Lb2: 15. Db2:, Pd5 en het tekort aan materiaal moet zich op den duur wreken. Hetzelfde geldt voor 12. dc6:, Lc3: 13. cd7:, dreiging La1: zoowel als e5—e4.

12. d5—d6! Lb4×d6

Natuurlijk weer niet 12. Dd6: wegens 13 de5:, dreiging Lh7:†. Verder zou op 12. Dd8 13. Pe4! hebben kunnen volgen.

13. Lc1—b2 e5×d4

Wilde zwart het spel onduubbelzinnig vereffenen dan zou hij 13. Tfe8 hebben gedaan, bijvoorbeeld 14. de5: (er dreigde ed4:, zoowel als e4) 14. Pe5: 15. Pe5:, Le5: h3, c5! enz.

De tekstzet bezorgt wit een geïsoleerden pion, die echter onuitgedaagd in het centrum heerscht en zoo de drijfveer wordt van allerlei ondernemingen.

14. e3×d4 Tf8—e8

15. Dd2 c2 Pd7—f8

Beter 15. Lb7 om hetzij via a7—a6, hetzij via Tac8 en Db8 zoo spoedig mogelijk tot c6 c5 te geraken.

16. Pf3—e5!

Wolthuis laat er geen gras over groeien, waarschijnlijk gedreven door het vooruitzicht van Lg4, of na 16. h3, bijvoorbeeld 16. Le6 en Pd5.

Er dreigt zeer onaangenaam Pe4. En 16. Le5: 17. de5: De5: (17. Te5: 18. Pb5) faalt wegens 18. Pe4, De6 19. Pg5, Dg4 20. Lf6:, g6: 21. Ph7:, Ph7: 22. Lh7:† enz.

16. Lc8—b7

17. Ta1—c1

Dreigt Ph5. M.i. was dadelijk 17. Pe4, Pe4: 18. Le4: 't sterkst, omdat op 18. c5 19. Lb7:, Db7: 20. Pe4 had kunnen volgen.

17. a7—a6

17. Tac8 18. Lf5, Pe6 19.

Pe4. Zie ook 17. Le5: 18. de5:, De5: 19. Pe4, Df4 20. Pd6 enz.

18. Pc3—e4 Pf6×e4

19. Ld3×e4 Ta8 c8

Waarom? Met 19. c5 had zwart zich volledig kunnen bevrijden, want 20. Lb7:, Db7: 21. Pe4 behoefde hij wegens 21. Lf4 niet langer te duchten.

20. Le4 f5 Ld6×e5

21. d4×e5

Niet 21. Lc8: wegens 21. Lh2:† 22. Kh1, Tc8: 23. g3, Lg3: enz., een kwestie van tellen.

21. Tc8—d8

Met geoefende behendigheid heeft zwart het ergste weten te vermijden, maar dat wit met twee loopers en een reeds prominente meerderheid van pionnen op den koningsvleugel de zwaarste helft van de schaal inneemt kan niet worden betwijfeld. Juist bij den ingang van dit stadium neemt wit zijn kansen echter niet het scherpst waar.

22. Td1 d3

Een nuttelooze zet, waarmede kostbare invloedssferen verloren gaan. Reusachtig werk was 22. Dc3! dreiging Td6!, waartegen een passende verdediging op den duur toch wel heel moeilijk zou zijn geweest.

22. Td8×d3

23. Dc2×d3 Te8—d8

24. Dd3—c3 c6—c5

25. Tc1—e1

Tegen Dc6 gericht. Wit heeft nog altijd de leiding al zijn kansen dan gedaald.

25. Pf8—e6

26. Dc3 h3

Wit mag niet toestaan dat het paard de kleinheid van zijn actieradius compenseert door zich in een centrale positie (d4) te nestelen.

26. Pe6—f8

27. Dh3—c3 Pf8—e6

28. Dc3 h3 Pe6—f8

29. Lb2—c3

Voorbereiding van f2—f4 waartegen natuurlijk Td2 moet worden verijdel.

29. Lb7—c8

30. Lf5×c8 Td8×c8

31. f2—f4 b6—b5

Zwarts pionnenmeerderheid bezit wel opmarsch-, maar niet gelijk die van wit, aanvalswaarde. Toch legt Soultanbeieff het volle gewicht van zijn tegenspel in dezen troef.

32. f4 f5 b5—b4

33. Lc3 d2

Veel sterker was 33. Lb2, dat zwart tot een zeer passieve houding zou hebben genoodzaakt (33. c4? 34. bc4:, Dc4: 35. Tc1 of 33. Td8 34. Dg4, Td2? 35. e6, fe6: 36. fe6:, Dc7 37. Lg7:).

De verdediging had dan in een opstelling zooals 33. Te8 34. Dg4, a5 moeten worden gezocht, maar hoeveel kans van slagen dit heeft worde in het midden gelaten.

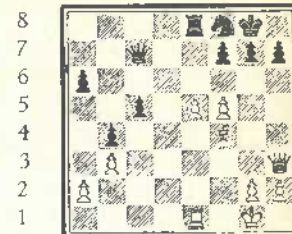
33. Tc8—e8

Daarmede is de situatie fundamenteel gewijzigd. Wegens den aanval op e5 kan wit c5 c4 niet verhinderen (34. Dg3, c4 35. Lb4:, Db6†, respectievelijk 34. Dc3, Pd7 35. e6, fe6: 36. fe6:, Pf8 enz.) zoodat zwarts strategie heeft gezegevierd, zij het ook slechts voor wat betreft herstel van het evenwicht (en dat nog langs ravijnen!).

34. Ld2—f4

Stelling na 34. Ld2—f4

ZWART

A B C D E F G H

WIT

34. c5—c4!

Beide zijden in volle combinatoire actie, die ook zonder commentaar gemakkelijk te volgen is.

35. e5—e6 Dc7×f4

36. e6×f7† Kg8×f7

37. Dh3—b5† g7—g6

38. f5×g6† h7×g6

39. Dh5—d5† Pf8—e6

40. Te1—f1 Df4×f1†

41. Kg1×f1 c4—c3

Deze pion is — o. glorie! — de rem op al wits acties. Zie bijvoorbeeld 42. Db7†, Te7 43. Db4:, Tc7 44. Da3, c2 45. Dc1, g5 46. g3 (of 46. Ke2, Pf4† 47. Kd2, Td7† 48. Ke3, Td3† 49. Ke4, Tc3 enz.) 46. Tc3, 47. Ke2, Pc5 en wit mag tevreden zijn met elke score grooter dan nul.

42. Dd5—f3† Kf7—g8

43. Df3 e4 a6—a5

Het is nu kennelijk zwart die een poging wil wagen, want 43. Kf7 44. Db4:, Tc8 zou ongeveer tot bekende varianten hebben geleid.

44. De4×g6† Pe6—g7

Dreigt opnieuw Tc8 en daar de c-lijn zwart toch niet kan worden betwist (45. Dc6, Kf7 plus Pe6 en Te8—e7—c7, respectievelijk 45. Dg4, Te7 en Tc7, eventueel ingeleid met Kf7 en Pe6) heeft zwart zijn lot veilig in handen.

Beide spelers hebben zich alle mogelijke moeiten getroost zonder dat tot dusverre de spanningen zich om iets anders dan remise hebben gewenteld. Nu het hoogtepunt is bereikt had allen experimenten vaarwel moeten worden gezegd en gehoor moeten worden gegeven aan de eischen van het oogeblik, welke waren: 45. h4, Tc8 46. Dc2, Td8 47. g4, Td2 48. De4, c2 49. Dc4† en remise door eeuwig schaak.

45. Dg6—a6? Tc8. e5!
Na dezen formidabelen zet wordt het moeilijk voor wit een duidelijke redding te vinden. De aanwezigheid van pion a5 is van essentieel belang in de opstelling: toren op de c-lijn, pion c2, paard d4 (dame op c1), waarin a5—a4, ba4, b4—b3 de beslissing zou moeten brengen. Liefhebbers van eindspelstudies mogen zich vergasten aan een onderzoek naar de mogelijkheden waarover wit toch nog zou beschikken om aan die doodelijke formatie te ontkomen. In de onderhavige analyse zal de partij gemakshalve van dit oogenblik al als beslist worden beschouwd.

46. Da6—c4† Pg7 e6
47. a2—a3

Blijkens de vorige aantekening koren op zwarts molen. Het een of andere schaak, waarschijnlijk dat op g4, zou in ieder geval nog problemen hebben opgeworpen.

47. Kf7—f7
48. a3×b4 a5×b4
49. Dc4×b4 c3 c2
50. Db4 b7†

De onberekenbaarheden zijn achter den rug. 50. Dd2, Tc5 51. Dc1, Pd4 52. b4. Tc4 steit zwart nog slechts de eenvoudige taak een aantal schaaks te ontvluchten.

50. Kf7—f6
51. Db7—c8 Te5—c5
52. Dc8—b8† Kf6—e7
53. Dh8—h7† Ke7—d6
54. Dh7—d3† Kd6—c7
55. Dd3—g3† Kc7—b7
56. Dg3—f3† Kb7—b6

Wit geeft het op. Geen schaakminnaar die deze ongewone partij niet op prijs zal weten te stellen!

Partij no. 38

Wit: Dr. M. Euwe Zwart: P. Devos

Siciliaansch

1. e2 e4	c7—c5
2. Pg1—f3	e7—e6
3. d2—d4	c5×d4
4. Pf3×d4	Pg8—f6
5. Pc1—c3	d7—d6
6. Lf1—e2	Lf8—e7
7. 0—0	a7—a6
8. a2—a4	Pb8—c6
9. Kgl—h1	Dd8 c7
10. f2—f4	0—0
11. Pd4—b3	b7 b6
12. Lc2—f3	Lc8 b7
13. Lc1 e3	Pf6—d7
14. Dd1—d2	Ta8 d8
15. Tf1—d1	Pd7—c5
16. Dd2 f2	

Over de Scheveningsche variant, het zwaar-gewicht-stelsel der Siciliaansche partij kunnen aantekeningen worden gevonden bij nrs. 9, 15 en 27. Wit bestrijkt meer terrein dan zwart, maar moet toch iederen zet op een goudschaaltje wegen, want zodra partijen deugdelijk slaags geraken komen ongeveer alle stukken van het bord in actie. Dit hangt samen met de vrije beweeglijkheid der vier centrumpionnen, anders gesteld: met het ontbreken van een pionnenskelet.

De tekstzet observeert b6 met het oog op Pb3.

16. Pc5 d7

Devos is een sterk en geroutineerd schaker en hem verslaan vergt ook van den besten meester volle aandacht en geestkracht. Maar hij heeft een onaantrekkelijken stijl. Zoo'n paardzet! Voorzichtig en solide, maar zonder den minsten zin voor humor. Het lag voor de hand 16. Ph4 te beproeven, bijvoorbeeld 17. a5 (of 17. Td2, f5!) 17. b5 18. Td2 (18. e5, Lf3: 19. g3, Pd7 is

in zwarts voordeel). 18. Tc8 en dank zij de ledigheid van veld b6 zou zwart in het vervolg op b3 kunnen slaan.

Na den tekstzet kan wit het terrein waarover hij beschikt behouden.

17. Pc3—e2 Pc6—b4
18. c2—c3?

Wit ziet zwarts volgende zet over het hoofd. Met 18. Pd4, Tc8 19. c3, Pc6 20. Pe2, of 20. g2—g4 had hij het gebruikelijke Siciliaansche initiatief in versterkten vorm kunnen handhaven.

18. Pb4—c2
19. Ta1—c1 Pc2×e3
20. Df2×e3 e6—e5

Plotseling verandert Devos van tactiek. Hij is op pion a4 uit en omdat die niet goed dadelijk kan worden gegrepen (20. Dc4 21. Pbd4, Da4: 22. Ta1) getroost hij zich de zwakking van a5 en f5 ten einde d4 ontoegankelijk te maken.

Daarentegen zou 20. Pc5 21. Pc5, Dc5: 22. Dc5, dc5: zwart een weliswaar niet groot maar gemakkelijk te hanteeren eindspelvoordeel hebben bezorgd. Ook na 20. Pc5: 21. Pc5, Dc5: 22. Pd4, g6 heeft zwart een uitstekende stelling.

21. Pe2—g3 g7—g6

In aanmerking kwam 21. e4: 22. Df4, Pe5 maar ten eerste verkrijgt wit dan een geduchten aanval en ten tweede had Devos nu eenmaal e6—e5 gespeeld om Pd4 als antwoord op Dc4 te verhinderen.

22. f4—f5 Dc7—c4

Consequent en bedenkelijk beide. Zwarts stelling was dermate hecht dat hij ook nu nog alle bezwaren met 22. Pc5 te boven had kunnen komen, bijvoorbeeld 23. Pc5, Dc5: 24. Dh6, d5 enz. Zooveel tijd verliezen voor het winnen van een afgelegen pion is in dit geval niet te verantwoorden.

23. Pb3 d2 Dc4×a4

24. Pd2—f1!

De extra pion, achtergebleven op d6, is bijna niet meer dan fictie. En alvorens zwart aan Pf6 of Lf6 kan denken zullen b6 en d6 nog eens moeten worden gedekt.

24. Da4—c6
25. Dc3—h6 Le7 f6

Vergelijk met 25. Pf6 26.

Pe3, Kh8 27. fg6, fg6: 28. Pf5 enz.

26. Pf1—e3 Lf6 g7

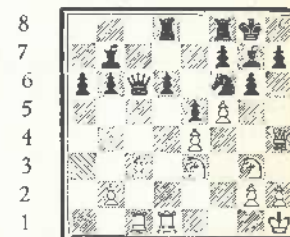
27. Dh6—h4

Dreigt Pg4 (f6, fg6, hg6, Ph6† enz.), of nog sterker Pd5.

27. Pd7—f6?

Stelling na 27. Pd7—f6

ZWART

A B C D E F G H
WIT

Alleen 27. Lf6 28. Dg4 (28. Dh3, Lg5) 28. Dc5 kon nog aanspraak maken op de qualificatie-verdediging. Of en hoe wit de partij had moeten winnen is moeilijk te zeggen. Hij kan nog lang blijven aanvallen, maar een dwingende variant laat zich niet uit het groote aantal mogelijkheden vrij maken, wat na den tekstzet wel het geval blijkt te zijn.

28. Pe3—d5 Pf6×d5

29. e4×d5 g6—g5

Of 29. Dc7 30. f6, Lh8 31. Pe4 gevolgd door Dh6 en Pg5.

30. Dh4×g5

Zwart geeft het op.

Wit: Chr. Doerner

Zwart: C. H. O' D. Alexander

Tarrasch verdediging

1. c2—c4	Pg8—f6
2. Pg1—f3	e7—e6
3. Pb1—c3	d7—d5
4. d2—d4	c7—c5

Een rustige variant, door wit met 5. e2—e3 nog tammer gemaakt dan zij al is. Het scherpste antwoord, 5. Lg5, wordt behandeld in Euwe „Openingen”.

5. e2—e3	Pb8—c6
6. Lf1—d3	

En hier deed zich de gelegenheid voor de symmetrie met 6. Pe5 gunstig te verbreken.

6.	d5×c4
7. Ld3×c4	a7—a6
8. 0—0	

Vergelijken wij met het aangename damegambiet 1. d4, d5 2. c4, dc4: 3. Pf3, Pf6 4. e3, e6 5. Lc4, c5 6. 0—0, a6 7. De2, Pc6 8. Td1 dan blijkt wit in de onderhavige stelling Pc3 in plaats van De2—plus Td1 te hebben gedaan. Het tijdverlies schuilt in zijn zenden en zeven den zet. Dit verklaart waarom zwart in deze partij geen openingsmoeilikheden ondervindt.

8.	b7—b5
9. Lc4—d3	

Beter 9. Lb3 om op 9., Lb7 10. d4—d5 te kunnen laten volgen.

9.	Lc8—b7

Aan dogma's betreffende geïsoleerde pionnen schijnen Doerner en Alexander zich niet te houden. Anders zou de een wel 9., cd4: en de ander dan toch zeker 10. d4×c5 hebben gedaan.

10. Dd1—e2!	c5×d4
11. e3×d4	Pc6—b4

Ongetwijfeld was het gambiet kansvol. Zie 11., Pd4: 12. Pd4, Dd4: 13. Pb5, ab5: 14. Lb5:†, Ke7 15. Le3. Dd5 16. f4, riskant en van het oude soort, theoretisch dubieus,

practisch imposant. Ziedaar het ideale tournooischaak ten voeten uit.

12. Ld3—b1	Lf8—e7
13. a2—a3	Pb4—d5
14. Pc3—e4	Dd8—b6
15. Tf1—d1	Ta8—d8
16. Lc1—d2	0—0
17. De2—e1	Td8—c8

Er dreigde La5. Met zijn positieve voortzetting heeft Alexander een bevredigend spel verkregen. niets meer, niets minder. Maar psychologisch is hij niet langer favoriet. De geheele partij is een kolfje naar Doerners hand, zooals een vergelijking met de no's 21 en 30 in het oog doet springen. Door het analyseren der partijen ben ik tot de slotsom gekomen dat Doerners Capablanca-epigonisme-op-beperkten-schaal in dit tournoi een exclusieve noot is geweest, die het declinemen van den Luxemburger volkomen heeft gerechtvaardigd.

Den glossator stelt deze partij verder geen hooge eischen. En toch, hoe overbodig commentaar moge schijnen, de lezer doet verstandig zichzelf nu en dan toe te fluisteren: „Natuurlijk, natuurlijk, maar kan ik het ook?” en een eerlijk antwoord niet schuldig te blijven.....

18. Lb1—d3	Pf6×e4
19. Ld3×e4	Pd5—f6
20. Le4×b7	Db6×b7
21. Ta1—c1	Db7—d5
22. Ld2—b4	Le7×b4
23. De1×b4	Tf8—d8
24. Db4—e7	Dd5—d7
25. De7×d7	Pf6×d7
26. Kgl—f1	Pd7—b6
27. b2—b3	Kg8—f8

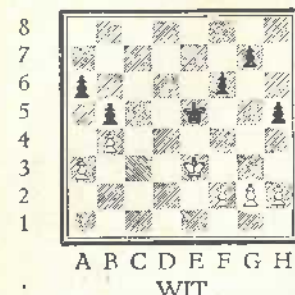
Of 27., a5 28. Kel, a4 29. Tc5!

28. Kf1—e1	f7—f6
29. Kel—d2	Kf8—e7
30. Tc1×c8	Td8×c8
31. Td1—c1	Tc8×c1
32. Kd2×c1	Ke7—d6
33. Kel—d2	Pb6—d7
34. Kd2—d3	Kd6—d5
35. b3—b4	e6—e5
36. d4×e5	Pb7×e5

37. Pf3×e5	Kd5×e5
38. Kd3—c3	h7—h5

Stelling na 38, h7—h5

ZWART

Van deze stelling had Alexander zich veel voorgesteld. Vermoedelijk hoopte hij in het bijzonder op 39. h2—h4, bijvoorbeeld 39. h4, g5 40. hg5, fg5: 41. f3, Kf5! gevolgd door het binnendringen van den koning in combinatie met h5—h4. Of 39. h4, g5 40. g3, g4! 41. f3 (41. Kd3 dan 41. Kd5 en wint) 41., gf3: 42. Kf3, Kf5 43. g4†, hg4: 44. Kg3, Ke4 45. Kq4, f5† 46. Kg3!, Ke3 47. h5, f4† 48. Kg4, f3 49. h6, f2 50. h7, f1D 51. h8D, Df4† 52. Kh3, Ke2! met (zeer kleine) winkansen. 39. h2—h3

Het eenvoudigst. Nu zou op 39., g6 volgen 40. g3 en op 39., (40.), g5 40. (41.) g4 waarna h5—h4 moet worden vermeden wegens f2—f4†!. Tegen 39., h5—h4 voldoet o.a. 40. g3 (40., g5 41. gh4, gh4: 42. f3). Wit mag niet in gaan op 39., h5 h4 40. g3, g5 41. g4† wegens 41., f5 42. gf5, Kf5: 43. Kf3, g4†! (echo van een van wits trucs in de vorige aantekening. of-schoon met een ander effect omdat hier de riposte 44. Ke4 niet zou baten).

39.	f6—f5
40. h3—h4	

Voor al niet 40. f4†, Kd5 41. Kd3, h4 en zwart wint. Maar na den tekstzet dreigt het.

40.	f5 f4†
41. Ke3—d3	g7—g6
41., f3? 42. g3!	
42. f2 f3	

Remise, gegeven het oscilleren van wits koning tusschen c3 en d3. Een in al zijn onschuld leerzaam slot.

Wit: L. Prios Zwart: A. Vinken

Fransch

1. e2—e4	e7—e6
2. d2—d4	d7—d5
3. Pb1—d2	c7—c5
4. Pg1—f3	c5×d4

Als het beste geldt 4., Pc6	
5. e4×d5	Dd8×d5

Een geïsoleerde d-pion (na 5., ed5: 6. Pd4:) kan ook al niet zwarts ideaal zijn.

6. Lf1—c4	Dd4—d8
7. 0—0	Pg8—f6
8. Pd2—b3	Lf8—e7

De extra pion moet altijd verloren gaan, maar deze heurt of de volgende was aangewezen voor Pb8—c6 want ruil (in dit geval op d4) kan zwarts taak slechts verlichten. Zijn achterstand in ontwikkeling en ruimte voetstoots ongedaan maken kan zwart natuurlijk in geen geval.

9. Dd1—e2	0—0
10. Pb3×d4	Lc8—d7

Al te defensief. Ook nu nog was 10., Pc6 het best. Vooral niet 10., Pb7 wegens 11. Td1 en zwart is van den regen in den drop geraakt, omdat 11., Dc7 of 11., Db6 wegens 12. Pe6, fe6: 13. Le6† mitsgaders Ld7: en De7: twee pionnen zou kosten. Met deze variant zijn zwarts moeilijkheden geïllustreerd.

11. Tf1—d1	Pf6—d5

Vrijwel de eenige redelijke zet. Ziehier alternatieven:

I. 11. De8 12. Pe5 en zwart kan noch goed met 12. Pc6 (13. Pd7: Pd4: 14. Td4: Pd7: 15. Le6:), noch met 12. Lc6 (13. Pf7: Tf7: 14. Pe6:) voortzetten.

II. 11. De8 12. Pe5 als I behalve na 12. Lc6 13. Pe6: f6: 14. Pg6.

III. 11. Dc7 12. Pe5, Lc6 (of 12. Ld6 13. Pd7: en Ph5 respectievelijk 12. Pc6 13. Pd7: als I en II), 13. Pf7: Tf7: 14. Pe6: benevens Pg5 en De7:

IV. 11. Db6 12. Pf5 met een prachtig spel, bijvoorbeeld 12. Lc5 13. Pg7: Lf2:† 14. Kf1. De5 (14. Kg7: dan 15. De5 plus Dg5† of Lh6†) 15. Lh6, Pg4 16. Td7: gevolgd door Pe6: Deze variant had ik op het oog, maar minstens even sterk na 11. Db6 is 12. Pe5 als vanouds.

V. 11. Da5 12. Pe5 gelijk bekend.

VI. 11. Pc6 12. Pc6: bc6. 13. Pe5, Dc8 14. Pd7: Pd7: 15. Le6: enz.

12. Pd4—f5 Lc7—f6

Een fout of een zoenoffer, misschien beide, want zwart bereikt in ruil voor den te verliezen pion een verdediging die in de plausibele varianten moeilijk is te vinden. Bijvoorbeeld 12. Pb6 13. Pe7:† De7: 14. Lb3, Pc6 (of 14. Lc6 15. Lf4) 15. a4 met een duurzaam initiatief (ruimte-meerderheid, looperspaar en drie tegen twee pionnen op den damevleugel).

Hoe dit zij, materialisten zouden 12. Pb6 hebben verkozen.

13. Lc4×d5 e6×d5
14. Td1×d5 Dd8—c7

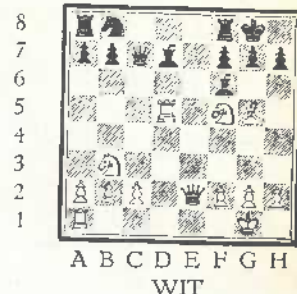
Na 14. Te8 is de mooiste variant 15. Dd3, Dc7 16. Lg5, Lb2: 17. Tb1, Lc3 (of 17. Lf5: 18. Tf5:, Lc3 19. Lf4 met sterken aanval) 18. Pe7†, Kh8 19. Lf6 (dreigt Dh7:†) 19. g6: 20. Th5, f5 21. Pd5 en wint in den aanval.

De sterkste variant na 14.

Te8 is 15. Dd3, Dc7 16. Pd6 enz.
15. Lc1—g5

Stelling na 15. Lc1—g5

ZWART

WIT

Gespeeld in de overtuiging dat zwart van den eventueel te heroveren pion niet veel genoegen kan hebben, zie 15. Lb2: 16. Pe7†, Kh8 17. Tb1, La3 18. Dd3 met verovering van een stuk (18. Le7: 19. Le7: benevens Ld6 en Lb8: en Td7: respectievelijk 18. Lc5 19. Lf6, h6 20. Th5, Df4 21. Pg5) ofwel 17. Lc3 (in plaats van 17. La3) 18. Dd3, Le6 (18. f6 dan 19. Ld2, dreiging Dh7:†) 19. Lf6, g6: (19. Lf6: dan 20. Dh7:† respectievelijk 19. Ld5: 20. Pg5) 20. Th5, f5 21. Pg5, Kg7 22. Tb7: en wint.

Een oude bekende is ook 15. Lb2: 16. Tb1, Te8 (of 16. La3 17. Dd3, Lf5: 18. Tf5:, Lc5 19. Lf4 etc.) 17. Dd3, Lf5: 18. Tf5:, Lc3 19. Lf4 enz.

Terecht zoekt de zwartspeler derhalve zijn heil in een eenvoudige stelling met vijf tegen zes pionnen.

15. Lf6×g5
16. Pf3×g5 Ld7×f5
17. Td5×f5 Pb8—c6
18. De2—c4 Ta8—c8!
19. c2—c3

Over 19. Ph7: behoeft wit zich gezien (19. Ph7: 19. Pe7! 20. Dc7:, Tc7: 21. Th5, Tfd8 22. c3, f6 niet het hoofd te breken.

19. Pc6—e7
20. Dc4×c7 Tc8×c7
21. Tf5—f4 h7—h6
22. Pe5—f3 Pe7—c6
23. Tf4—e4

De eenvoudigste weg naar victorie bestond in overgang naar het toren-eindspel. Door dien te blijven verzuimen maakt wit het zich al moeilijker en moeilijker. Juist was, vroeg of laat, Pd4, dus voor alles 23. Td1.

23. Tc7—d7
24. Ta1—c1 f7—f6
25. h2—h4

Nog een verkeerd plan. Het was niet voldoende den koning willekeurige ruimte te bieden, dit stuk hoort in het centrum thuis. Dus 25. Kf1 benevens Ke2 en Tel—d1 of zoo noodig Tel—c1—c2 d2.

25. Kg8—f7
26. Kf1—h2

Als tevoren. Ook 26. Pd4 was heel goed.

26. Tf8—d8
27. a2 a3

Tijdnood. Doeltreffend was 27. h5 (27. Td5 28. g4, f5? 29. Tf4).
27. Td7—d1

Vergelijk met 27. Td3 28. Tele3.

28. Te1×d1 Td8×d1
29. Kh2—g3

Na 29. g4, Tb1 30. Te2, Pe5 zou winnen wit evenmin gemakkelijk zijn gevallen. Met den koning op g3 kan wit in deze variant alles intact houden, zie 29. Tb1 30. Te2, Pa5 31. h5 (dreigt Ph4) 31. Pc4 32. Te4, b5 33. a4, Tb2: 34. ab5: enz.

Verliest zwart een enkelen zet: 29. Tb1 30. Te2, h6—h5 dan komt de koning na 31. Kf4, Pa5 32. Pe1, Pe4 33. Pd3, Td1 34. Ke4 juist op tijd. De tekstzet is ook nuttig met het oog op de dreiging Pd4, vergelijk 29. Pd4, Pa5 30. h5, Td2 enz.

29. Td1—c3

30. Te4—e2
Noch 30. Kf4, g5† 31. Kg4, gh4: noch 30. h5, Pe5 belooft veel succes.
30. g7—g5

Ook 30. Pe5 bood goede kans op remise.

31. h4×g5 h6×g5
32. Te2 d2 Td3×d2

Afdwingen kon zwart het remise niet, maar 32. Pe5 33. Td3: (zetzdwang!) 33. Pd3: 34. b3, Ke6 35. Pd4†, Ke5 36. f3, Pb2 gelijk er meer op dan op iets anders.

33. Pf3×d2 f6 f5
34. Kg3—f3 Pc6—e5†

Beter 34. Ke6. Ook zwart verkeerde in tijdnood.

35. Kf3—e3 Pe5—g4†
36. Ke3—c2 Kf7—f6

Eindelijk is de tijdnood voorbij. De remisekansen zijn nu weer gedaald.

37. f2—f3
Ook 37. Pe4 was zeer sterk.

37. Pg4—e5
38. Ke2—e3 Kf6—e6
39. Ke3—d4 b7 b6
40. b2—b4 Pe5—g6
41. g2 g3 Pg6—e5
42. b4—b5 ?

Al te behust op het vormen van een zetzdwangstelling verschiet wit zijn laatste kruik. Weliswaar kan alleen b4—b5 de stelling forceeren, want zoo eenvoudig als 42. a4, Pe7 (42. a6? dan wel b5! en vervolgens Pe4) 43. c4, Kd6 44. Pb3, Pe5 45. c5†, bc5: 46. bc5:, Ke6 47. Pd2, Pc6† 48. Kc4, a6 zijn de zaken niet. Maar eerst had de verzwakking van b6 moeten worden afgedwongen, aldus: 42. a4, Pe7 43. Kc4!, a6 44. Kd4, Pe5 45. b5, a5 46. f4, g4: 47. g4:, Pg6 48. Pe4 en wint.

42. Pe5—d7

Zetzdwang zonder nadeelige gevolgen.

43. a3—a4 Pd7—e5
Na 43. Pe5 zou met 44. a4—a5 de verzwakking van b6 toch

nog worden bewerkstelligd.

44. c3 -c4

Ook wit heeft geen keus meer.

44. Pe5 -d7
45. Pd2--b3 Ke6 -d6
46. a4--a5 Pd7 -e5
47. a4 x b5 a6 x b5

Wegens de versperring op c4 kan het verzwakte b6 als doelwit niet meer van van beteekenis worden.

48. f3--f4 g5 x f4
49. g3 x f4 Pe5 -g6
50. Kd4--e3 Pg6--h4
51. Ke3 -f2 Ph4--g6
52. Kf2--g3 Pg6--f8
53. Kg3--f3 Pf8--g6
54. Kf3--e3 Pg6--h4

55. Pb3--d4

Laatste poging.....

55. Ph4--g2†

Tot remise leidt o.a. ook 55.
Kc5 56. Kd3, Pg2 57. Pe2. Pe1†
58. Kc3, Pg2 (59. Kb3, Pe3)
56. Ke3--f3 Pg2 x f4†

Zwart loopt er in. De redding bestond in 56., Pe1† 57. Ke2 (of 57. Kf2, Pd3†, 58. Ke3, Pb2) 57., Pg2 58. Pf5†, Kc5 59. Kf3, Pe1† 60. Ke4, Kc4: 61. Pd4, Pd3 62. f5. Pf2† en remise.

57. Kf3 x f4 Kd6 c5
58. Pd4--c6 Kc5 x c4
59. Pc6--a7

Zwart geeft het op.

NEGENDE (LAATSTE) RONDE

29 April 1946

A. Vinken-T. D. van Scheltinga	½—½
C. H. O'D. Alexander-L. Prins	1—0
P. Devos-Chr. Doerner	1—0
V. Soultanbeieff-Dr. M. Euwe	0—1
Chr. Vlagsma-W. J. Wolthuis	1—0

Met dezelfde onverdroten geestdrift waarmede zij hebben ingezet en volgehouden hebben de meesters het internationale tournooi besloten. Gegeven de ingrijpende verschuivingen die nog in de ranglijst mogelijk waren hebben de partijen van deze ronde wel meer het karakter van omzichtigheid en bedachtzaamheid gedragen dan eenige andere ronde. **Devos** legde zijn geweigerd damegambiet tegen **Doerner** op langen duur aan, manoeuvreerde urenlang nu eens met meer dan weer met minder resultaat en moest al zijn behendigheid in het snelspeken ten toon spreiden — het aantal zetten dat hij ten laatste in luttele seconden moest uitvoeren deed de haren te berge rijzen — om den Luxemburger met eenige lichte stukken te overmeesteren. Ook **Vinken** en **Van Scheltinga** worstelden na een geweigerd Colle-systeem langen tijd om kleine successen totdat eindelijk laatstgenoemde zich op een duidelijk initiatief kon beroemen. De taai Limburger gaf geen kamp en wist ondanks het verlies van een pion zijn weinige overgebleven stukken in zoodanige stellingen te wrikken dat Van Scheltinga genoeg moest nemen met remise en de helft van de plaats waarop ook Devos was beland. Vinken deelt de eer met **Alexander** en **Prins**, de eenigen die dezen laatsten wedstrijd dag van geen behoedzaamheid wilden weten. De gevaren welke Prins' koning na een Italiaansch-Schots gambietspel bedreigden bleken niet onoverkomelijk te zijn en in het wilde gedrang dat er op volgde waren volgens het oordeel der beide betrokkenen de kansen in evenwicht. Alexander maakte van de zijne een schitterend gebruik, veroverde en behield materieel voordeel en won het eindspel. Van Euwe was het een sportieve geste dat hij, ofschoon zeker van den eersten prijs, alle krachten inspande om **Soultanbeieff** te verslaan. Het werd een keurige Oost-Indiër, zooals onze kampioen er in zijn jeugd menige heeft weten te winnen. **Wolthuis** liet zich in een moeilijk figurespel met **Vlagsma** al vroeg de overwinning ontgaan en geraakte tenslotte het spoor geheel en al bijster. Niet aldus de Rotterdammer die al zijn vernuft aanwendde om de geboden gelegenheid ditmaal te benutten.

Eindstand: Euwe, 7½; Devos, Van Scheltinga, elk 5½; Alexander, Prins, Vinken, elk 5; Soultanbeieff, 4½; Doerner, Vlagsma, elk 2½; Wolthuis 2.

Wit: A. Vinken

Zwart T. D. van Scheltinga

Anti-Colle

1. d2—d4	d7 d5
2. Pg1—f3	Pg8 f6
3. e2—e3	Lc8—f5

Door het Colle-systeem (Ld3, Pbd2, 0—0, later e3—e4) toe te laten kan zwart een meer provocerende tactiek volgen. De tekstzet is het veiligst.

4. Lf1—d3	e7—e6
5. Ld3—f5	e6—f5
6. Dd1—d3	Dd8—c8
7. 0—0	Lf8—d6

Volgens de theorie is e7 het aangegeven veld voor den looper en op dit oogenblik trouwens 7., Pa6 de doeltreffendste zet.

8. Pb1—d2

Gewoonlijk wordt het paard op c3 geplaatst, en wel als vervolg op c2—c4. Maar dit zijn alles kleinigheden. De stellingen zijn ongeveer gelijk en de spanning is niet groot.

8.	c7—c6
9. c2—c4	Pb8—a6
10. a2—a3	Pa6—c7
11. b2—b4	Ld6—e7

Scrupuleuze voorbereiding van zwarts dertienden zet en herstel van zijn zevenden. Voorloopig kabbelt het spel vredig voort.

12. Lc1—b2	0—0
13. Tf1—c1	d5—c4
14. Pd2—c4	Pf6—d5
15. g2—g3	Dc8—e6
16. Dd3—f1	Tf8—e8
17. Pc4—e5	

Zonder noodzaak geeft wit zijn damevleugel bloot. Er waren allerlei goede plannen in den gevolgden stijl mogelijk, zooals Pc4—a5—b3—c5, of Lb2—c3—e1 met Tab1, a3—a4 enz.

17. a7—a5

18. b4—x a5	Ta8—x a5
19. Ta1—b1	

En dit is weer terzake. Met de tegen-observatie van b7, b6, c6 en c5 moet wit zich genoegdoening verschaffen.

19.	Pc7—b5
20. Pe5—c4	Ta5—a6
Beter dadelijk 20., Ta4.	
21. Pf3—e5	Te8—a8
22. Pe5—d3	

Stond de toren op a4 dan zou 22. Pd3 namelijk met 22., Tc4: 23. Tc4, Pe3: zijn weerlegd.

22.	Ta6—a4
23. Pd3—c5	

Kordaat verbreekt wit het wachten en opent de diagonaal voor Lb2 ten koste van, op den duur, een der zwakke damevleugelpionnen. Dit risico was niet onvermijdelijk, want met 23. De2 kon Tc4: worden verijdeld en wit voorshands een verdedigbaar spel behouden.

23.	Le7—x c5
24. d4—x c5	De6—e7
25. Df1—d3	

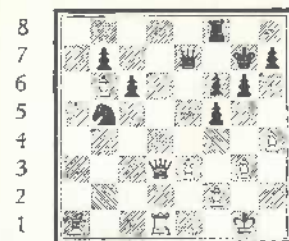
Een korte spanning: de diagonaal is vrij maar deels nog onbegaanbaar. Voorts moet of c5 of a3 verloren gaan. Hier is slechts één consequentie mogelijk.

25.	g7—g6
26. Pc4—b6	Pd5—x b6
27. c5—x b6	Pb5—x a3
28. Dd3—c3	f7—f6
29. Tb1—a1	Kg8—g7
30. Tc1—d1	Pa3—b5
31. Dc3—d3	Ta4—x a1
32. Lb2—x a1	Ta8—f8

Zwart kan niet goed verder komen, want het paard heeft geen verstandigen zet ter beschikking en tegen 32., Ta6 zou 33. Dd8 onaanvaardig zijn. Vandaar bescherming zevende rij om zwarts dame vrij te maken voor Dc5 e.d.

33. h2—h4

ZWART

WIT

33. h7—h5

De sluimerende gevaren zijn o.a. te zien in het alternatief 33., Da3 34. Dd2 (om Lb2 te laten volgen). 34., Da6 35. h5, Tf7 36. Dd8 enz. En na den tekstzet mag zwarts koning, bij gebrek aan een uitweg, niet aan een witte D—T-combinatie op de achtste rij worden overgelaten.

Dienvolgens had de partij ook na 34. Lb2, Tf7 35. Dd8 remise moeten worden omdat 35., Db4 wegens 36. Db8 en Td8 zou hebben gefaald.

34. Dd3—c7	De7—x d7
35. Td1—x d7+	Tf8—f7
36. Td7—d8	

Juist voor de tijdcontrole laat wit zich de eenvoudigste manier ontglippen, welke bestond in 36. Td3 (bewaking van het paard).

36. Tf7—e7

Zwart laat zijn paard toch nog opsluiten, maar ongetwijfeld zou de partij ook na 36., Pa3 37. Ld4, Pc4 38. Kf1 remise zijn geworden omdat het paard op e5 eenvoudig zou worden geruimd en zwart er dus niet in kan slagen de d-lijn te bezetten. Ook 38. f4, in plaats van 38. Kf1 is natuurlijk correct.

37. Lc1—b2	Kg7—f7
38. Kg1—f1	Te7—c8
39. Td8—d7+	Te8—e7
40. Td7—d8	Te7—e8

Remise.

Wit: C. H. O' D. Alexander

Zwart: L. Prins

Geweigerd Schotsch gambiet

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pb8—c6
3. Lf1—c4	d7—d6

Zwart wil gambieten uit den weg gaan, in het bijzonder van kapitein Evans (3., Lc5 4. b4, zie no. 33)

4. d2—d4	e5—x d4
5. c2—c3	

Theoretisch misplaatst. Maar er is ook zooiets als een practijk.

5.	Pg8—f6
6. c3—x d4	

Wit moet of den pion terugwinnen, of Db3 spelen voordat zwart kan rocheeren, anders is het gambiet mislukt.

6.	Pf6—x e4
7. Dd1—b3	Pc6—a5?

Er was geen reden voor het nu al teruggeven van den pion. 7., Dd7 8. 0—0 (8. De3, d5 9. Ld5:?, Dd5: 10. Pc3, Lb4) 8., Pa5 9. De3, Pc4: 10. De4+, Le7 11. Te1, d5 12. De2, Dd8 gevolgd door Le6 zou veel ernstiger problemen hebben opgeworpen.

8. Lc4—x f7+	Ke8—e7
9. Db3—d5	Pe4—f6
10. Lc1—g5	c7—c6
11. Lg5—x f6+	g7—x f6
12. Dd5—h5	Lc8—g4
13. Dh5—g4	Ke7—f7

Tot zoover spreekt het spel voor zichzelf. Het voornaamste bezwaar van zwarts stelling is de geringe beweeglijkheid van den looper. En het voornaamste bezwaar van de geheele variant is het eeuwig-schaak-reserve-fonds, om het even of wit zich daarvan in dit geval bedient of niet.

14. Dg4—h5+	Kf7—g7
15. Dh5—g4+	Kg7—f7
16. 0—0	Th8—g8
17. Dg4—f5	Kf7—g7

18. d4—d5

18. Dd8—c8

Zeer juist. De looper moet ingesloten blijven, anders veroorzaken de open lijnen wit niets dan zorgen.

19. Df5—h5 Kg7—h8

Redelijk goed was ook 19., De8 ofschoon in het eindspel na 20. De8; Te8: 21. Pc3, Pc4 22. Pd4 de vanouds belemmerde looper op het bord blijft. Om die reden is Alexander van oordeel dat dadelijk 17. Dh5 (in plaats van 17. Df5) het best zou zijn geweest.

20. h2—h3

Gegeven wits gerechtvaardigde aspiraties had het geen zin zich op 20. dc6; bc6: 21. Da5; Tg2:† in te laten, want eeuwig schaak ontloopen zou evenmin helpen 22. Kh1, Dh3 23. Pbd2 (23. Dc3 dan 23., Tg3 24. fg3; Df1:† 25. Pg1, Te8 enz.) 23., Lh6 24. Dc3 (24. Tg1, Tag8) 24., Ld2: 25. Df6:†, Tg7 26. Tg1, Dh6 enz.

Maar 20. Pc3 en na 20., Dg4 21. Dg4; Tg4: eenvoudig 22. Tel, zou wits belangen het best hebben gediend.

20. Pa5 c4

21. Pb1—c3 Pc4—e5

Merkwaardig dat pionnenroof-in een-nuthoek-van-het-bord, die voor- zoover het kritieke stellingen betreft bij uitstek slecht aangeschreven staat, hier de kans kan doen keeren. In dit geval was 21., Pb2: goed omdat I. er een pion mede verdwijnt, II. veld d3 een geschikt doortochts- veld is voor het paard en III. c3 van zijn dekking wordt beroofd. Dit blijkt in de volgende varianten.

A. 21., Pb2:† 22. Pd4, Pd3 23. Df3 (23. Pe6, cd5: met aanval op beide paarden is niet beter) 23., Pe5 24. Df6:†, Lg7 en de aan- val is op zwart overgegaan.

B. 21., Pb2:† 22. Pc4, Pd3 23. Dh4 (ook na 23. Pf6; Tg2:† 24. Kh1, Tg7 25. Tg1, Dh3:† zijn de winkansen zeker niet aan wits kant) 23., Df5 24. Pd4 (24. Pf6;

Le7) 24., Dg6 25. Df6:†. Df6: 26. Pf6; Tg6 en zwart herkrijgt een pluspion (Pf4 of cd5; eventueel in combinatie met Lg7).

22. Pf3—d4

Nu zou op 22., Pd3 wel 23. Pe6 volgen. En daar wit met f2—f4—f5 belangrijke versterkingen dreigt aan te brengen moet zwart probee- ren dadelijk toe te slaan. Daarop heeft wit gerekend, reden waarom eigenlijk reeds 22. Pd4 twee uitroep- teekens zou verdienen.

22. Tg8—g5

23. Dh5—e2 Dc8×h3

24. f2—f4 Dh3—h4

25. Pc3—e4

Met 25. fg5; Dd4:† 26. Df2. Df2:† 27. Tf2; fg5: 28. Pe4. Le7 zou wit niets hebben bereikt, zoomin als met 25. Tad1. Th5 26. fe5; de5: (dreig- ing Lc5).

De twee uitroep-teekens zullen tot het hoogtepunt worden bewaard, maar er zou met evenveel reden achter elk van wits zetten één kun- nen worden geplaatst.

25. Tg5—h5

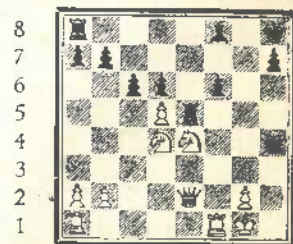
Natuurlijk niet 25., Pg4 26. Pf3.

26. f4×e5 Th5×e5

De lezer vergewisse zich er van dat het schaak op h2 geen groote uitwer- king heeft en dat veld c5 gedekt is in geval van 26., de5: 27. Pf3

Stelling na 26., Th5×e5

ZWART

A B C D E F G H

WIT

27. g2—g4!!

Ziedaar dan de buitengewone pointe. Ik voor mij beschouw dit als de fraaiste combinatie van het ge- heele toernooi, al had zij dan slechts tot remise moeten leiden. Deze eenige manier om Pe4 bij te staan (27. Tae1; cd5:) gaat vergezeld van een of twee nevenpointes, waaronder de kleinigheid die wij te zien zullen krijgen.

27. c6×d5

28. Pd4—f5 Dh4—h3?

Er was een redding en niet eens een verborgene redding. Na 28., Tf5:† 29. Tf5; de4: 30. Kg2, Dh6 31. De4; Dg6 had zwart de partij niet behoeven te verliezen.

29. Pe4—f2

Tableau. Teruggaande naar de diagramstelling kunnen wij nu vast- stellen dat zelfs (27. g2—g4) 27., Tae8 28. Pf5, Dh3 29. Pf2. Te2: 30. Ph3; Tb2: 31. Tfel, Tel:† 32. Tel; Kg8 vele kansen op remise zou hebben geboden.

29. Te5×e2

30. Pf2×h3 Ta8—c8

30., Tb2: dan 31. Tac1, be- nevens Tc7 en Ph3—f4—h5 (even- tueel eerst Kh1).

31. Tf1—f2 Tc8—c2

Ook 31., Tf2: 32. Kf2; Tc2:† 33. Kf3, Kg8 (na 33., Tb2: de manoeuvre der vorige aan- teekening) 34. Tb1 gaat op den duur voor zwart verloren.

32. Tf2×e2 Tc2×e2

33. Tal—c1 Kh8—g8

Vergelijk nog met 33., Tb2:

34. Tc7 (dreigt Pf4) 34., Tb4

35. Kh2! Tg4: 36. Tc8 en wint.

34. Ph3—f4 Tf2×b2

34., Tf4 35. Tf1.

35. Tc1—c8?

Eenige seconden voor de tijdcon- trôle zijn de complicaties wit toch nog te machtig. Met 35. Tc7 (dreigt Ph5) 35., Tb4 36. Pd5; Tg4:†

37. Kh2, zou de partij ten einde zijn geweest.

35. Tb2×a2?

Voor zwart dezelfde verklaring. Er was alle reden tot hoop na 35., Tb4! 36. Pe6; Tg4:† 37. Kh2, Kf7 38. Pf8; Ta4 omdat twee enkele paarden (dus in geval van ruil der torens) machteloos zijn. De pion op g4 die een matnet helpt vormen had moeten worden verwijderd.

36. Pf4—e6 Kg8 f7

37. Pe6×f8 a7—a5

38. Pf5×d6† Kf7—e7

39. Pd6—f5† Ke7—f7

40. Pf8—h7

Dreigt Tc7†.

40. d5—d4

41. Tc8—f8† Kf7—e6

Of 41., Kg6 42. Tf6†, Kh7:

43. g5 enz.

42. Tf8—e8† Ke6 d5

43. Ph7—f6† Kd5—c4

44. Te8—c8† Kc4—d3

45. g4—g5 Ta2—a1†

46. Kg1—f2

Zwart geeft het op. Een fantas- tische partij.

Partij no. 43

Wit: P. Devos Zwart: Chr. Doerner

1. d2—d4 Pg8—f6

2. Pg1—f3 e7—e6

3. c2—c4 d7—d5

4. Lc1—g5 Lf8—e7

Zwart volhardt bij de bekende or- thodoxe opstelling en blijft dat ook later doen. Experimenten zijn voor- loopig nog 4., h6 5. Lf6: en 4., Lh4† de zoogenaamde Ween- sche verdediging.

5. e2—e3 c7—c6

Als tevoren. Een vleugje attenter is 5., Pbd7 om tegen 6. Pbd2 met 6., c7—c5 te kunnen op- treden.

6. Pb1—d2 Ph8—d7

7. c4×d5 Pf6×d5

Dit is misschien niet slecht, maar

bevordert wits bedoelingen. Pd2 via c4 aan den strijd om het centrum te laten deelnemen. 7., ed5: zou in ieder geval goed zijn geweest.

8. Lg5×e7	Dd8×e7
9. Pd2—c4	0—0
10. Lf1—d3	c6—c5
11. 0—0	Tf8—d8
12. Tal—c1	c5×d4

Daardoor blijft Lc8 met de ontwikkeling sukkelen. Het is echter de vraag of zwart 13., b7—b6 14. e3—e4, Pf4 15. d4—d5 kon riskeeren.

13. e3×d4	Pd7—f8

13., b6 was nu wegens 14. Pce5 beslist twijfelachtig.

14. Tf1—e1	Lc8—d7
15. Pc4—e5	Ta8—c8
16. Tc1×c8	Td8×c8
17. Ld3—e4	Pd5—f6
18. Le4—b1	

18. Lb7: dan Tb8. Daar de c-lijn hier geen operationele waarde heeft beschikt wit over de meeste manoeuvreerruimte, en dat is alles. Zwarts stelling mag dan van defensieven aard zijn, zij kan wel een stootje velen.

18.	Ld7—e8
19. Dd1—d2	Dd8—c7
20. h2—h3	Pf8—d7
21. a2—a3	Pd7—f8
22. Dd2—e3	h7—h6
23. De3—d2	Pf6—d7

Consequente remisetactiek: ruilen!

24. Pe5 g4	De7—d8

Zoo veel moeite en zo veel nonchalance alleen om het paard op f6 terug te kunnen zetten. 24., Dd6 was onverdacht, al staan de zwarte stukken ook sterk opeengedrongen.

25. d4—d5	Pd7—f6

Een psychologisch moment. Liever dan zich op de tot nu toe zorgvuldig vermeden verwickelingen in te laten (25., ed5: 26. Dd5: Pc5,

een goede voorzetting) getroost zwart zich een kleine verzwakking.

26. d5×e6	f7×e6

Het kleinste euvel. 26., Dd2: kost een pion (27. ef7:†) en op 26., Pe6: kan 27. Dd8: Td8: 28. Pf6:†, g6: 29. La2 benevens Te4 volgen.

27. Da2×d8	Tc8×d8
28. Pg4—e5	g7—g5

Op eenmaal weet Doerner niet meer wat hij met de stelling moet aanvangen. Toch zou de remise-variant 28., La4 en Td1 geheel in zijn stijl zijn geweest.

29. Te1—c1	

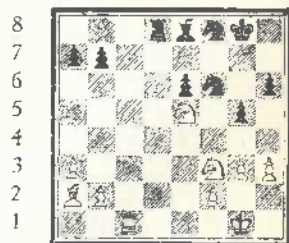
Aan witszijde heeft de c-lijn wel operationele waarde, vooral nu 29., La4 wegens 30. Lc2 geen hout meer snijdt. Het was daarom zaak met 29., Ld7 en Tc8 zoo snel mogelijk voor een tegenwicht te zorgen (29., Ld7 30. Pd7: Td7: 31. Pe5. Te7 of Td5 enz.)

Maar zwart gaat op den ingeslagen weg voort.

29.	Pf6—h5
30. g2—g3	Ph5—f6
31. Lb1—a2	

Stelling na 31. Lb1—a2

ZWART

A B C D E F G H

WIT

Eindelijk begint de c-lijn te functioneeren. Zoowel het schaak op d1 (na Tc1—c7) als dat op c1 (na 31.

....., Ld7 32. Tc7, Tc8 33. Tb7: of 33. Pd7:) zou nu onschadelijk zijn, zoodat opnieuw zwarts open lijn verstoken is van operationele waarde. De vooruitzichten zijn niet langer vredig: zwart is verloren.

31.	Le8—b5

31., Pd5 was iets beter, maar wegens 32. Ld5: en Tc7 toch ook onvoldoende. Doordat de looper diagonaal e3—h5 opgeeft kan weldra de dreiging Pf7 zich komen aandienen.

32. Tc1—c7	Td8—d1†
33. Kg1—h2	

Tijdnood. Beter 33. Kg2

33.	Td1—f1
34. Kh2—g2	Pf6—e4
35. Tc7—c2	Tf1—d1

Er dreigde o.a. Pd4.

36. La2—b3	

Ondanks het intermezzo is de situatie strategisch ongewijzigd: onverdedigbare zevende rij, hulpbehoevende zwarte pionnen en geëxponeerde zwarte koning. Er dreigt nu (bijvoorbeeld na 36., La6) 37. Tc8, Tf1 38. Le6:†, Kg7 39. Tc7:†, Kf6 40. Lc4, Tf2:† 41. Kg1 en wint.

36.	Lb5—f1†
37. Kg2—d8	Td1—d8

Nog een zet in paniekstemming. 37., Td6 zou althans eenigszins in het belang van de verdediging zijn geweest, al is de partij na 38. Tc7, Tb6 39. Pd4, met nieuwe dreigingen zooals Pf5! of f2—f3 evenmin te redden.

Het overige is eenvoudig.

38. Tc2—c7	Lf1—a6
39. Pe5—g4	

Dreigt een geheel toren te winnen (Pg4×h6†—f7†) terwijl 39., Td7 de kwaliteit zou kosten: 40. Le6:†.

39.	Td7—d3
40. Lb3—c2	Pe4×f2

En zwart capituleerde bovendien

(41. Ph6:† en Ld3:). Vergelijk met 40., Tf3: 41. Le4:, Tb3 42. Ph6:†, Kh8 43. Tf7 en wint met Tf8:†, Kg7 Tg8:† enz.

Nog een presentabel slot.

Partij no. 44

Wit: V. Soultanbeieff

Zwart: dr. M. Euwe

Konings-Indisch

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	g7—g6
3. Pb1—c3	Lf8—g7
4. e2—e4	d7—d6
5. Pg1—f3	0—0
6. Lf1—e2	Pb8—d7
7. 0—0	

Na de eerste successen der Konings-Indische verdediging, omstreeks twintig jaren geleden en niet in het minst door dr. Euwe zelf, heeft de analyse haar veto over zwarts stelling in deze variant uitgesproken. Het zijn de Russen die blijkbaar aan de juistheid van die uitspraak zijn gaan twifelen en in recente wedstrijden nieuwe strategische schema's te zien hebben gegeven welke het systeem in kwestie opnieuw zouden moeten rechtvaardigen.

7.	e7—e5
8. b2—b3	

Meer vat op de situatie schijnt wit volgens Keres te behouden met 8. Te1 en dan Lf1.

8.	e5×d4
9. Pf3×d4	Pd7—c5
10. f2—f3	a7—a5
11. Lc1—b2	

Ziedaar de zet waartegen zwarts tegenspel juist was gericht. Uitsluitend over den stand van zaken zou deze partij pas hebben gegeven als wit den sterksten zet, 11. Le3, had gedaan.

11.	a5—a4!

Iets dergelijks ondernam Bronstein tegen Pachman in den stedenwedstrijd

Praag-Moskou,, Maart 1946, en vooral in de onderhavige stelling is het bruikbaar. Den aangeboden pion kan zwart altijd met Pf6—d7—b6 (of —c5) terugwinnen, zoodat er voor wit geen reden kan zijn, zich vrijwillig met 12. b4: of 12. Pa4:, Pa4: 13. b4: te compromitteren.

12. b3—b4

Maar dit compromitteert den damevleugel bijna even erg. Er had 12. Pc3—b1 d2 moeten geschieden, dan zou wit nog uitstekend hebben gestaan.

12. a4—a3

De pointe. Nu zou 13. bc5:, ab2: 14. Tb1, dc5: 15. Pb3, Pd7 een pion kosten.

13. Lb2—c1 Pc5—e6

14. Lc1—e3

Voor zulke experimenten als 14. Pe6:, fe6: 15. Db3 heeft wit geen tijd, zie 15. Ph5 16. La3:, Pf4 17. Te1, Dg5 enz.

14. Pf6—h5

15. Pd4×e6

Veel beter 15. Tc1.

15. f7×e6

16. Ta1 c1 Ph5—f4

Daarmede verschafft zwart zich het kleine overwicht van twee loopers tegen looper plus paard en een voortreffelijk spel.

17. g2—g3

Beter dan deze verzwakking was in elk geval 17. Te1 en na 17. Dg5 18. Lf1. Soultanbeieffs verbeeldingskracht is in deze partij grondig zoek.

17. Pf4×e2+

18. Pc3×e2 Lc8—d7

Zwarts loopers zijn des te waardevoller omdat de wankelheid van wits pionnenformaties de kansen op een verdere opening van het spel nog vergroot. Er dreigt Lb2, Tb1, La4, Dd2, c5!, b5, d5! waarna het raadsheerenpaar een almachtigen invloed zou verkrijgen.

19. Le3—d4 e6—e5

20. Ld4—e3 Ld7—e6

Met eenvoudig positieospel heeft zwart vele gunstige kansen geschapen. Wit ziet zich gesteld voor het probleem, hoe pion c4 te dekken die met Dd8—d7—f7 benevens eventueel b7—b5 gaat worden aangevallen. Automatisch wordt dan ook a2 zorgkind. Op 21. b5 zou eveneens Dd7 en Df7 volgen. Om Ta4 te blijven verhinderen moet wits dame dan van b3 uit dekken, waarna c7—c6 benevens d6—d5 groote uitwerking heeft. Vergelijk bijvoorbeeld met 21. Tc3, c6 (dreigt d5), 22. Dc1 (22. Lc1 dan 22. Db6+ respectievelijk 22. Td3, dan 22.... Lc4:23. Td6:, De7 en wint: 24. Lc5:, Le2: en b7—b6) 22. Ta4 gevolgd door d6—d5.

Alle strategische gegevens wijzen uit dat wits reddingspogingen tevergeefs moeten zijn.

21. Dd1—d3 b7—b5

22. c4×b5 Le6×a2

23. Tc1—a1

Naar het schijnt biedt 23. b6 nog eenige hoop. Maar 23. cb6: 24. Tc6, d5! 25. Lb6:, Lc4! slaat al die hoop den boden in (26. Dc4:, Db6+ respectievelijk 26. Dd2, Dd7). Het zelfde geldt voor 23. Dc2, Le6 24. Dc7:, Dc7: 25. Tc7:, Lh3 26. Ta1, Tf3: 27. Ta1, Tf3. en wint ten slotte dank zij Taf8.

23. La2—e6

24. Ta1×a3 Ta8×a3

25. Dd3×a3 Le6—c4

Wint het materiaal terug terwijl wit met allerlei moeilijkheden blijft sukkelen.

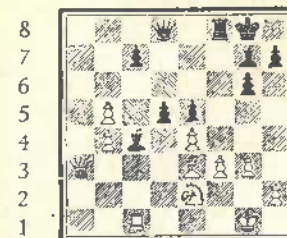
26. Tf1—c1

Op de beide alternatieven 26. Tf2 en 26. Db2 zou eveneens met beslissende kracht 26. d6 d5 zijn gevolgd. Door die dreiging en den aanval op e2, f3 en b5 is wit geruïneerd.

26. d6—d5

Stelling na 26., d6 d5

ZWART

A B C D E F G H

WIT

Met drie dreigingen, te weten: I. Le2: (dit was eerder niet sterk wegens Da2+) II. Tf3: en III. de4: 27. Pe2—c3

Het zwaarst zouden de hinderpalen na 27. Kf2 hebben gewogen. De mogelijkheden zijn dan nog te vertakt dan dat een dwingende beslissing zou kunnen worden aangetoond. De reden waarom er zich niet spontaan varianten aanbieden kan als volgt worden geformuleerd: zwarts beperkingen bestaan eenzijdig in de4: (wegens Tc4:) anderzijds in Lb5: (wegens Pc3, een zet die zonder aanval op den looper zou falen wegens d5—d4). Wit van zijn kant heeft geen verstandigen zet met het paard, geen met den koning (die f3 en f2 moet dekken) en geen met pion e4 (wegens Ld5:). Gelijk men ziet gaan implicaties en complicaties der stelling hand in hand.

Dat wit echter niets te hopen heeft moge blijken uit eenige voorbeelden zooals: 27. Kf2, g5. Wit is nu in verlegenheid, want g5—g4 lijdelijk afwachten gaat moeilijk aan. Op 28. Da6 (om b5—b6 te kunnen doen) volgt 28. de4: 29. Tc4:, Tf3: enz. Op 28. Da7 daarentegen 28. Tf7 (dreigt c6) evenals natuurlijk op 28. Lc5.

Het eind van het lied zal wel iets zijn in den geest van 27. Kf2, g5 28. g4, h5 29. h3, hg4: 30. hg4:, Dd7 en zwart moet winnen.

27. d5—d4

28. Pc3—d1

Waarheen het paard ook wijkt, wit zal na 28., de3: nooit op c4 mogen slaan wegens den inval van zwarts dame (een uitzondering geldt natuurlijk voor 28. Pd5:, Ld5:)

28. d4×e3

29. Pd1×e3 Tf8×f3

30. Tc1×c4 Lg7—h6

31. Tc4—c3 Lh6×e3+

32. Tc3×e3 Dd8—d1+

Wit geeft het op. Een echte Euwe-partij!

Partij no. 45

Wit: Chr. Vlagsma

Zwart: W. J. Wolthuis

Caro-Kann

1. e2—e4 c7—c6

2. Pg1—f3 d7—d5

3. Pb1 c3 d5—d4

Zelfs al is deze zet speelbaar een open vraag — consequent is het opgeven van de voor deze opening fundamentele spanning d5—e4 zeker niet. De geheele variant stelt zwart weinig problemen, in het bijzonder omdat Lc8 zoo gemakkelijk kan worden ontwikkeld. Na 3., Lg4 4. Le2 (of 4. h3, Lf3! 5. Df3:, e6) 4. e6 gevolgd door Pbd7, de4: en Pgf6 staat zwart volkomen bevredigend.

4. Pc3—e2 c6—c5

5. Pe2—g3

De juiste manier om van 3., d4 te profiteeren bestaat in 5. c3, dc3: (zoowel 5., d3 6. Pf4 als 5., Pc6 6. cd4:, cd4: 7. Da4 kost een pion) 6. bc3: en vervolgens d2 d4

Nu komt zwart toch bevredigend te staan, om het even of Lf1 binnen dan wel buiten de pionnenketting geraakt.

5. Pb8—c6

6. d2 d3 e7—e5

7. Lf1—e2 g7—g6

In harmonie met de overtuiging dat toezicht op veld f5 toch te eeniger tijd noodig zal zijn regelt zwart de voltooiing zijner ontwikkeling.

8. Pf3—d2 Lf8—g7

Dit alles maakt geen indruk van correctheid. 8. Pd2 krijgt alleen zin (ruil van den „goeden“ tegen den „slechten“ looper) doordat zwart 8., h5! achterwege laat. Trouwens, waarom zwart zijnerzijds niet Lh6?

9. Le2—g4 Pg8—e7
10. Lg4×c8 Pe7×c8
11. a2—a4

Ook dit, om met B. J. Aris te spreken. Waarom a4, als het paard zich op c4 toch niet kan handhaven? Na 11. 0—0, Lh6 zouden de stellingen ongeveer in evenwicht zijn geweest.

11. Pc8—d6
12. Pd2—c4

Eerst 12. h3 was beter.

12. Pd6×c4
13. d3×c4 Dd8—h4
14. Ta1—a3

Zoo trekt wit uit zijn laatste drie zetten nog het grootst mogelijke rendement. De partij gaat nu eigenlijk pas beginnen, met zwart aan den kop. Dit laatste niet lang trouwens.

14. 0—0—0
15. 0—0 Th8—f8
16. Dd1—e2 f7—f5
17. f2—f4

Nog een ernstige fout. Er was niets beters dan 17. Tel en dan Ph1 of Pfl en Th3.

17. e5×f4

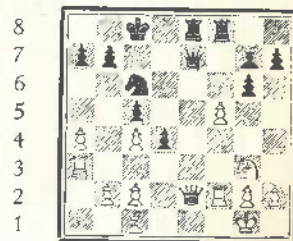
Ook met 17., Lh6 18. ef5:, gf5: 19. fe5:, Lc1: 20. Tc1:, Tde8 zou zwart heel na aan de overwinning toe zijn gekomen. De tekstzet is gegrond op de overweging dat wit in het eindspel zijn damevleugel moeilijk kan beveiligen tegen invallen van het zwarte paard via b4 of e5. Zie bijvoorbeeld 19. ef5:, De2: 20. Pe2:, Pb4!

18. Tfl×f4 Dh5—e7
19. Tf4—f2

Er dreigde Tde8 gevolgd door Lh6.

19. Td8—e8
20. e4×f5

Stelling na 20. e4×f5
ZWART

A B C D E F G H
WIT

20. De7×e2

Beide spelers zijn het schaken moede. Na 20. d3 (dreiging Ld4) 21. De7:, Te7: 22. Tfl (of 22. Kfl, Tfe8 23. Ld2, dc2:, Ld4† 23. Kh1, dc2: 24. Taf3, Pb4 had wit het kunnen opgeven.

21. Pg3×e2 Tf8×f5
22. Tf2×f5 g6×f5
23. Kgl—f2 Pc6—b4
24. Ta3—h3

24. c3, Pd3† en Te2:. Maar iets beter was 24. Tg3, Le5 25. Th3, Pe2: 26. Pf4.

24. Pb4×c2
25. Pe2—f4

Niet 25. Th7: wegens d4—d3 belevens Ld4†.

25. Te8—e1!

Daarna keert de kans, omdat wit nu ook een vrijen pion verkrijgt, terwijl die van zwart eindelijk kan worden geblokkeerd. 25., h7—h6 bood nog altijd mogelijkheden tot het winnen der partij.

26. Pf4—d3 Te1—d1
27. Th1×h7 Lg7—f6

27., Td3: dan eerst 28. Ke2!
28. Kf2—e2 Td1—g1
29. g2—g3

Tot overmaat van ramp verkeerden zwarts vier stukken nog in zoo slecht mogelijke conditie: 29., Tg2† 30. Kfl.

29. Pc2—b4
30. Le1—f4 Tg1—g2†

30., Pd3: 31. Kd3:, Ld8 32. h4 maakt weinig verschil, vergelijk opmerking bij 25., Tel.

31. Ke2—f3 Tg2—c2
32. Pd3×c5 Tc2×b2

32., Tc4: 33. Tc7† en wint den toren.

33. Th7—f7 b7—b6
34. Tf7—f8† Lf6—d8
35. Pc5—e6 Kc8—d7
36. Pe6×d8 Pb4—d3

Dreigt mat.

37. Tf8×f5 Kd7×d8
38. Tf5—d5† Kd8—e8
39. h2—h4 Pd3—c5
40. Td5×d4 Pc5×a4

41. g3—g4 Pa4—c5
42. g4—g5 Ke8—d7
43. h4—h5 Tb2—b1
44. g5—g6† Kf7—f6

45. Td4—d6† Kf6—f5
46. g6—g7 Tb1—f1†
47. Kf3—g2 Tfl×f4
48. Td6—g6

Zwart geeft het op. Het aardigst is nog de afwikkeling.

Zwart geeft het op. Het aardigst is nog de afwikkeling.

UIT HET RESERVE TOURNOOL

Partij no. 46

Wit: J. J. van Oosterwijk Bruyn

Zwart: F. W. J. Henneberke

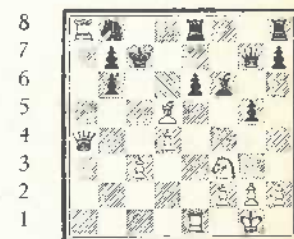
Staunton gambiet

1. d2—d4, f7—f5
2. e2—e4 f5×e4
3. Pb1—c3 Pg8—f6
4. Lc1—g5 e7—e6
5. Pc3×e4 Lf8—e7
6. Lg5×f6 Le7×c7
7. Pg1—f3 d7—d6
8. Lf1—d3 Pb8—c6
9. c2—c3 Dd8—e7
10. 0—0 Lc8—d7
11. Tfl—e1 0—0—0
12. b2—b4 Td8—e8

13. a2—a4 g7—g5
14. a4—a5 De7—g7
15. b4—b5 Pe6—b8
16. b5—b6 a7×b6
17. a5×b6 Ld7—c6
18. Ta1—a8 Lc6×e4
19. Ld3×e4 c7×b6
20. Dd1—a4 d6—d5
21. Le4×d5 Kc8—c7

Stelling na 21., Kc8—c7

ZWART

A B C D E F G H
WIT

22. Ld5×b7 Dg7—d7
23. Da4—a7 Pb8—c6
24. Lb7×c6 Kc7×c6
25. Da7—a4† Kc6—d6
26. Da4—b4† Kd6—c6
27. Ta8—a6 Td8—b8
28. Db4—c4† Kc6—d6
29. Dc4—c5 mat

Voor deze partij werd aan Oosterwijk Bruyn de eerste prijs toegekend.

Partij no. 47

Wit: J. J. Ehlen

Zwart: J. J. v. Oosterwijk Bruyn

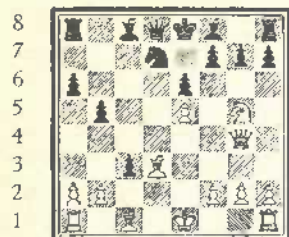
Meraner

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6
3. Pg1—f3 Pg8—f6
4. e2—e3 e7—e6
5. Pb1—c3 Pb8—d7
6. Lf3—d3 d5×c4
7. Ld3×c4 b7—b5
8. Lc4—d3 a7—a6
9. e3—e4 c6—c5

10. e4—c5 Pf6—g4
11. Pf3—g5 c5×d4
12. Dd1×g4 d4×c3

Stelling na 12., d4×c3

ZWART

WIT

13. Pg5×f7 Ke8×f7
14. Dg4—f3† Pd7—f6
15. e5×f6 Dd8×f6
16. Df3×a8 c3×b2
17. Da8—a7† Kf7—g8
18. Lc1×b2 Df6×b2
19. 0—0 h7—h5
20. Ta1—c1 Th8—h6
21. Tc1×c8 Db2—d2
22. Da7—b8 Th6—f6
23. Ld3—h7† Kh8×h7
24. Te8×f8 Tf6×f8
25. Db8×f8 Dd2×a2
26. Df8—f3 Kh7—h6
27. Tfi—e1 Kh6—g6
28. Df3—e2 Da2—a3
29. De2—e6† Kg6—h7
30. De6—f5† g7—g6
31. Df5—f7† Kh7—h6
32. Df7—f4† Kh6—h7
33. Df4—e3 Da2—b2
34. h2—h4 b5—b4
35. De3—g5

Zwart geeft het op.

Partij no. 48

Wit: G. A. Croes

Zwart: L. Lemmens

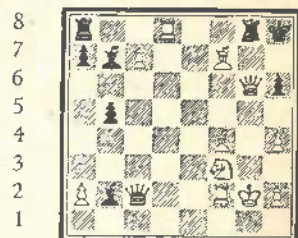
Koningsgambiet

1. e2—e4 e7—e5
2. f2—f4 d5×f4

3. Pg1—f3 h7—h6
4. Lf1—c4 g7—g5
5. 0—0 Lf8—g7
6. d2—d4 d7—d6
7. g2—g3 g5—g4
8. Pf3—h4 f4—f3
9. c2—c3 Pg8—e7
10. Ph4×f3 d6—d5
11. e4×d5 g4×f3
12. Dd1×f3 0—0
13. Df3—h5 b7—b5
14. Lc4—b3 Dd8—d6
15. Lc1—f4 Dd6—b6
16. d5—d6 Pe7—f5
17. d6×c7 Pb8—c6
18. Pb1—d2 Pc6×d4
19. c3×d4 Lg7×d4†
20. Kg1—g2 Ld4×b2
21. Ta1—d1 Db6—c5
22. Dh5—g6† Kg8—h8
23. Lb3×f7 Lc8—b7†
24. Pd2—f3 Pf5—h4†
25. g3×h4 T'f8—g8
26. Ta1—d8 Dc5—c2†
27. Tfi—f2

Stelling na 27. Tfi—f2

ZWART

WIT

Zwart geeft het op.

Partij no. 49

Wit: J. K. Wanten

Zwart: v. Wageningen

Fransch-Siciliaansch

1. e2—e4 c7—c5
2. c2—c3 e7—e6

3. d2—d4 d7—d5
4. e4—e5 Pb8—c6
5. f2—f4 Dd8—b6
6. Pg1—f3 Pg8—e7
7. d4×c5 Dh6×c5
8. Lf1—d3 Pe7—g6
9. Dd1—e2 Dc5—b6
10. b2—b4 Lc8—d7
11. Lc1—e3 d5—d4
12. Ld3×g6 d4×e3
13. Lg6—d3 Pc6×b4
14. c3×b4 Db6×b4†
15. Ke1—f1 Db4×f4
16. Pb1—c3 Ld7—c6
17. Ld3—b5 Lf8—c5
18. g2—g3 Df4—f5
19. Pc3—a4

Stelling na 19. Pc3—a4

ZWART

WIT

19. Df5×f3†
20. De2×f3 Lc6—b5†
21. Kf1—e1 Lc5—b4†
22. Ke1—d1 Lb5×a4†
23. Kd1—e2 Lb4—d2
24. Df3×b7 0—0
25. Ta1—b1 a7—a6
26. Th1—f1 La4—b5†
27. Tb1×b5 a6×b5
28. Tfi×f7 Tf8×f7
29. Db7×a8† Tf7—f8
30. Da8—c6 Tf8—f2†
31. Ke2—d3 h7—h6
32. Dc6—e6† Kg8—h7
33. De6—c6 Ld2—a5

34. Kd3×c3 Tf2×a2
35. Dc6—e4† Kh7—h8
36. e5—e6 Ta2—a3†
37. Ke3—f4 La5—d2†
38. Kf4—f5 Ld2—g5
39. Kf5—g6 Lg5—f6
40. De4—c6

Zwart geeft het op.

Partij no. 50

Wit: H. C. Bingen

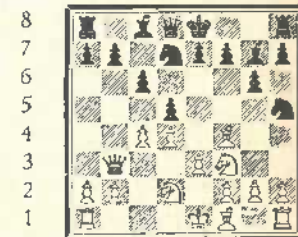
Zwart: J. Ehlen

Konings-Indisch

1. d2—d4 Pg8—f6
2. Pg1—f3 g7—g6
3. Lc1—f4 Lf8—g7
4. Pb1—d2 d7—d5
5. c2—c4 c7—c6
6. e2—e3 Pb8—d7
7. Dd1—b3 Pf6—h5

Stelling na 7., Pf6—h5

ZWART

WIT

8. c4×d5 Pf5×h4
9. d5×c6 Pf4×g2†
10. Lf1×g2 Pb7—d6
11. Pf3—g5 e7—e6
12. c6×b7 Lc8×b7
13. Lg2×b7 Dd8×g5
14. Lb7×c6† Ke8—f8
15. Lc6×a8 Pb6×a8
16. Db3×b8† Kf8—e7
17. Db8×a7†

Zwart geeft het op.

Partij no. 51

Wit: G. A. Croes

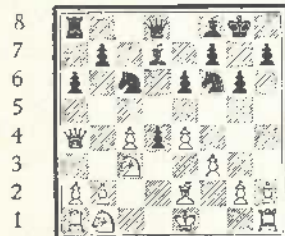
Zwart G. J. N. v. Wageningen

Siciliaansch

1. e2—e4	c7—c5
2. Pg1—f3	d7—d6
3. d2—d4	c5×d4
4. Pc3×d4	Pg8—f6
5. f2—f3	g7—g6
6. c2—c4	Pb8—c6
7. Lc1—e3	Lf8—g7
8. Dd1—d2	0—0
9. Lf1—e2	e7—e6
10. Pd4—b5	d6—d5
11. Le3—c5	Pc6—e7
12. Dd2—b4	Pe7—c6
13. Db4—a3	a7—a6
14. Le5×f8	Lg7×f8
15. Da3—a4	Lc8—d7
16. Pb5—c3	d5—d4

Stelling na 16., d5—d4

ZWART

A B C D E F G H

WIT

17. Pc3—d5	e6×d5
18. c4×d5	Pc6—b4
19. Da4—b3	Ta8—c8
20. Pb1—a3	Dd8—a5
21. Pa3—c4	Tc8×c4
22. Db3×c4	Pb4—c2†
23. Ke1—f2	d4—d3
24. Le2×d3	Da5—d2
25. Ld3—e2	Ld7—b5

Wit geeft het op.

Partij no. 52

Wit: A. R. B. Thomas

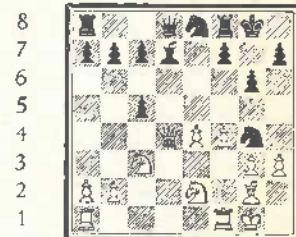
Zwart: G. A. Croes

Konings-Indisch

1. c2—c4	Pg8—f6
2. Pb1—c3	g7—g6
3. e2—e4	d7—d6
4. d2—d4	Pb8—d7
5. g2—g3	Lf8—g7
6. Lf1—g2	0—0
7. Pg1—e2	e7—e5
8. 0—0	Pf6—e8
9. Lc1—e3	e5×d4
10. Le3×d4	Pd7—e5
11. c4—c5	Lc8—d7
12. f2—f4	Pe5—g4
13. h2—h3	Lg7×d4†
14. Dd1×d4	d6×c5

Stelling na 14., d6×c5

ZWART

A B C D E F G H

WIT

15. Dd4—d2	c7—c6
16. h3×g4	Ld7×g4
17. Dd2×d8	Ta8×d8
18. Ta1—d1	Pe8—c7
19. Kg1—f2	Pc7—e6
20. Lg2—f3	Lg4×f3
21. Kf2×f3	Pe6—d4†
22. Pe2×d4	c5×d4
23. Pc3—a4	b7—b6
24. b2—b4	Td8—d7
25. Td1—d3	Tf8—c8
26. Tf1—c1	c6—c5
27. b4×c5	b6×c5

28. Tc1×c5

29. Pa4×c5

30. Pc5—b3

Tc8×c5

Td7—c7

Zwart geeft he top.

Voor deze partij werd aan Thomas een eervolle vermelding toegekend.

Partij no. 53

Wit: J. H. Marwitz

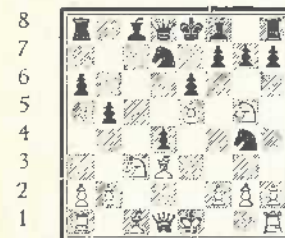
Zwart: J. J. Ehlen

Meraner

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	c7—c6
3. Pg1—f3	Pg8—f6
4. Pb1—c3	e7—e6
5. e2—e3	Pb8—d7
6. Lf1—d3	d5×c4
7. Ld3×c4	b7—b5
8. Lc4—d3	a7—a6
9. e3—e4	c6—c5
10. e4—e5	Pf6—g4
11. Pf3—g5	c5×d4

Stelling na 12., c5×d4

ZWART

A B C D E F G H

WIT

12. Pg5×f7	Ke8×f7
13. Dd1×g4	d4×c3
14. Dg4—f3†	Pd7—f6
15. e5×f6	Dd8×f6
16. Df3×a8	c3×b2
17. Da8—a7†	Kf7—g8
18. Ta1—b1	b2×c1
19. Tb1×c1	Df6—d8

20. Ke1—e2

21. Th1—d1

22. f2—f3

23. Ld3—e4

24. Le4×d5† en mat. Zwart geeft het op.

e6—e5

Lc8—g4†

Dd8—g5

Lg4—f5

Partij no. 54

Wit: H. Bingen

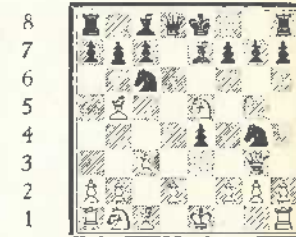
Zwart: L. Lemmens

Engelsch Koningspionspel

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pb8—c6
3. c2—c3	d7—d5
4. Dd1—c2	d5×e4
5. Dc2×e4	Pg8—f6
6. De4—h4	Lf8—e7
7. Lf1—b5	Pf6—g4
8. Dh4—g3	e5—e4
9. Pf3—e5	

Stelling na 9. Pf3—e5

ZWART

A B C D E F G H

WIT

9.	Le7—d6
10. Pe5×c6	b7×c6
11. Lb5×c6†	Ke8—f8
12. f2—f4	e4×f3 e.p.
13. Dg3×f3	Pg4—e5
14. Df3—e4	Lc8—a6
15. c3—c4	La6×c4
16. d2—d4	Pe5×c6
17. Ke1—d1	Dd8—e7
18. De4—c2	De7—e6
19. Lc1—d2	Pc6×d4

20. De2—a4 De6—g4†
21. Kd1—c1 Pd4—e2†

Wit geeft het op.

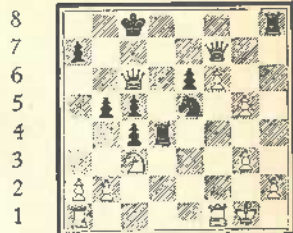
Partij no. 55

Wit: J. J. v. Oosterwijk Bruyn
Zwart: J. H. Marwitz

Aangenomen halfslavisch

1. d2—d4	d7—d5
2. c2 c4	c7—c6
3. Pbl c3	Pg8—f6
4. Pgl—f3	e7 e6
5. Lc1—g5	d5×c4
6. e2—e4	b7—b5
7. e4—e5	h7 h6
8. Lg5—h4	g7—g5
9. Pf3×g5	h6×g5
10. Lh4×g5	Pb8—d7
11. g2 g3	Dd8—b6
12. e5×f6	Lc8—b7
13. Lf1—g2	0—0—0
14. 0—0	Lf8—h6
15. f2—f4	Pd7—c5
16. Kgl—h1	Pc5—d3
17. Dd1—f3	Td8×d4
18. Df3—h5	c6—c5
19. Dh5×f7	Lb7×g2
20. Kh1×g2	Db6—c6†
21. Kg2—g1	Lh6×g5
22. f4×g5	Pd3—e5

Stelling na 22 Pd3—e5.
ZWART

A B C D E F G H

WIT

23. Pc3×b5	Pe5×f7
24. Pb5×a7†	Kc8—c7
25. Pa7×c6	Td4—d2
26. Tf1 f2	Td2×f2
27. Kgl×f2	Pf7×g5
28. h2 h4	Pg5—e4†
29. Kg2 f3	Pe4×g3†
30. Kf3×g3	Kc7×c6
31. f6—f7	Kc6—d6
32. Ta1—f1	Th8 f8
33. h4—h5	e6—e5
34. h5—h6	e5—e4
35. h6—h7	Kd6—e7
36. a2 a4	e4—e3
37. h7—h8 D	

Zwart geeft het op.

Voor deze partij werd aan Oosterwijk Bruyn een eervolle vermelding toegekend.

E. Claassen

OPENINGEN.

Partijnummer

Italiaansch	6, 11.
Evans-gambiet	33.
Weensch	8, 32
Schots gambiet	42.
Spaansch, met 5.....Pe4	2, 13.
met 5.....Le7	5, 36.
met 5. De2	18.
Siciliaansch, Scheveningsch systeem	9, 15, 27, 38.
drake-variant	24.
Richter-variant	4.
met 2. Pc3 en 3. f4	14.
Fransch	40.
Caro-Kann	45.
Aljechin	23.
Orthodox damegambiet, Lasker-variant	20.
tempostryd	26.
met Pbl-d2	43.
Tarrasch	39.
Slavisch, met 4 d5×c4 en 5 e7—e6	3, 25.
halfsslavisch met c5×d5	12.
anti-Meraner	35, 37.
Meraner variant	7, 34.
Nimzo-Indisch, Züricher variant	1, 28.
4. e3, b6	17.
4. Db3	29.
Konings-Indisch 8. d4×e5	10.
3. g2—g3	19, 31.
met b2—b3	44.
met dubbel wit fianchetto	30.
Reti	22.
Engelsch	16.
Catalaansch	21.
Anti-Colle	41.

INHOUD.

VOORGESCHIEDENIS	5
VOORWOORD DOOR LOD. PRINS	6
TABEL VAN HET MEESTERTOURNOOI	8
TABEL VOOR HET OPZOEKEN DER PARTIJEN	8
PARTIJEN 1- 45 MEESTERTOURNOOI MET 9 VOORBE- SCHOUWINGEN	9-93
PARTIJEN 46-55 UIT HET RESERVE TOURNOOI	93-89
REGISTER DER OPENINGEN	99